UNTERSUCHUNGEN ZUM LIBER INTERPRETATIONIS NOMINUM HEBRAICORUM DES HL. HIERONYMUS

INAUGURAL-DISSERTATION

DER

HOCHWÜRDIGEN THEOLOGISCHEN FAKULTÄT

DER

K. LUDWIG-MAXIMILIANS-UNIVERSITÄT MÜNCHEN

ZUR

ERLANGUNG DER DOKTORWÜRDE

IM MÄRZ 1910

VORGELEGT VON

FRANZ XAVER WUTZ

PRIESTER DER DIÖZESE EICHSTÄTT

LEIPZIG

DRUCK VON AUGUST PRIES

1914

UNTERSUCHUNGEN ZUM LIBER INTERPRETATIONIS NOMINUM HEBRAICORUM DES HL. HIERONYMUS

INAUGURAL-DISSERTATION

DER

HOCHWÜRDIGEN THEOLOGISCHEN FAKULTÄT

DER

K. LUDWIG-MAXIMILIANS-UNIVERSITÄT MÜNCHEN

ZUR

ERLANGUNG DER DOKTORWÜRDE

IM MÄRZ 1910

ACAD. LUGD BAT. BIBL.

VORGELEGT VON

FRANZ XAVER WUTZ

PRIESTER DER DIÖZESE EICHSTÄTT

LEIPZIG

DRUCK VON AUGUST PRIES

1914

Die folgenden Seiten bilden einen Teil eines umfangreichen Werkes „Onomastica sacra“, das als Band 41 der Texte und Untersuchungen zur Geschichte der altchristl. Literatur herausgeg. von A. Harnack und C. Schmidt im Verlage der J. C. Hinrichs'schen Buchhandlung in Leipzig 1914 erscheint.

Dritter Teil:

Texte.

1. Griechische Listen.

a) Onomastische Listen.

α) Or. I (M. P. Gr. tom. 12 in Gen. 38 p. 117):

Μελχὰ ἑρμηνεύουσιν βασίλειαν
Ὦζ βουλευόμενον
Ναχὼρ ἀνάπαυσιν φωτός
Βαὺζ ἐξουδενώμενον
Καμουὴλ ἀνάστασιν θεοῦ
Σύρων μετέωρον
Χαζὰδ ψεῦδος
Ἀζαῦ ὁρῶντα
Φάλδακ πτῶσιν ἐνδεοῦς ἢ πτῶσιν πτωχείας
Ἰεδλὰφ χειρὸς περισσείαν ἢ χεῖρα λάβε
Βαθουὴλ ἔνοικον θεοῦ ἢ θυγατέρα θεοῦ
Ῥεβέκκα ὑπομονήν
Ῥεέμα ὅρασιν προσδοκωμένην
Ταὰμ διαμηρυκώμενον
Τοχὼς σιγήν
Μωχὰν ἔντερον κενόν

β) Or. II (M. P. Gr. 39. p. 120/1 + Okt. 37/8):

Χεττούρα ἑρμηνεύεται μικροτέρα ἢ ὑποδεεστέρα
Ἰεσβὼκ ἄφεσις ἢ ἀφήσει (Okt. *Ιεσβαυκ*)
Σωϊὲ χρηστὸς λαός (Okt. *χρηστολαλος*)
Σαβὰν ἀποστροφή
Θαιμὰν ἐκλείψεις αὐτῶν ἢ συντελούμενοι
Λαιδὰν ἱκανὴ κρίσις ἢ μονότης

Ῥαγουὴλ φίλος ἰσχυρὸς ἢ ποιμανσία θεοῦ
Ναβδεὴλ δουλεύων τῷ θεῷ (Okt. Ναβδαινα)
Ἀσσουριεὶμ ἑδραῖοι ἢ κατευθύνοντες
Λατουσιεὶμ σφυροκόποι
Γεφὰρ ἐνδεὴς ἢ ἐλλείπων
Ἀφὲρ χοῦς ἢ γήϊνος ἢ σπόδος
Ἐνὼχ χάρις σου
Ἀβιδὰ πατρός μου ὕψος (Okt. Αβιδρα)
Ἐφρὼν χοῦς ἢ γήϊνος ἢ σπόδος
Σαὰρ μεσημβρία
Λουμὰ σιωπή
Μαμβρῆ ἀπὸ ὁράσεως
Μασσῆ ἔπαρσις
Ἰσμαὴλ ἀκοὴ θεοῦ
Χοδδὰδ μέτρον κενούμενον
Ναβαιὼθ προφητεία (Okt. Ναβεὼθ προφητεῖαι)
Θαιμὰν συντέλεια
Κηδὰρ σκοτασμός (Okt. συσκοτασμός)
Ἰετοὺρ ἐξωρισμένος (Okt. ἐξορισμένος, Var. ἐξορισμός)
Ναβδεὴλ δουλεύων θεῷ
Ναφὲς ἀναψυχή
Μασμὰν προσοχὴ ἢ ἀκοή
Κεδμὰ ἐμπρόσθιος
Μασσὰμ ἐξ ἡδυσμῶν
Εὐϊλὰτ ὠδίνουσα
Σοὺρ τεῖχος

Dazu fügt Okt. 25a ff:

Ἐδὼμ πυρρὸν ἢ γήϊνον
Ἰουδὶθ αἴνεσιν ἢ αἰνοῦσαν
Βασεμὰθ εὐωδία
Αἰλὼν κεκριωμένο(ν)
Εὐαῖος θηριώδης ἢ ὀφεώδης
Μαελὲθ μεμονωμένη
Ναβαιὼθ προφητειῶν
Οὐλαμ(μ)αους πεπαυμένη ἢ πάλαι φύουσα
Ζελφὰν πορευόμενον στόμα
Βαλλὰν κατάποσις ἢ πεπαλαιωμένη
Ῥουβείν· ὁρῶν υἱὸς ἢ ὁρώμε(νος)
Λὰν κρίσις

Γὰδ πειρατήριον· Ἰώσηπος δὲ τύχημα ἡρμηνεύσεν
Ἀσὴρ πλοῦτος

. . . . . .

Ἐμμὼρ ὁ χοραῖος· ὄνος ἐκτρώγλης (ὄρνεον ἐκ τρώγλης)
Βενιαμήν . . . υἱὸς δυνάμεων ὁ Παῦλος, ὁ πρότερον θλίβων τὴν ἐκκλησίαν, ὕστερον δὲ γενόμενος υἱὸς δύνατος.

. . . . . .

Φαραώ· διασκεδασμός.
Εἰρὰς μαρτυρία ἢ ὕδωρ ἢ μάρτυς ἄντλης
Σαυὰ γρήγορος ἢ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφουβλεψας [= αδελφον βλεψας]
Ὄηρ δέρμα ἢ ἐξέργεσις
Αὐνὰν πονοῦντες ἢ ὑπόκρισις ἢ ἀνομία
Σηλὼμ ἐπηρώτησις ἢ ὑπόλυσις αὐτῶν ἢ ἐκσπασμός
Χασὶ ἢ ψευδὴς ἢ ὥροισίς μοι
Φαρὲς διακοπὴ ἢ διαίρεσις
Ζαρὰ ἀνατολή
Ἀφομθομφανηχ . . Α΄ Σαφαμφανη Σ΄ Σαφαθφανη· Scholion: *ᾧ ἀνεκαλύφθη τὸ μέλλον. ὁ Σύρος· ὁ εἰδὼς τὰ κρυπτά. Φίλων· κρυπτῶν εὑρετής*
Μανάσση ἐκλήθης ἐπιλησμονῆ (sic) *κακῶν μου*

γ) Eine 3. Origenes-Partie (Or. III zu Gen. 46, 8 ff) nur noch in Okt. 28b ff:

Ἐνὼχ· χάρις σου
Φαλλούς· θαυμαστὸς ἢ πτῶσις αὐτῶν
Ἀσρών· αὐλὴ αὐτῶν ἢ μισουμένη
Χαρμί· ἀμπέλου μου ἢ ἐπίγνωσις ὑδάτων
Ἰεμουήλ· θάλασσα αὐτοῦ θεοῦ
Ἰαμίν· δεξιός
Ἀὼδ· ἐξομολόγησις
Ἀχίν· ἡτοιμασμένος (in marg. *Ιαχιν*)
Σαάρ· κραυγή
Αὐνάν· ὑπόκρισις
Σαούλ· αἰτητός
Σηλώμ· ὑπόλυσις αὐτή
Γερσών· ἐκβολή
Φαρές· διακοπή
Ζαρά· ἀνατολή

Καάθ· γομβριασμά
Μεραρί· πικρία
Ἀσρών· οἶκος σύσκιος
Ἤρ· δερμάτινος
Ἰεμουήλ· περιτετμένη
Θολά· κόκκινον
Φουά· ἐρυθρόν
Ἀσούμ· ἐπιστρέφων (in marg. *Ιασουμ*)
Μαχείρ· πατρός
Γαλαάδ· μετοικία
Γηρά· παροικία
Dazu noch:
Βηθλεέμ· οἶκος ἄρτου
Ἀτάδ· ῥάμνος
Φαραώ· διασκεδασμός
Σεπφώρα· ὀρνίθιον ἢ ἀρέσκουσα
Φουά· ἐρυθρὸν ἢ ἐμφανές

δ) Hd. (Heidelberger Papyrus s. S. 5):

αριμα ιησους ιω|σωτηρια
αριηλ φως μου θῡ
αζαηλ ισχυς θῡ
. . . . . (durchstrichenes Wort)
5 *ιωμαν ιαω πιστις.*
ιωβαβ ιω πατηρ
7/8 *ηλι ηλι σαζαχθανι θε μου θε μου ες τι με ενκατελιπες*
αναηλ χαρις θῡ
10 *ιουδας ιαω εξο[μο]λογησις*
ιεραηλ οικτιρμου[1]
ιεφθαε ιαω διανοιξις
ιωναθαν ιαω δομα
ιεροβααλ δικασμος ανωτερος
15 *ιωσηφ ιαω προσθεμα*
ησαιου επαρσις ιαω [= *ιησαιου*]
. . . *λαμ καταπαυσις* [= *ιεβλαμ* s. S. 251]
ιαχαζ ιαω κρατος
ιακιν ιαω αναστασις

1) Lies *Ιεραμεηλ οικτιρμος θεου* s. S. 252 u. ö.

. . . ιαω . . . ιαω
. . . ρ . . . ι
κατης αγιον
μαανα εκ παρακλησ[εως]
μαγαβαηλ δι αγαθον θ̄ς̄ [ματαβαηλ τι κτλ.]
μελεχειηλ βασιλευς [μου θ̄ς̄]
ηλ[ι] θ̄ς̄ μου

ε) Onomasticon Marchalianum (ZATW 23, 135—140):

Ἀβδαιου δουλεύων κυρίῳ Ob. subscr.
Ἄζερ· ὦτα αὐτῆς Ez. 11, 1
Αἰθιοπες· ταπείνωσις 38, 5
Αἰν πηγὴ ἢ ὅρασις ἢ ὀφθαλμός Thr. 1, 16
Ἄλφα μάθησις ἢ τελείωσις Thr. 1, 1
Ἄμως· ἐντελλόμενος Am. subscr.
Ἀραβια· ἑσπέρα Ez. 27, 21
Ἀραδιοι· καταβιβασταί Ez. 27, 8
Ἀριηλ· φῶς μου θεὸς ἤτοι ὄρος θεοῦ Ez. 43, 15
Βαναιας· οἰκοδομὴ ἢ οἶκος κυρίου Ez. 11, 1
Βασαν· αἰσχύνη Ez. 27, 6
Βηθ· οἶκος, ἐν αὐτῇ Thr. 1, 2
Βουβαστος· στόμα ἐμπειρίας (cod. *εμπειρα*) Ez. 30, 17
Βουζι· πεφαυλισμένος Ez. 1, 2
Γελγελ· κυλίσματα Ez. 10, 13
Γιμλ· πλήρωσις, ἀνώτερον Thr. 1, 3
Γομερ· πικρασθήσεται Ez. 38, 6
Γωγ· δώματα Ez. 38, 2
Δαδαν· μονότης Ez. 38, 13
Δελθ· δέλτοι, ὑψηλότερος Thr. 1, 4
Ἐλισαι· θεοῦ μου ἐπίκλησις Ez. 27, 7
Ζαχαριας· μνήμη κυρίου Zach. subscr.
Ἡλιουπολις· πόνος Ez. 30, 17
Θαιμαν· συντέλεια αὐτῶν Ez. 20, 46
Θαρσεις· κατασκοπὴ χαρᾶς Ez. 38, 13
Θαυ· σημεῖον ἢ κλῆσις Thr. 1, 22
Θοβελ· σύμπασα Ez. 38, 2
σύμπασα ἢ ἐπιστροφή Ez. 32, 26
Θοργαμα· παροικία τίς Ez. 27, 14; 38, 6
Ἰεζεκιηλ· κράτος θεοῦ Ez. 1, 2

Ἰωακειμ· ἰαὼ ἑτοιμασμός Ez. 1, 2
Ἰωηλ· ἰσχὺς κυρίου Joel subscr.
Ἰωθ· ἀρχή Thr. 1, 10
Κηδαρ· σκότος Ez. 27, 21
Κωφ· κλῆσις ἁγιασμοῦ Thr. 1, 19
Λαμδ· μάθε Thr. 1, 12
Λιβανος· λευκασμός Ez. 27, 5
Λιβυες· sic Φουδ ἢ στόμα, Ez. 27, 10
στόμα ἀποκλίνοντος 38, 5
Λυδοι· γεννώμενοι Ez. 27, 10
Μαγδουλον· μεγαλυσμός Ez. 29, 10
Μαγωγ· τηγμὸς ἢ ἀπὸ τῶν δωμάτων Ez. 38, 2
Μημ· ἐξ αὐτῶν Thr. 1, 13
Μιχαιας· τίς οὗτος Micha subscr.
Μοσοχ· ἔκστασις Ez. 28, 2
Ναβουχοδονοσορ· ἐγκαθισμὸς καὶ γνῶσις συνοχῆς Ez. 30, 10
Νουν· αἰῶνα Thr. 1, 14
Οὐαυ· ἐν αὐτῷ Thr. 1, 6
Περσαι· πειραζόμενοι Ez. 27, 10; 38, 5
Ῥης· ὁρατός, ἀρχηγὸς ἢ κεφαλή Thr. 1, 20
Ῥοδιοι· ὅρασις κρίσεως Ez. 27, 15
Ῥως· κεφαλῆς Ez. 38, 2
Σαβα· ἐπιστρέφων Ez. 27, 22
Σαβαν· κύκλος Ez. 38, 13
Σαδη· δικαιοσύνη Thr. 1, 18
Σαις· πειρασμός Ez. 30, 15
Σαμχ· βοήθεια Thr. 1, 15
Σανειρ· ὁδὸς λύχνου Ez. 27, 5
Σηειρ τριχωτόν[1] Ez. 35, 2
Σιδων θηρεύουσα Ez. 27, 8
Σορ Τύρος ἢ συνοχή Ez. 27, 3
Ταφεθ διάπτωσις Jer. 19, 14
Ταφνας ἐξιστάμενον ὄφει Ez. 30, 18
Τηθ· καλόν Thr. 1, 9
Φαθωρης· ψωμοῦ πάτημα Ez. 29, 14
Φαλτιας· πτῶσις ἀποκεκλικυῖα Ez. 11, 1. 13

1) Klosterm. verbindet τριχωτον mit τραγος, doch s. *O'* שׂעיר τρίχινος, τρίχωμα usw.

Φη· στόμα Thr. 1, 17
Χαλδαιοι ὡς μαστοί, ὡς ἀγροί Ez. 1, 2
Χαρραν· τρῶγλαι Ez. 27, 23
Χαφ· ὅμως Thr. 1, 11
Χεττιειμ· πεπληγυῖα Ez. 27, 6
Χοβαρ· βαρυσμός Ez. 1, 1
Ωσηε· λυπούμενος Hos. subscr.

ζ) Onomasticon Vaticanum (Rb 1913 p. 76—87):

Ἐνωχ ἐγκαινισμος (MS *εγκενισμος*)
Φαλους θαυμαστον
Ἰσρωμ. Χαρμι, Ἰεμουηλ, Ἰαμειν.
Ἰωδ ἐπιδοξος
Ἰαχειν ἑτοιμασμενος
. . . .
Σααρ μεθημερινος
Σαουλ . . . . . .
Φοινισσης καναναιας (MS *κανανεας*)
Γηρσων (Vers 17 *Γεδσων*) *προσηλυτος*
Κααθ ὑπομονη
Μεραρει πικρος
Λοβενι υἱοις μου
Σεμεϊ ἀκουων
Ἀμαραμ (Vers 20 *Αμραμ*) *λαος μετεωρο*[ς]
Ἰσσααρ μεθημερινο[ς]
Χεβρων συζευξις
Ὀζιηλ ἰσχυς μου [*θεος*]
Μοολι ἀπο ἀρχης
Ὁμουσι
Ἰωχαβεδ ἰαω δοξα
Ἀαρων ὀρος δυναμε[ως]
Κορε φαλακρωμα (MS *φαλακρομα*)
Ναφεκ ἀγαπωντα [= *απαγοντα* Tisserant]
Ζεχρε μνημοσυν[η]
Μισαηλ ἑκουσιος
Ἐλισαφαν κεκρουμμενο[ς *θεος*]
Ἐλισαβετ θεου πλησμονη

3: Etymm. unleserlich; 7: weggeschnitten; 9: Etym. fehlt; 23: besser *ἀπατωντα* (s. S. 663).

ʾΑμιναδαβ λαου ἑκουσιου
Ναασσων οἰωνισμενος
Ναδαβ ἑκουσιος
ʾΑβιουδ πατερα αὐτων
ʾΕλεαζαρ θεου ἰσχυς
ʾΙθαμαρ ὀντα πικρον
ʾΑσειρ παιδια (= παιδεία Tisserant)
ʾΕλκανα θεου κτισις (= κτησις)
ʾΑβιασαφ πατηρ πιστος
Φουτιελ στοματια θεου|στοματο[ς] φειδομενος [= Φινεες]
Φινεες στοματος φειδομενος.

b) Onomastica.

α) Tischendorfs Onomasticon (Ti.)[1].

Ἑρμηνεία ἑβραϊκῶν ὀνομάτων τῶν ἐν ταῖς πράξεσιν τῶν ἀποστόλων ἐμφερομένων κατὰ στοιχεῖον ἡρμηνευομένη.

Α

ʾΑλφαῖος· μάθησις
ʾΑραβία· ὁμαλὴ πεδινή
ʾΑνανίας· χάρις κυρίου ἢ χάρις αὐτῶν
ʾΑμώς· κραταιός
Αἰνέας· ἀποκρινόμενος
Ἄγαβος· ἄγγελος εὐαγγελισμοῦ ἢ ἄγγελος θλίψεως· ἢ ἄγγελος συνοχῆς
ʾΑμφίπολις· λαὸν στόματι περιπεπτωκότα
ʾΑπολλωνία· παιδία αὐτῶν ἢ εἰσαγωγὴ αὐτῶν
ʾΑθῆναι· κατάκοποι· ἢ ταπειναί· ἢ καιρῷ διασκεδαζόμεναι
Ἄρειος πάγος· περιτρωγομένη ἑορτή
ʾΑχαΐα· ἀδελφὴ κοπιῶσα.
ʾΑντίπατρις· χαρισαμένων ἄνεσις
ʾΑρίσταρχος· ἐξεγείρων στέφανον ταπεινώσεως
ʾΑγρίππας· συστρέφων ἐξαίφνης
ʾΑδραμυττίνῳ· αἴροντι μετεώρως· ἢ αἴροντι ὑψηλῶς
ʾΑππίου φόρος· ἐλευθέρα καρποφορία· ἐπικρατῶν· καρποφορῶν
ʾΑκελδαμά· χώρα αἵματος
Ἄννας· χαρισάμενος
Ἄζωτος· πυρὸς ἀδελφιδοῦς
ʾΑττάλεια· καιρὸς κυρίου
Ἄρτεμις· ἐξεγείρουσα νόσον
ʾΑδρίας· συνοχὴ κακῶν

36: = πατηρ πιστη d. i. πατηρ απεστη (s. S. 268).

1) = cod. Coisl. 224, 14. 16v; 374v; 375v (11. saec.).

B

Βαρθολομαῖος· υἱὸς κρεμάσας ὕδατος
Βαρνάβας· υἱὸς παρακλήσεως
Βαρσαββᾶν· υἱὸν ἐπιστρέψαντα
Βλάστος· ἔχων ἐμπορίαν
Βαριησοῦν· ποιοῦντα κακίαν· ἢ κακῶς ποιοῦντα
Βέροια· υἱὸς αὐτῆς
Βιθυνία· θυγάτηρ ἀνωφελής
Βερνίκη· ἐκλεκτῶς σαλευομένη

Γ

Γαλιλαία· κατακυλιστή
Γαλιλαίων· κατακυλισθέντων τροχῶν
Γαμαλιήλ· ἀμειψαμένου θεοῦ· ἢ ἀποδιδόντος θεοῦ
Γάϊος κινηθείς

Δ

Δαυίδ· πεποθημένος· ἢ ἱκανὸς χειρί
Δαμασκός· αἵματος ποτισμός.
Δέρβη· λαλητή· ἢ λαλιά
Διονύσιος· διακεκριμένος· ἢ διακρινόμενος
Δάμαρις· σιωπῶσα κεφαλή
Δημήτριος· ἱκανῶς ἐκδικῶν
Δερβαῖος· λαλητός
Δρουσίλλη· γένους εἰρηνικοῦ
Διόσκοροι· εὐειδεῖς σκεπάσαι· ἢ Διὸς υἱοί

E

Ἐλαμῖται· προβεβλημένοι ἢ προεβλήθησαν
Ἐλύμας· ἀποστάτης· ἢ ἀποστατῶν
Ἔραστος· ἀδελφός μου βλέπων
Εὐτυχής· ἐξιστάμενος

H

Ἡρώδης· δέρματος δόξα· ἢ δερμάτινος φύσις
Ἡσαΐας· σωτηρία κυρίου

Θ

Θεόφιλος· ἀναφέρων· ἢ ἐπιστρέφων
Θευδᾶς· αἰχμαλωτίζων
Θεσσαλονικεύς· σπένδων σκιὰν στηρίζειν
Θωμᾶς· δίδυμος· ἢ ἄβυσσος
Θυάτειρα· καταφωτιζομένη

K

Καππαδόκαι· λυπούμενοι κυρίῳ
Κρήτη· κλήσεως τελεσμός
Κυρηναίων· κληρονομούντων
Καισάρεια· κτῆσις ἄρχοντος
Κορνήλιος· ἐπιγνοὺς περιτομήν
Κολώνεια· ἀνάκαμψις αὐτῶν· ἢ ὑψηλή· ἢ μεγάλη
Κόρινθος· πολιτεία αὐτοῦ
Κυρήνη· κληρονομοῦσα
Κύπρος· σκυθρωπός
Κιλικία· ἐκκλησία θρήνους
Κανδάκης· ἐνδιηλλαγμένη
Κλαύδιος· ἐλπὶς εὐωδίας
Κρίσπος· γνούς· ἢ ἐπιγνούς

Λ

Λευίτης· προσκείμενος
Λύδδαν· ὠφέλειαν
Λιβερτίνων· τῶν κτιζόντων· ἢ ἀχυροποιούντων
Λούκιος· αὐτὸς ἀνιστῶν
Λυκαονίαν· τοῦ ἀναστῆσαι
Λυδία· ὠφεληθεῖσα
Λυκία· διακρύουσα
Λύστρας· γεννῆσαι εὐπρεπής
Λυσίας· γεννώμενος

M

Μαρία· κυρία· ἢ φωτισθεῖσα· ἢ φωτίζουσα
Ματθαῖος· δεδωρημένος· ἢ δοματισθείς
Μῆδοι· ἐκμετροῦντες· ἢ μεμετρημένοι
Μαδιάμ· διάκρισις
Μάρκος· ὑψηλοῦ ἐντολή
Μακεδονία· ἀρχαία
Μίλητος· γέννησις
Μερά (sic)· *πικρότης*
Μεσοποταμία· σπειρομένη· ἢ σιτίνη
Μολόχ· βασιλέως υμνων [= *ὑμῶν* Tischend.]
Μιτυλήνη· ἀποκισμός
Μνάσων· παρακαλῶν

N

Ναζαραῖος· καθαρός
Νικόλαος· ἀφροσύνη ἐκκλησίας
Νεάπολις· σαλεύειν θαυμαστή
Νικάνωρ· ἱστὰς λύχνον
Νίγερ· ἀναβαίνων

Π

Παμφυλία· νεύσασα ἀπὸ πτώσεως
Πιλάτος· στόμα σφυροκόπων· ἢ στόμα χαλκέων
Πρόχορος· καρπὸν συνάγων
Πάσχα· διάβασις
Πέργη· χάσμα
Πύθων· στόμα ἀβύσσου
Πτολεμαΐς· ἀπενεχθεῖσα εἰς μέτρησιν
Πόρκιος· διαίρων σκληρότητα αὐτῶν
Πάρθοι· διακοπῆς τελείας· ἢ διακόπτοντες τελείως
Πόντιος· κλίνων βουλήν
Παρμενᾶς· διακόπτων πλησμονήν
Πάφος· λύτρωσις πεπτωκότων
Πρίσκιλλα· ἐπιγινώσκουσα
Πάταρα· διαχωρισμός
Πόπλιος· σκηνὴ αὐτοῦ
Ποτιόλους· κλίνοντας

P

Ῥωμαῖοι· ὑψούμενοι· ἢ βροντάζοντες
Ῥαιφφάν (sic)· *ποιήσεως ὑμῶν*
Ῥώμη· ὑψηλὴ βροντή
Ῥώδη (sic)· *ὁρῶσα*
Ῥήγιον· νομὴ αὐτῶν
Ῥόδος· ὅρασις

Σ

Σαμάρεια· φυλάσσουσα
Σίμων· θεὶς λύπην· ἢ ἀκούων λύπην

Σολομών· εἰρηνεύων· ἢ ἑρμηνεύων
Σαμουήλ· ὄνομα αὐτοῦ θεοῦ ἢ αὐτὸς θεός
Σάπφειρα· διηγουμένη γραμμάτια βίβλινα
Στέφανος· κανὼν ὑμῶν· ἢ εὐθύτης
Συχέμ· ὠμίασις μέτρου
Σαῦλος· πειρασμὸς ἀνανεύσας
Σαρωνᾶς· ᾄδων λύπην· τινὲς δὲ Ἀσσάρωνά φησιν, οὐχὶ Σαρῶνα, ὅπερ κρεῖττον
Σιδώνιος· θήρευμα ἀνωφελές
Σελεύκεια· ἄρασα ἑαυτήν
Σαούλ· αἰτητός· ἢ αἴτημα
Σαλαμίνη· σκιὰ σάλου· ἢ σωτηρία κρίσεως
Σίλας· ἀποσταλείς
Σωσθένης· σώζων αὐτούς
Σεκοῦνδος· ἐπαίρων
Σεβαστῆς· κυκλευούσης
Σύρτις· συνοχή
Σαμοθράκη· ἀκοὴ ἀποκαλύψεως
Σώπατρος· διηγούμενος
Σικάριοι· μεθύοντες
Σαμώνη· ὄνομα οἰκητηρίου
Συράκουσα· τείχισμα εὐφροσύνης· ἢ φραγμός

T

Τίμων· ἀριθμῶν ἢ πλειότης
Τύριοι· συνέχοντες
Ταβέρναι· ὁρατῶν αὐτῶν· ἢ ἀγαθῆς ὁράσεως· τινὲς δὲ ταβέρνας τὰ πανδοχεῖα φασίν.
Ταβιθά· δορκάς
Τέρτυλλος· εὐδοκῶν

Φ

Φίλιππος· στόμα λαμπάδος
Φαρισαῖοι· διακεχωρισμένοι
Φοινίκη· νεῦσιν· ἢ ἔνευσεν
Φῆστος· στόμα πολλῶν
Φρυγία· κατεστιγμένον στίφος
Φαραώ· ἀποπετάσας αὐτόν
Φήλιξ· πτῶσις ποιήματος

X

Χαλδαίων· ὡς δαιμονίων
Χαρράν· ὀρύσσοντι αὐτόν
Χαναάν· μετάβολος

Ἑρμηνεία τῶν προφητικῶν ὀνομάτων.

Ὡσηέ· σκιάζων
Ἀμώς· σκληρός· ὁ δὲ τοῦ Ἡσαΐου πατὴρ ἄλλως ἑρμηνεύεται.
Μιχαίας· γένους δοῦλος
Ἰωήλ· αὐτὸς ἰσχύς
Ἀβδιοῦ· δουλεύων· ἢ δοῦλος ἐξομολογούμενος
Ἰωνᾶς· περιστερά
Ναούμ· πατὴρ ἐγείρων
Σοφονίας· ἀνιστῶν προσώποις
Ἀγγαῖος· ἑορτή· ἢ ἑορταί
Ζαχαρίας· νικητὴς λέων
Μαλαχίας· βασιλεύς
Ἱερεμίας· παροχὴ ὕδατος
Ἰεζεκιήλ· κρατὸς θεοῦ
Δανιήλ· κρίσις ἀπὸ θεοῦ
Ἡσαΐας· σκιασμός.

Ἑρμηνεία ἑβραϊκῶν ὀνομάτων τῶν ἐν τῇ ἀποκαλύψει ἐμφερομένων κατὰ στοιχεῖον.

Ἀρμαγεδών· ἐξέγερσις τοῦ δώματος· ἢ ἐξέγερσις εἰς τὰ ἔμπροσθεν

Ἀλληλούϊα· αἰνεῖτε τὸν θεόν· ἢ ὁ κύριος ἔρχεται, αἰνεῖτε αὐτόν

Βαλαάμ· ματαιότης λαοῦ· ἢ μάταιος λαός

Βαλάκ· ἀναρρήσσων δύο ὄνους· ἢ ἀνακόπτων δύο ὄνους

Γάδ· πειρατήριον· ἢ πείρασμός
Γώδ· δῶμα

Δημήτριος· ἱκανῶς ἐκδιώξεται· ἢ ἱκανῶς ῥάβδῳ καταβαλεῖ

Ἔφησος· βούλημά μου ἐν αὐτῇ
Εὐφράτης· καρποφορῶν

Θυάτειρα· τῶν κάτω ἐπικρατοῦσα· ἢ καταφωτίζουσα

Ἰεζάβελ· ῥύσις αἵματος· ἢ ῥέουσα αἷμα

Ἰωσήφ· προστιθείς

Ἰοῦστος· φειδόμενος· ἢ δίκαιος

Ἰωήλ· ἐναρξάμενος θεῷ· ἢ ὢν θεοῦ

Ἰάσων· ποθῶν ἢ ποιήσας τὴν ἐντολήν

Λαοδίκεια· βουλὴ προσφιλὴς κυρίῳ

Λευΐτης· προσκείμενος

Μανασσῆς· ἐπιλανθανόμενος

Μαγώγ· τὸ δῶμα· ἢ ἡ ἀπώλεια· ἢ ἡ καταστροφή· ἢ ὁ ἀπολλύων

Νικολαΐται· ἐκκλησία ἀρραωστοῦσα· ἢ ἐκκλησίας ἀφροσύνη

Νεφθαλείμ· συναναστρέφων

Πέργαμος· διαιροῦν· ἢ διακόπτον φάραγγα

Ῥουβείμ· ἴδετε υἱόν· ἢ ἴδετε μεταξύ μου.

Σμύρνα· μελωδίας αὐτῶν

Σάρδεις· ἄρχουσαι εὐωδίας

Συμεών· ἀκούων λύπης

Φιλαδέλφεια· σώζουσα

Ἑρμηνεία ὀνομάτων τῶν δ' μεγάλων ποταμῶν ἀπὸ τοῦ παραδείσου ἐξερχομένων.

Τίγρις· ἐπίταγμα ὀξύτητος πνεύματος:

Φεισών· διὰ τὸ φείσασθαι τὸν θεὸν τῆς ἀνθρωπότητος:

Εὐφράτης· αὐθέντου φωτίζοντος πνεῦμα:

Γηών· ὅτι ἀπὸ γῆς ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον.

β) Unedierte HSS zu V_3, V_4 und V_5 (Lag. 177,63—185,83 = λ)

Biblioteca Vallicellana (Rom) 66, 4 (249ᵛ—254ʳ); 10. saec. = α
Bibliothèque Nationale (Paris) du fonds grec
2659, 174ᵛ—180ʳ; 1156 = β
Bibliothèque Nationale (Paris) du fonds grec
2656, 119ʳ—124ᵛ; 12. saec. = γ
Bibliothèque Nationale (Paris) du fonds grec
2660, 114ʳ—119ᵛ; 12. „ = δ
Biblioteca Ottoboniana (Rom) 259, 44ᵛ seqq.; 14/15. „ = ε
Bibliothèque Nationale (Paris), Suppl. grec
1242, 209ᵛ—213ᵛ; 16. „ = ζ
Cod. Leidens. Voss. var. argum. 20 in 44ᵛ, 7, 234—252;
15. „ = π

Ἑρμηνεία ὀνομάτων καὶ λέξεων τῶν ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς ἐμφερομένων·

Ἀδαμ γῆ σαρκουμένη ἢ μαρτυρία ἢ γηγενὴς ἢ ἄνθρωπος ἢ χοῦς (ἢ μέχρι ποῦ) ἢ γῆ ἐρυθρὰ ἢ αἷμα ἢ ὁμοίωσις· (ἢ αὐτόχθων ἐκ τῆς αὐτῆς ἐρυθρᾶς γῆς βελτίων ταύτης, οὐκ Ἄβελ· ἀτμὶς ἢ πένθος ἢ ἀναφέρων ἢ σχοίνισμα· [ἔστιν ἄλλη)· Κάϊν· κτῆμα ἢ ζηλοτυπία (ἢ φθόνος)· Σὴθ φύτευμα ἢ ἀνάστασις· Ἐνώς· ἐπιλανθανόμενος· Καϊνάν· κτῆσις

1: α. ἑρμηνεία τῶν ἐν τῇ θεοπνεύστῳ γραφῇ ἐμφερομένων ἑβραϊκῶν ὀνομάτων, βδ ἑρμηνεῖαι, ζ ἑρμηνίαι. 2: ζ + οὗ ἡ ἀρχή. 3: α < γῆ σαρκουμένη, δ ἢ γένεσις. 4: αβγδζ < μέχρι ποῦ; γ < γῆ; α ∽ γῆ ἐρυθρὰ ἢ αἷμα; γδ αἷμα; ζ + γήϊνος· Ἕυα· γυναῖκα· τοῖς γε Ἑβραίοις εὐέα καλεῖται ἡ γυνή· π explicit Ἀδὰμ τοῦτο τὸ ὄνομα τὰ τέσσαρα στοιχεῖα ἤτοι τὰ τέσσαρα πέρατα τοῦ κόσμου ἐν ἑαυτῷ περιέχει· τὸ μὲν γὰρ πρῶτον στοιχεῖον τὸ α′ σημαίνει ἀνατολή· τὸ δεύτερον δὲ ἤτοι τὸ δ′ δύσις· τὸ τρίτον δὲ ἤτοι τὸ α′ ἄρκτος· τὸ δὲ τέταρτον ἤτοι τὸ μ′ μεσημβρία· ὥστ᾽ εἶναι ἀνατολῆς, δύσεως, ἄρκτου καὶ μεσημβρίας· ἑρμηνεύεται δὲ Ἀδὰμ γηγενὴς ἢ πῦρ· ὥσπερ γὰρ τὸ πῦρ ἀπὸ σμικροῦ σπινθῆρος ἐξαναφθέντος εἰς μεγάλα ἐπαίρεται φλόγα οὕτω δὴ καὶ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀρξάμενον ἐξ αὐτοῦ τὴν γῆν πληροῖ· ἢ πυρρὸς ἢ γῆ σαρκουμένη ἢ γῆ ἐρυθρὰ ἢ αἷμα ἢ ὁμοίωσις ἢ μαρτυρία ἢ ἄνθρωπος ἢ χοῦς. 5: αβγδζλ <. 6: λ praem. Ἀββᾶ πατὴρ ἢ πατρὸς; δ ἀτμῆς, ζ ἀτμία, α: ἀπὸ θεοῦ ἢ ἀναφέρων ἐπὶ θεὸν ἢ ἀτμὶς ἢ πένθος. 7: αβγδζλπ < ἢ φθόνος; ζ + ἢ κτῆσις. 8: β ∽ Ἐνώς-Καϊνάν; αζ Καϊνᾶν· π coniungit Καινάν cum Καίν et Ἐνώχ cum Ἐνώς.

Μαλελεήλ· ἀντάλλαγμα ἰσχυρόν· Ἰάρεδ· κατάβασις·
Ἐνώχ· ἐγκαινισμός· Μαθουσάλα· ἀπεσταλμένος·
Λάμεχ· εὐγνώμων· Νῶε· ἀνάπαυσις· Σήμ· τέλειος·
Χάμ· τολμηρὸς ἢ προπετής· Ἰάφεθ· πλατυσμός·
Ἀρφαξάδ· προφητεία ὁρωμένη (ἢ ἰώμενος)·
Σαλέθ· ἀπεσταλμένος· Ἔβερ· Ἑβραῖος, γνώμη ἢ διαπερῶν ἢ
διάβασις· Φαλέκ· μερισμός· Ναχώρ· δέσμη ὁρατὴ ἐρχομένη·
Ἐσρώμ· δέησις ἐσχάτη· Θαρά· εὐωδία βραδεῖα·
Ἀβράμ· πατὴρ ὑψηλὸς ἢ περάτης· Ἀβραάμ· πατὴρ ὑψίστου
ἢ πατὴρ ἐθνῶν ἢ πατὴρ οἰκτιρμῶν ἢ πατὴρ ἐκλεκτός·
Ἰσαάκ· γέλως καὶ χαρά· Ἰακώβ· πτερνιστὴς ἢ ἔσχατα [κρατῶν]
Ἡσαῦ· λιθολογεῖον εἰκῆ κρατοῦν ἢ δρυΐνος ἢ ποίημα·

9: δ *Μελελεήλ· ἀντάλλαγμα ἰσχύος· βγ Ἰάρετ*; ζ *Ἰάρεθ*; α + *ἐπιβέλησις* [= *ἐπίβλεψις*] *κυρίου*; in π desunt *Μαλελεηλ, Ιαρεδ, Μαθουσαλα, Λαμεχ*; ζ add. *Αἰθάμ· βάτος ἢ ὑψηλή· Σισάρα· ὀρῶν ἀποστασία.* 10: δ *Ἐνῶχ*; ζ add. post *Ενωχ*: *Λαθάν· δόσις· Σαββά· ἐπιστροφή·* 11: δ *εὐγνῶμον*, ζ *εὐγνομη* (?); in π post *ἀνάπαυσις*: *Μελχισεδέκ· μελχὶ βασιλεύς· σεδὲκ δίκαιος· ἢ βασιλεὺς εἰρήνης·* desunt nomina usque ad *Ἀβράμ.* 12: α ∽ *τολμηρὸς ἢ προπετής*; β ∽ *Χαμ-Ἰάφεθ.* 13: δ *Ἀρφαράξδ*; *αβγδζλ* < *ἢ ἰώμενος.* 14: β ∽ *Ἀρφαξάδ-Σαλέθ*; add. post *Ἀρφαξάδ*: *Ἐσρώμ· δέησις ἐσχάτη*; ζ *ἢ γνώμη*; λ *διαπερῶν ἢ διάβασις, Ἑβραῖος ἢ γνώμη.* 15: *βγδλ* < *Φαλέκ· μερισμός*; ζ post *διάβασις*: *Σάλος· πειρασμός*; ζ add. post *Φαλέκ· μερισμός*: *Φαραῶ· διασκεδασμὸς· κακώσουσιν ταλαιπωρῆσαι ποιήσουσιν· ἀπὸ φάρυγγος ζαρεθ·* [= *Ζαρεθ*] *ἀλλότριον, ἀλλοτρίας κατάβασις.* 16: β < *Ἐσρώμ· δέησις ἐσχάτη* (v. l. 14); δ *δέεισις· αζ Θάρα.* 17: *βδ* < *Αβραμ* cum etym.; α ∽ *Αβραμ-Αβραάμ*; α *Ἀβραάμ πατὴρ ἐθνῶν ἢ πατὴρ ἐκλεκτός·* δ *Ἀβράμ* [= *Αβρααμ*]· *πατὴρ ὑψηλὸς ἢ πατὴρ ἐθνῶν κτλ.* 18: δ *ἐκλεκτῶν.* 19: α a manu poster. add. post *χαρά*: *ἀγαλλίαμα*; δ *Ἰακῶβ*; *αβγδζλπ ἢ ἔσχατα κρατῶν*; in π sequitur *υἱοὶ Ιακωβ ιβ΄*; *Ἡσαῦ* deest. 20: δ *λίθος λόγιον*; *βγδζλ* < *εἰκῆ*; *κρατοῦν* = *κρατῶν* pertinet ad *Ιακωβ*; *βγδζλ* ∽ *δρυΐνος ἢ ποίημα.* ζ post *ποίημα*· *Ἀβιμέλεχ· πατήρ μου βασιλεύς.*

9: α auch *ἐπιβελησις* gäbe einen Sinn, falls die Wortform nicht Schwierigkeiten machen würde: ירה »ein Geschoß schleudern«; ζ *Σισαρα·* = [ ] *ἀποστασι*[*ν*] *ὀρων* (*σαρ-ρα*: סור Hi., ראה). 13: *ἰωμενος* wohl = *Αρφατ* (Luc. *Αρφαδ*), ארפד Rg. δ 18, 34; vgl. Hr. Arfath sanans aut sanatus 44, 21. Es müßte denn sein, daß die volle Etym. *ἰωμενος ταλαιπωριαν* (sanans depopulationem Hr.) gelautet hätte. Vgl. jedoch S. 83. 15: ζ *Σαλος· πειρασμος* = *Σαυλος* (bzw. *Σαλω* d. i. סלוא Num. 24, 15). *πειρασμος ἀναγενσας* (s. S. 669); ζ zu *Ζαρέθ· ἀλλοτρια καταβασις* s. Hr. Zarath alienus vel descensio 21, 13 (s. S. 542).

Ῥουβείμ· πνεῦμα θεοῦ· Συμεών· ὑπακούων
Λευΐ· ὑπὲρ ἐμοῦ· Ἰούδας· ἐξομολόγησις· Ἰσάχαρ· μῖσθός·
Ζαβουλών· δῶρον· Λάν· κρίσις· Νεφθαλείμ· ἀντίληψις·
Γάδ ἐπίτευγμα· Ἀσήρ· μακαρισμός· Ἰωσήφ· προσθήκη
ἢ ὀνείδους ἀφαίρεσις· Βενιαμίν· τέκνον ὀδύνης
ἢ υἱὸς δεξιᾶς· Μελχισεδέκ· ἀπόστολος δίκαιος
ἢ βασιλεὺς δίκαιος (ἢ βασιλεὺς εἰρήνης)· εἰρηνεύων Σαλήμ·
υἱοὶ Ῥουβείμ·
Ῥουβείμ· υἱὸς βλεπτέ· Φελόχ· θαυμαστός·
Ἐσρώμ· τόξον αἰώνιον· Χαρμίν· ἄμπελόν μου·

21: α Ῥουβήμ· βγδλ Ῥουβίμ; ζ Ῥουβίν· βγ: πρᾶ θεοῦ, π πατὴρ θεοῦ. 22: α ὑπὲρ ἐμοῦ μισθός; δ < Λευι cum etym.; βδ Ἰοῦδας; ζ ἐξομολογούμενος; α Ἰσσάχαρ. 23: δ δῶρων (sic); βγδλ Νεφθαλίμ, α Νεφθαλείν; α + ἢ πλατυσμός. 24: α Γάδ· πειρατήριον ἢ; αζ ἐπίταγμα, βγ ἐπίτευμα; ζ add.: τὸ ὄνομα δὲ σημαινεύει, γαΐδ, ἑβραϊκὴ λέξις ἐστί· ἑρμηνεύεται δὲ βέλος· ζ Σῆρ, α Ἀσσήρ· α πλοῦτος ἢ. 25: βγδπ ὄνειδος ἢ ἀφαίρεσις; δζ add. ὑπὲρ ἐμοῦ γδ Βενιαμίμ. 26: α < ἢ υἱὸς δεξιᾶς· βγ δεξιός· ζ ἀπόστολος ἢ βασιλεὺς ἢ δικαιοσύνη ἢ εἰρηνεύων. 27: δ βασιλεὺς δικαιοσύνης· αβγδλ < ἢ βασιλεὺς εἰρήνης· α Σαλιμ, βγδζλ < Σαλημ. 28: α Ῥουβήν, βγδζλ Ῥουβίμ. 29: αδλ Ῥουβίμ, ζ ουβίμ (sic); δ βλεπτός, α βλέπων, ζ < βλεπτε, Ῥουβείμ cum etym. om. π; λ Ῥουβὶμ θαυμαστός [= Φελοχ]; βγ < Ῥουβιμ mit Etym. ζ add. Ἰσμανθαναήλ· ἀπὸ θεοῦ· Σαβαθώθ· ἔλευσις θανάτου· Ἐστιάναν· ἀνάβασις· βγδζλ Φελόχ, απ Φελώχ; ζ θαυμαστός, λ τόξον αἰώνιον [= Ἐσρώμ]; π ἢ ὕλη. 30: βγζ Ἐσρώμ; δ Ἐσρῶμ; λ < Ἐσρών; αβγδζπ ἀμπελών μου; ζ add. υἱοὶ τῆς Λείας ἐξιω.....(?)· Ῥουβίμ· ἔλεον θεοῦ· Συμεών· ὑπήκοον· Λευΐ· κοινωνίος· Ἰούδας· εὐχαριστία· Ἰσάχαρ· ἐκ μισθοῦ· Ζαβουλῶν· εὐνοία, ἐβάλλα [= καὶ Βαλλα] ἔτεκε Ἰούδαμ [= Δαν] θεόκριτον· Νεφθαλείμ εὐμηχάνητος· ἡ Ζελφά ἐγέννησε τὸν Γάθ· τυχαῖον· Ἀσήρ· μακαριστής· ἐκ τῆς Ῥαχὴλ ἐγεννήθη Ἰωσήφ προσθήκη· τιμή· Βενιαμίν· ὀδύνη τῇ μητρί.

25: δζ ὑπερ ἐμου = Λευι, das in δ ausgefallen ist. ζ hat also aus δ geschöpft. 29: Der Einschub von ζ Ἰσμανθαναηλ, Σαβαθωθ und Ἐστιαναν ist schwer zu deuten; für Σαβαθωθ hat man auf Grund der Etym. wohl Και Βαμωθ zu lesen; Εστιαναν entspricht viell. ehemaligem Ἐλεαναν (d. i. ἀναβασις αὐτων). 30: Die 12 Stämme sind in ζ nebenher noch ganz neuartig erklärt, doch ist die Quelle unschwer zu finden. Ρουβιμ· ἔλεος = Ρούβηλον ὀνομαζει (Λεια) τὸν υἱόν, διότι κατ' ἔλεον αὐτῇ τοῦ θεοῦ γένοιτο Fl. Jos. Ant. I, 19, 7; Συμεων· ὑπικοον = Σεμεών· ἐπήκοος ibid.; Λευι· κοινωνιος = Λευίς· κοινωνίας βεβαιώτης ibid.; Ἰουδας· εὐχαριστια = Ἰούδας· εὐχαριστία ibid., vgl. Ἰουδας· εὐχάριστος 169, 82 (Coisl., אתודה εὐχαριστία Lev. 7, 12 u. ö.). Ζαβουλων· εὐνοια = Ζαβουλών· ἠνεχυρασμένος εὐνοίᾳ ibid.; Νεφθαλειμ· εὐμηχανητος = Νεφθάλεις· μηχανη-

υἱοὶ Συμεών·
Ἰεμουήλ· δεξιὰ ἰσχυροῦ· Ἰεμείν· δεξιά·
Ὠελ· σκήνωμα· Ἰαχήλ· ἕτοιμον· Σοέ· λευκόν
Βαῦα· ἔγημα· *υἱοὶ Λευΐ*
35 *Λευΐ· αὐτός· Γηρσάμ· πάροικος· Καάθ· ἐκκλησιαστής·*
Μεραρή· πικραινόμενος· υἱοὶ Ἰούδα·
Ἦρ· δρυμὸς τόπου θηριώδους· Αὐνάν· πηγή· Σηλώμ·
ἀνομία· Φαρές· φραγμός· Ζαρά· ἐπιφανής· (Ἐλιφάζ·
θεός με διέσπειρεν·) *υἱοὶ Ἰσάχαρ*
40 *Θωδᾶ· σκώληξ· Φουά· ὧδε εἰμί· Ἰώβ· ἀγαπητόν·*
Σουμόλων· τηρούμενος· (Βαλαδάδ· παλαίωσις ἢ ἐπίδοξος
συγχέων ἀδολεσχίαν αὐτῶν· Σοφάρ· σκοπος ἢ φαυλισμός·)
υἱοὶ Ζαβουλών·
Ζαβουλών· εὐόδωμα· Σεέρ· πεπαιδευμένος·
45 *Ἐλώμ· αἰώνιος·* *υἱοὶ Δάν·*
Γεήλ· ἔλεος κυρίου· Σαφῶν· ἐπίσκοπος· Ἀγήδ· ἑορτασμός·
Σωμϊήν· δευτερωδής μου· Ἰεσβά· δύναμίς μου·

·31: *βζ Συμεῶν.* 32: *ζ Συμεών· ὑπήκοος· δ Ἰεμουῆλ· ζ Λεβουήλ· βδζλπ Ἰεμίν· γ Ἰεμήν· α δεξιάν.* 33: *βγ Ὠελ, δ Ὠεα, ζ Ὤε, λ Ὠέλ· δ Ἰαχῆλ α Ἰαχείλ· βγδζλπ ἕτοιμος· βγ Σόε, π Σωέ, λ < Σοέ.* 34: *βγζ < Βαῦα* cum etym. *αδ ἐαίγημα· λ Βανὰ λευκον [= Σοέ]· ζ < υἱοὶ Λευΐ· λ Λευεί.* 35: *λ Λευεί· γδλπ Γηρσάν· π Βαάθ.* 36: *γ Μεραροί· ζ Βεραρί; δ Ἰοῦδα. ζ < υἱοὶ Ἰοῦδα.* 37: *β < Ἦρ* cum etym.; *δ τόπος, λ ὄπου; π τὸ ποῦ θηριώδης; α Αὐνᾶν, βζ πηγήν, γ πηγίν, α + ῥιωλους [= Ῥωγιλους?]; β Σιλώμ·, δ Σηλῶμ·* 38: *γ φρυαγμός· αβγδζλπ < Ἐλιφάζ* cum etym. 39: *α Σάχαρ ζ < υἱοὶ Ἰσάχαρ.* 40: *α Θαδᾶ, βγδζλ Θωδά· β σκώλιξ· γδ Φουᾶ· δ ἠμί·* (*λ ὠδέ εἰμι*)· *δ Ἰῶβ· ζπ ἀγαπητός.* 41: *βγ Σολομῶν, λπ Σολομών, δ Σουμολῶν, ζ Σουμόλ* (sine nota abbreviat.); *αδλ τηρούμενον· αβγδζλπ < Βαλαδάδ* cum etym., pariter tota linea 42. 43: *βγδ Ζαβουλῶν.* 44: *βγ Ζαβουλῶν· δ < Ζαβουλών* cum etym. *β εὐώδημα, γ εὐώδωμα; ζ Σέερ.* 45: *α Σελώμ· λ + Γελλ ἔλεος κυρίου; δ Δάμ· ζ < υἱοὶ Δάν.* 46: *δ Ἰεήλ· λ* insert *Γεηλ* sub *Ζαβουλών· α Σεφών· δ Σεφῶν βγλπ Σεδών, ζ Σεδέμ* (*Σεδωμ?*)· *αδλπ Ἀγγεί, βγ Ἀγγεῖ, ζ Ἀγγέ.* 47: *αζπ Σωμιείν, λ Σωμίειν, βγ Σωμιεῖν, δ Σωμιεῖμ; ε δευτερωδός, βγζ δευτερότης, δλ δευτερωτής· ζπ Ἰεσμά* (sic).

τός ibid.; *Ἰουδαμ [= Δαν] Θεοκριτος = Δάν· Θεόκριτος* ibid. *Ἰσακχαρ· ἐκ μισθου = Ἰσσαχάρης· ἐκ μίσθου γενόμενος* ibid. usw. Die Etymm. des Fl. Jos. gehen alle auf den Sinn der bibl. Erklärungen zurück, sind aber keine wirklichen Etymm., z. B. *Ρουβηλος ἔλεος =* Gen. 29, 32: »Gott sah auf mein Elend« (= *ἔλεος*) usw.

Μηρέ· μάρτυς μου· Οὐαριλή· κατάβασίς μου·
Θουαριλή· ἡ φύσις μου· υἱοὶ Νεφθαλείμ·
Νεφθαλείμ· προσευχή· Ἀσαήλ· ἰσχὺς πατρὸς ἰσχυρόν·
Γωνϊεῖ· ἀπ' ἐμοῦ αἰώνιον· Ἰεσσαάρ· ἰσχυρός·
Θυσιλείμ· τέλειος· υἱοὶ Γάδ·
Γάδ· ἐρχόμενος· Θϋείμ· ἱκανός μου· (σῶος)·
υἱοὶ Ἀσήρ· Ἀσήρ· μακάριος·
Ἐμμᾶ· ἀριθμούμενος· Ἰασούα· ἀξιούμενοι·
Ἰσούη· ἀξίωμά μου· Οὐβρία· δυνατός·
Οὐσεήλ· περισσευομένη· υἱοὶ Ἰωσήφ·
Ἰωσήφ· πρόθεσις· Ἐφραΐμ· πλατῦς·
Μανασσῆ· πεπραμένος· Ἀσσενέθ· μισούμενος·
Πεττεφρῆ· ὁρατόν· υἱοὶ Βενϊαμίν·
Βενϊαμῖν· υἱὸς δεξιᾶς· Σαλαί· καταπινόμενον·

48: $\delta <$ *Μηρέ* cum etym.; *αζπ Οὐαριλεῖ, βγλ Οὐαριλεῖ*; $\delta <$ *Οὐαριλεί* cum etym.; ζ add. *ἡ φύσις μου*(!). 49: *αβγδζλ Θουαριλεῖ, π Θουαριλεί*; *α Νεφθαλείν, βγδ Νεφθαλεῖμ, λ Νεφθαλίμ.* 50: *α Νεφθαλείν· β Νεφθαλεῖς·* ζ add. post *προσευχή· Νάβαλ· ἀφροσύνη*; *δ Ἀσαῆλ*; *βγ ἰσχυρός*; *α προς, βγ πρ̄ς, εδ πρ̀*; *λ πατρός*; *π ἰσχυρὸς πατρὸς ἰσχυροῦ.* 51: *αλ Γωνίει*; *βγζ Γονιεῖ*; *π Γονιεί*; *ζλ αἰώνιος*; *δ Ἰεσαάρ*, ζ *Ἰεσαάρ.* 52: *αγδλ Θυσιλήμ*; *π Θουσιλείμ*; $\alpha <$ *υἱοὶ Γάδ* et linea 53. 53: $\beta <$ linea 53; *δ Θυεῖμ*; *γ εἰκασμοί, λπ εἰκασμός, δ ἰκασμοί*; *γδζλ < σῶος.* 54: $\beta <$ *υἱοὶ Ἀσήρ· δ μακαρισμός.* 55: *αβγδλπ Ἐμμά*, ζ *Ἀμμά· αβγπ Ἰασουά, δλ Ἰάσουα*, ζ *Ἀασουά*; *αβλ ἀξιούμενος.* 56: *αβγπ Ἰσουή, δ Ἰσουῆ*, ζ *Ἰσουΐ, λ Ἰασούη· δ Οὐβριά*, ζ *Οὐβριᾶ*, $\alpha <$ *Οὐβρία.* 57: *δ Οὐσεῆλ*; *π περισσευόμενος.* 58: *λ πρόσθεσις*; ζ *Ἐφρέμ· πλατυσμός· καρποφορία ἢ ἀποδιδούς, διὰ τὸ ἀποδοθῆναι αὐτῷ τὴν τῶν προγόνων ἐλευθερίαν.* 59: *α Μανασσή, δ Μανασσῆς, βγζλπ Μανασσής*; *δ πεπραγμένος*; ζ ∾ *Μανασσής-Ἐφραίμ*; ζ *πεπραγμένος* + *ἐπιλελησμένος ἢ ἐπίληθον, ὅτι λήθην εὕρατο τῶν ἀτυχημάτων· δζπ Ἀσενέθ*; *δ μησοῦ μενος.* 60: *λπ Πεττεφρῆ, αβγ Πεττεφρή· δ Πετγεφρί*, ζ *Πευτεφρῆ· δ ὁρατοί*, ζ *ὁρατός· α Βενιαμείν, δζ Βενιαμήν.* 61: *α Βενιαμείν· αβ δεξιάς* (sic), *λ δεξιός· βγπ Σαλαήλ· βλ καταπινόμενος.*

50: Wir haben im Text die Schreibweise *προς* als Abkürzung für *πατρός* gefaßt; doch ist naturgemäß *πατρος* als irrige Auflösung aus *προς* (so noch das alte *α*) zu verstehen. 58: In ζ stammt *καρποφορια* aus der OGr., der weitere Zusatz *ἀποδιδους κτλ.* dagegen aus Fl. Jos. Ant. II, 6, 1: *Ἐφράδης· ἀποδιδοὺς δὲ τοῦτο σημαίνει, διὰ τὸ ἀποδοθῆναι αὐτὸν τῇ ἐλευθερίᾳ τῶν προγόνων.* Zu unserer Version vgl. die Varr. der Fl. Jos.-HSS bei Niese I, 101. 59: auch hier ist der Zusatz in ζ aus Fl. Jos. (a. a. O.) übernommen: *Μανασσῆς ... σημαίνει δ' ἐπίληθον, διὰ τὸ εὐδαιμονήσαντα λήθην εὕρασθαι τῶν ἀτυχημάτων.*

Σαβαχάρ· πρωτότοκος· *Σεβήρ· πῦρ ἐρχόμενον·*
Πέρα· παροικεῖν· *Ναβαῦ· ψάλλον ἡδέως·*
Λείς· ἀδελφός μου· *Οὐαρός· ἀρχηγός·*
Μομφή· ὁμοιότης μου· *Θουάρα· κατάβασίς μου· ἐξ ὁδοῦ·* [1]

Πειθών· στόμα αἰώνιον· *Ῥαμεσσή· ἁρπαγή·*
Σεπφόρα· ἐπίσκεψις ὡραία· *Φούα· προφήτης*
Λευίδ· ὑπουργός· *Μωσῆς· ὕδατος ἀναίρεσις·*
ἢ νοῦς εὐσεβὴς ἢ ἔρευνα κυρίου· (*Ἀαρών· ὄρος δυνάμεως·*)
Ῥαγουήλ· φίλος ἰσχυρός· *Ἰόθορ· περίσσεια·*
Ζωβήθ· ζωὴ πλατεῖα· *υἱοὶ Φαρές·*
Ἐσρώμ· τόξον αἰώνιον· *Ἀμώλ· ἔλεος·*
υἱοὶ Ἐφραίμ· *Σουθάλα· ἀξίωμα ἀποστολικόν·*

Βεχάρ· πρωτότοκος· *υἱοὶ Μανασσῆ·*
Γαλαάδ· μαρτύρια· *υἱοὶ Βρία· Ἔβερ· φίλος·*
Μελχιήλ· ἀπεσταλμένος ἀπὸ ἰσχυροῦ·
Εὔα· ζωή· (*ἐκβολὴ τοῦ παραδείσου*)· *Σάρρα· δέσμη βλεπομένη ἢ στεῖρα·*

62: *δ Σαβάχαρ*; *δζ πρωτότοκος*, *δ Ἐβήρ*. 63: *αβζλ Περά*. *γ Περᾶ*, *π πάροικος*; *δ* < *Περά* cum etym.; *ζ* add. post *παροικεῖν Σαβεώθ προφητεία*; *βγπ Ῥαβαῦ* (sic); *αβγζλπ ψάλλων*; *δ ἰδείως*; *π* post *ἡδέως· τέλος τῶν ἐκ τοῦ Ἰακὼβ καταγομένων ἀπογόνων*; desunt nomina usque ad *υἱοὶ Φαρές*. 64: *βδζ Λεῖς· β Οὐαρώς*, *γ Οὐαρῶς· βγ ἀρχιγός*. 65: *αδ Μομφήμ*, *βγζλ Μομφίν*; *αβγζλ Θουαρά*, *βγ* < *μου*, *δ ἐξόδου*, *λ* < *ἐξοδου*. 66: *α Πείθων*, *βγζ Πειθῶν*, *δ Πεῖθον*, *λ Πίθων*; *λ Ῥαμεσσῆ*, *δ Ῥαμεσῆ*. 67: *βγ Σεπφορά*, *αζ Σεπφώρα*; *βγλ Φουά*, *δ Φοῦα*. 68: *αβγδλ Λευείδ*; *βγ Μωσής*, *δζλ Μωσῆς*. 69: *αβγδζλ* < *Ἀαρών* cum etym. 70: *αδζ Ἰοθόρ*; *βγλ Ἰωθώρ*; *α περισσὸς ἢ περίσσεια*. 71: *βγδλ Ζωφήθ*; *ζ* < *υἱοὶ Φαρές*, ad *Σουθαλα* delatum. 72: *δ* < *Ἐσρώμ* cum etym.; *αγ Ἀμονήλ*, *βζλπ Ἀμούλ*; *δ* < *Αμουλ* cum etym. 73: *δ* < *υἱοὶ Ἐφραίμ*· *αβγδλπ Σουθαλά*, *ζ Θουσαλά*. 74: *α Βαχάρ*: *α* et *ζ* ponunt nomen cum etym. post *Γαλααδ* »filium« *Μανασσή*, *γ* post *υἱοὶ Μανασσή*· *δλ πρωτότοκος*; *γ Μανασοί* (sic), *π Μανασσῆς*; *ζ* inaccurate *υἱοὶ Μανασσῆ* in marg. ad *Εβερ-Μελχιηλ*, qui simul filii *Ἐφραίμ* designantur! 75: *γ Βριά*; *δζ* < *υἱοὶ Βρία*· *λ Ἐβέρ*· *π* + *ἢ Ἑβραῖος γνώμη*· *ἐξ οὗ Ἑβραῖοι οἱ Ἑβραῖοι ἢ διαπερῶν ἢ διάβασις*. 76: *δ Μελχιῆλ*; *π* < *ἀπὸ ἰσχυροῦ*. 77: *λ* ponit inscriptionem: *ἑρμηνεία θηλυκῶν ὀνομάτων τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ*, quae deest in *αβγδεζ*; *π ὀνόματα γυναικῶν ἑβραϊκῶν*· *δλ εὔα*. *αβγδζλπ* < *ἐκβολὴ τοῦ παραδείσου*· *αζπ Σάρα*; *βγπ ἀποβλεπομένη*.

1) Ist als Überschrift für das Folgende (Exodusnamen) zu fassen und daher = *Ἐξόδου* (sc. *ὀνόματα*), vgl. *δ*.

Σάρα· ἄρχουσα· Ἄγαρ· αὕτη προσήλυτος ἢ συντρέφουσα ἢ προσηλυτεύουσα· Ῥεβέκκα· πολλὴ ὑπομόνη η ποικίλη ἢ πνοὴ ἄνωθεν ἢ χαρά· Λεβόρρα· μέλϊσσα· Σεπφόρα· χάρις καὶ κάλλος· Ῥαχήλ· πρόβατον ἢ πνοὴ ἰσχϋροῦ·

Λεία· κοπιῶσα ἢ ἐμόχθησεν ἢ ἀνανενευμένη· Βηρσαβεέ· θυγάτηρ δυνατοῦ· Σαραά· ἐρχομένη· Θάμαρ· ἀλλαξάσης, ἤλλαξεν ἢ φοῖνιξ ἢ πικρασμός· Μαρία· κυριεύουσα ἢ πϊκρὰ θάλασσα· Μαριάμ· φωτιζομένη ἢ φωτίζουσα αὐτοὺς ἢ κύριος ἐκ γένους μου· (Ῥούθ·) σμύρνα θαλάσσϊα· Ρούθ· πνοὴ ἢ σπεύδουσα· Σουσάννα· χαρὰ αὐτῶν ἢ ἀποστολικὸν κρῖνον ἢ ἀνάστασις δόξης· (Φανουήλ· πρόσωπον θεοῦ·) Φαρές· φραγμός·

Ἐσρώμ· ὕλην· Ἀθαμ· ὑψηλός· Ἀμϊναδάβ· ἔθνος ἐπιθυμητόν· (ἢ πατρός μου εὐδοκία ἢ πατὴρ εὐδοκίας ἢ λαός μου ἑκουσϊάσας)· Ναασσών·

ἀνάπαυσις αἰωνία· Σαλμών· λάβε σκεῦος ἐκλεκτόν· Βοόζ· ἔλευσις (ἀ)δυνάτη· Ἰωβήδ· ὑποτασσόμενος· Ἰεσσαί· ἀνάψυξις·

78: *αζ Σάρρα, βγδλ* < *Σαρα, ἄρχουσα* subiungitur *Σαρρα*; *π* add. post *ἀρχουσα· ἡ αὐτὴ Σάρρα διὰ δύο ρρ οὐκέτι γάρ φησιν ἔσται τὸ ὄνομά σου Σαρά, ἀλλὰ Σάρρα τουτέστιν οὐ στεῖρα ἀλλ' ἔντεκνος· ἡ προσθήκη γὰρ τοῦ ρ τὴν τεκνοποίαν ἐδήλωσεν. δ συστρέφουσα.* 79: *α* + *ἢ παροίκησις* (ab alt. manu); *π* add. *δούλη δὲ Σάρρας· ἐξ ἧς Ἰσμαήλ· ἀφ' ὧν Ἀγαρηνοὶ καὶ Ἰσμαηλίται. ζ Ῥεβέκα πολλὴ ἢ ὑπομόνη κτλ.* 80: *αζ Λεβώρα, π Λεβόρα.* 81: *αζ Σεπφώρα; βγ καὶ ἔλεος, α* ∽ *χάρις καὶ κάλλος; π ἐπίσκεψις ὡραία ἢ χάρις καὶ ἔλεος* [= *καλλος*]; *ζ* + *ὀρνίθιον ἢ ἀρέσκουσα· Θούα* [= *Φούα*]· *ἐρυθρὸν ἢ ἐμφανεία· δ Ῥαχῆλ· πρόβατον ἢ ἰσχυροῦ; ζ* < *Ῥαχηλ* cum etym. 82: *α Λία, βγδ Λεῖα; π μοχθήσασα; α ἀνανευμένη, βγλ ἀνανευομένη, ζ ἀνανευομένη; βγδ Βιρσαβεέ·* 83: *δ Σάραα· π ἀλλάξασα ἢ ἤλλαξεν, δ* < *ἀλλαξάσης, ἤλλαξεν.* 84: *δ πηκρασμός; Μαρια* et *Μαριαμ* coniunguntur: *Μαρία· φωτιζομένη ἢ φωτίζουσα αὐτοὺς ἢ κύριος ἐκ γένους μου ἢ σμύρνα θαλασσία.* 85: *γ κυρίως; π κυρία.* 86: *αζ θαλίσσιος.* 87: in *α* coniunguntur etym. *Σουσαννα* cum *Ρουθ*: *Ῥούθ· πνοὴ ἢ σπεύδουσα αὐτῶν ἢ ἀποστολικὸν κρῖνον, κτλ.; β* ∽ *Σουσάννα-Φαρες* cum etym., *ζ Σωσάννα; α κρῖνον, π κρίμα* . in *π* sequitur *Ἑρμηνεία ἑτέρων ὀνομάτων καὶ λέξεων ἑβραικῶν κατὰ ἀλφάβητον*; vide infra sub *ζ*. 88: *αβγδζλ* < *Φανουήλ* cum etym.; *ζ* < *Φαρες* cum etym. 89: *δ Ἐσρῶμ; ζ Ὕλη; βδ Ἀθάμ, γ Ἀδάμ, ζ Δαθάμ; αζ Ἀμιναδάμ.* 90: *αβγδζλ* < *ἢ πατρός μου εὐδοκία ἢ πατὴρ εὐδοκίας ἢ λαός μου ἑκουσιάσας· βγζ Ναασσῶν.* 91: *βγδ Σαλμῶν; γ Βωόζ, ζ Χοόζ.* 92: *αβγζλ δυνατή; α ἐν ἰσχύϊ, ἔλευσις δυνάτη; ζ Ἰεσσαί.*

Δαυίδ· πεποθημένος ἢ ἐκλελεγμένος ἢ ἱκανὸς χειρὶ ἢ ᾧ ἡτοίμασται τὰ ἀπόκρυφα· Σολομῶν· εἰρηνικός· Ῥοβοάμ· ἐν πλήθει
95 *λαοῦ· Ἀβϊούδ· πατὴρ ἀρχόμενος (ἢ πατὴρ ἢ ἰσχύς)· Ἀσλάβ· μύρτον· ὥσπερ γὰρ τὸ μύρτον εὐθαλὲς ἢ εὐῶδές ἐστιν θέρους ἢ χειμῶνος. οὕτως καὶ ἡ ἱστορία τῶν δικαίων· Ἰωσαφάτ· κύριος κριτής· Ἰωράμ· κύριος ὕψους· Ὀζίας· ἀδελφὸς ἐπιφανής· Ἰωνάθαν· κύριος ἄμωμος· Ἄχαζ· κραταίωμα κυρίου (ἢ κατά-*
[σχεσῖς)·

100 *Σεδεκίας· δικαιοσύνη κυρίου· Μαδϊάμ· κάθου ὧδε·*
Ἰεσβᾶ· τηρουμένη· *Σαμάρεια· ἀναπαυομένη·*
Ῥαασσών· φῶς θεοῦ· *Ῥωμελίου· κυρίου ἀνάπαυσις ἔνθεν·*
Φαραώ· μόσχος κερατιστής· *Βαθουήλ· παρθένος ἰσχυρά·*
Χεττούρα· μϊκρά· *Χέτ· σκεῦος·*
105 *Γηρσών· πάροικος·* *Χαλεω* (sic)· *σκύμνος· Ἰεφθονεί·*
ἐπιφάνειά μου· Ἠλίας· ἰσχυρὸς κυρίου μου· Ἐλϊσσαιέ· θεοῦ σωτὴρ ἢ θεοῦ σωτηρία·
Χεβρών· ὅρασις αἰωνία· *Ἀσάφ· ἐπισυναγόμενος·*
Γελβουέ· ἐπανελιγμός· *Νελία· δέησις παρακειμένη·*
Ἐδέμ· αἱμάτωσις· τρυφή· *Γαϊδάδ· τετειχισμένη·*

93: *αβγδζλ ἠλεημένος; δ ἱκανός; δ ὅ; ζ ᾧ.* 94: *δλ Σολομών; βγ* invertunt Lag. 180, 40—180, 52 (*Σολομών — Χεβρών*) cum 180, 52—181, 62 (*Χεβρων — Αἴγυπτος*). 95: *γ Ἀβιούδ. δ Ἀβιοῦδ; αβγδζλ ἐρχόμενος; αβγδζλ < ἢ πατὴρ ἢ ἰσχύς· βγδλ Ἀσάφ, ζ Ἄσαφ, α Ἀσφάλ.* 96: *βγλ θεωρεῖται* (*θεορεῖται*), *α* invertit: *ὥσπερ γὰρ τὸ μύρτον θέρους καὶ χειμῶνος εὐθαλὲς καὶ εὐῶδές ἐστιν, κτλ.* 97: *δ χιμῶνος; βγδ Ἰωσάφ· γ Ἰωσάφαθ· ζ Ἰωσαφάδ.* 98: *ζ < κύριος, δ Ἰωράμ· κυρίως ὕψος; βγ ὑψίστου· βγ Ὀζείας, βγδλ ἀδελφῆς ἐπιφανεῖς* (*λ ἐπιφανείς, δ ἐπιφανῆς*). 99: *α Ἰωθάμ· δζ Ἰωάθαμ· βγ Ἰωναθάν· αβγδζλ < ἢ κατάσχεσις.* 100: *δ Δεδεκίας, α Μαδιάμ· ἐκ κρίσεως ἢ εἰς διαδίκην ἢ κάθου ὧδε.* 101: *αβγδζλ Ἰεσβά; α Σαμάρια* (sic), *δ ἀναπαύομενος.* 102: *βδ Ῥαασσῶν, ζ Ναασσῶν· α Ῥομελίου· δ Ρωμαλίου· β* ponit post *ἐνθεν· Χεττοῦρα· μικρά.* 103: *αβγδζ Φαραῶ· α κεράστης, δ κερατηστής; δ Βαθουῆλ.* 104: *δ Χεττοῦρα, ζλ Χετούρα· γ* ponit *Χέτ· σκεῦος* post *Χαλεβ.* 105: *βγδ Γηρσῶν· α Χαλεα* (sic), *βγ Χαβέλ, δλ Χαλέβ, ζ Χάλεβ; βγδ Ἰεφθονεῖ, α Ἰεφθοννεί.* 106: *αβδλ Ἠλίας; ζ + χριστου ὡραιοτης; βγ < primum θεοῦ.* 107: *βγδ Χεβρῶν, ζ Νεβρῶν, δ ὥρασις· βγ Ἄσαφ; βγ συναγόμενος, αδζ εὖ συναγόμενος; ζ + ἢ συναγωγή.* 108: *δ Γαλβουέ; γ ἐπαναιλιγμός; α Νελήα, β Νεληά, γ Νελῆα, ζ Νελιά, λ Νέλκα.* 109: *α < αἱμάτωσις, δ αἱμασωσιστροφῆ, ζ Ἐδέμ· τρυφή, ἢ αἷμα ἢ αἵματος συστροφή* (!); *δ < Γαιδάδ* et *Μαήλ* cum etymm.

Μαϊήλ· ἐγγὺς ἰσχυρός· ἀκοὴ θεοῦ· Ἀδδά· μαρτυρουμένη·
Σελλὰ· σκέπουσα ἑαυτήν· Θόβελ πρόθεσις· Νοεμί· ψάλλουσα φωνῇ, οὐκ ἐν ὀργάνῳ· Ἰάρερ· ἐπίσκεψις κυρίου·
Χαναάν· προσκυνῶν ἀνομίαν· Γομέρ· θώρακες·
Μάγωγ· πᾶν ἔθνος ἢ Παμφυλία· Μάδαι· Πάρθοι·
Μοσόχ· τοξευτής· Θήρας· δορατιστής· Ὡσκανάθ·
πῦρ καιόμενον· Ἐλισάν· ἐπ᾽ ἐμὲ ἦλθεν· Θαρσεῖς· λογχοβόλοι·
Χεττιείμ· πάτησις ἐν ληνῷ, ὅ ἐστιν πόλεμος· Χοῦς· Αἰθίοψ·
Μεστραείμ· Αἴγυπτος· θλίψις ἢ σκότος (ἢ βαρύτης)·
Φούδ· ἐκβαλλόμενος· υἱοὶ Ῥεμμάν.
Σεβᾶν· ἆρον καὶ ἔρχου· Οὐδεδάν· κατακρινόμενοι·
Χοῦς δὲ ἐγέννησε τὸν Νεβρωδ· Ἐβρών (sic)· *ἀνθέρων· Βαβυλών· σύγχυσις·*
Ὀρέκ· μακράν· Σενναάρ· ὁδὸς θηριώδης·
Ἀσσούρ· Μεσοποταμία· Νινευΐ· δεομένη·
Χαναὰν δὲ ἐγέννησε τὸν Σιδῶνα·
Σιδών· ἔξελθε ἐν κρίσει· Χεφαθάθ· ἁμαρτάνων·
Αἰλάμ· οἰκουμένην (ἢ πρόπυλον ἢ ἐπιβλεπόμενος ἢ ἐξιστάνοντες)·

110: ζ *Ναιήλ· βγζλ ἰσχύος.* 111: *γ σκέπου ἐν αὐτῇ; αβγ Θοβέλ; α συναγωγὴ ἢ πρόθεσις; α Νοεμμείν, βγζλ Νοεμίν, δ Νοεμεῖν.* 112: *α οὐκ ἐνι ὀργανω, ε οὐκενὴ ὀργανου.* ζλ *Ἰαρέρ; αβγδζλ ἐπίβλεψις.* 113: ζ *Χαναάμ, αδ Γόμερ; αβγδεζλ θώρακες.* 114: *αδ Μάγων, βγζ Μαγῶν; δ παμφιλία; δ Μαδαί, ζ Μαδέ.* 115: *αβγδεζλ Μοσόλ; α τὸ ξευτής; α Θείρας, βγ Θῆρας, δ Θεῖρας; ζ Ὀσκανάθ.* 116: *βγ Ἐλισάρ; ζ ἦλθον; αζ ∾ Ἐλισάν — Θαρσεῖς.* 117: *γδ Χεττιεῖμ; δ πάτισις; βγδ ληνῷ; βζλ Χούς.* 118: *δ Μεστραΐμ, ζβγ Μεσραΐμ, α Μεσραείμ; βγ ἄλειψις, λ ἔλλειψις, δ θλήψις; ζ σκότωσις; αβγδζλ < ἢ βαρύτης.* 119: *β* ponit *Φούδ* post *Θαρσεῖς, γ* post *Χοῦς; α Φούθ, β Φοῦδ; α ἐκβαλλόμενοι;* ζ add. *βαλλόμενος; β Ῥεμμᾶν, γ Ῥεμᾶν;* ζλ *< υἱοὶ Ῥεμμάν.* 120: *αδζλ Σεβάν, βγ Σέβαν; βγδλ ἀποκρινόμενοι.* 121: *δ ἐγέννησεν; α τὸν Ἐβρώδ, λ τὸν Νεβρώδ; βγζ < Χοῦς δὲ ἐγέννησε κτλ.; βγζλ Νεβρώδ, δ Νεβρῶδ; βγζλ ἀνθερῶν; βγδζ Βαβυλῶν.* 122: *δ Ὀρέκ, α Ἐρέκ; αζ Σεναάρ, δ Σενναάν; βγδλ εἶδος θηριῶδες.* 123: *αδ Ἀσούρ, ζ Σούρ; α Νηνευή, βγ Νινευή, δλ Νινευῆ.* 124: *δ Χαναάδ, αδ ἐγέννησεν; βγ Σιδύνα; ζ < Χαναὰν δὲ ἐγέννησεν κτλ.* 125: *βγδζ Σιδῶν; α ἐξ θε ἐν κρίσει* (sic); *α Χεφθαθά, β Χεσφαθάθ, δ Χεφαθά.* 126: *δ Αἰλάμ, ζ Ἐλάμ· αβγδζλ < ἢ πρόπυλον κτλ.*

113: Martianay verwandelt *Θωρακες* in *Θρᾷκες*, vgl. Lag. 180, 58; doch ist diese Umgestaltung nicht zutreffend, vgl. Lb 33: Gameri (mensuram) ex quo Cappadoces. Zur Etym. s. S. 353.

Ἀρφαξάδ· ὀρώμενος ἐκ παντός· Ἀράμ· ὑψηλὸς (ἢ ἔσχατος)·
Ἰώβ· ἀγαπητὸς κυρίου· Γαμέρ· ληνός·
Μοσόχ· τοξευτής· Ἔβερ· διαπερῶν· Ἰεκτάν· μϊκροφυής·
Ἐλμωδάδ· κϊνούμενος· Ἀθϊαι· καταβαίνοντες·
Ἀθαρουδάμ· ὁρᾷ τὸν ὑψηλόν· Ὀζάλ· ἐλαφρός· Ἐθεκβάλ·
νεφελώδης· Ἐθεμϊμαήλ· πατήρ μου ἰσχυρός· Ὠφέδ· φῶς
θεραπείας· Εὐϊλάτ· δεῖξον ὧδε· Ἀράμ· ἐσχάτη·
Ἰωβάβ· ἀγαπῶν κύριον· Ναχώρ· δέησϊς ἐσχάτη·
Λώτ· λελυτρωμένος· Χαλδαῖοι· μάντεις· μάγοι·
Συχέμ· ὦμος· Βεθήλ· οἶκος ἰσχῦρός· Ἀγγαί· ἑορτή·
Ἀμαρφάλ· σϋμβουλΐα πονηρά· Ἀριώλ· λέων ἢ ὄνομα
βασϊλέως· Ἐσχώδ· βότρυς· Ὠναάν· ἀνομίαν·
Χωβάλ· ἀρκεῖ· Δαμασκός· ἀνάβασϊς σιωπηρά· Βάτος· μῖσος·
Χανανα ίων προσκυνούντων ἀνομίαν (sic)· *Χετταίων· ἀνόμων*
ἀνομίαν· Ἀμορραίων· πικρῶν (ἢ λαλουμένων)· Εὐαίων·
σκορπιζόντων
Γεργεσαίων· κατοίκησις ματαία· Ἰεβουσαίων· καταισχυνο-
μένων·
Λαρών· κιβωτός· Σινά· ὅρασις αἰωνία ἢ μῖσος· Ἰσραήλ· ὁρῶν
θεὸν ἢ λαὸς ἰσχυρός· Ἀσαρά· ἀχάριστος· Ἀδωναΐ· κύριε·

127: α Ἀρφάξδ; α πάντων; δ ὑψιλός; ζ ἢ ἐσχάτη; αβγδλ < ἢ ἔσχατος; β ∼ Ἀρφαξάδ — Ἀράμ, α < Ἀράμ cum etym. 128: γδ Ἰῶβ; βγ Γαμώρ, ζ Γαβέρ; α < Γαμέρ cum etym. ζ + τοξευτής [= Μοσόχ qui deest]. 129: α Μοσέχ; δ τὸξευτής; δ Ἔβέρ, βγ Ἴέβερ; ζ + ἢ διάβασις· βγ Ἰέκταν. ζ Ἰκτάν. 130: ζ Ἐλμωδάμ; βδ Ἰάθιαί, λ Αἰθίαι, γζ < Ἰάθιαί cum etym. 131: αβγδζλ ὁρατόν; α Ὠζάλ, ζ Ἀζάλ. βγδλ ἐλαφροῦς· α Ἐθεγβάλ. β Ἐθακβάλ. γ Ἐθεηβαήλ, δ Ἐθεηβάλ, ζ Ἐθενεβάλ. 132: αβγζλ Ἐθεμμιμαήλ, δ Ἐθεμμημαῆλ; βγ Ὠφέθ, δ Ὤφεδ; β ∼ Ἐθεμμιμαήλ — Ὠφέθ. 133: βγ Εὐειλάτ; ζ Ἐράμ. 134: ζ Ἰωβαῶ; γδ Ναχῶρ; αζ < ἐσχάτη. 135: βγ Λώλ, δ Λῶτ; ε Νάλδνοι; δ < Χαλδαῖοι cum etym. 136: βγδεζ ὠμός; ζ οἶκος θεοῦ ἢ οἶκος ἰσχυροῦ; α Βεθήλ· ἑορτή, Ἀγγαί deest; ζ < Ἀγγαί cum etym. 137: αβγδλ Ἀμαρφά, ζ Ἀμαρφᾶ; λ συμβολία; α Ἀριωήλ, δ Ἀριῶλ, ζ Ἀριώα; βγ ∼ Ἀριώλ — Ἐσχώδ; β post Ἀριωλ denuo Ἐσχώδ! 138: δ Ἐσχῶδ, α Ὠναάμ; βγδζλ ἀνομία; α Ὠναάμ ἀρκεῖ h. e. Χωβάλ, quod deest. 139: ζ Ἰωβάλ; δ ἀνάπαυσις; δ Βατός· μῆσος; αβγζ μῖσος. 140: λ ἀνομία. 141: αβγδζ ἀνομία; λ < Χετταίων cum etym.: βγλ μικρῶν; αβγδζλ < ἢ λαλουμένων; βγδζλ post Ἀμορραίων· Φερεζαίων· σκορπιζόντων· Εὐαίων σκολιῶν ὡς ἐπὶ ὄφεων. 142: δ < Ἰεβουσαίων cum etym. 143: αβγδλ Δαρῶν, ζ Ἰαρῶν· αδ μῖσος· δ Ἰσραῆλ, α νοῦς ὁρῶν θεὸν ἢ λαὸς ἰσχυρός. 144: λ ponit ante Ασαρα: Λέξεις κατὰ στοιχεῖον τῆς ἑβραΐδος διαλέκτου· βγ exhibent signa quae indicant initium novi onomastici; βγ Ἀσαρὰ; βγλ Ἀδοναί, δ Ἀδωαῆ.

Ἀδών· ὁ προφήτης δισσὸν ὁ προλέγων· Ἀβενεζέρ· λίθος βοηθοῦ·
Ἀννά· δόξα· Ἀβαήλ· ἀπὸ θεοῦ· Ἀδὰ καὶ Σειλά· γῆ καὶ ἐλπίς·
Ἀβϊγαῖα· (πατρὸς ἀγαλλίαμα ἢ πατρὸς χάρισμα·) Ἀμμανῖται· κάμπη·
(ἢ λαὸς ἦν θεοῦ)· Ἀββᾶ· πατὴρ (ἢ φαυλϊσμὸς ἢ κιβωτὸς
ἢ δυνατὸς ἢ συνειληφώς)· Ἀζαήλ· ἐξαποστολὴ (ἢ ἰσχὺς θεοῦ)·
Ἀδαμαθά· γῆ πϋρρά· Ἀριήλ· λέων ἰσχυρός· Ἀαρών·
ἰδοὺ πνεῦμα ἰδού· Ἀδωνιβεζέκ· κυρίου βοήθεια· Ἀβιήλ· αἶνος·
Ἐνώς· ἄνθρωπος· Ἀριά· λέων· Ἀμμὰν καὶ Μωάβ· ἐκ τοῦ γένους μου καὶ ἐκ τοῦ πατρός μου·
Ἀλληλουία· αἰνέσατε· ὑμνήσατε τὸν κύριον· (καὶ ἄλληλ παρ' Ἑβραίοις
οὕτως· ἂλ κραταιός· ἢ θεός· οὐία αὐτὸς μόνος· τοῦτ' ἔστιν κραταιὸς
θεὸς αὐτὸς μόνος)· Βεθήλ· οἶκος θεοῦ· Βηθλεέμ· οἶκος ἄρτου·
Βηθανία· οἶκος δόξης· Βηθφαγή· οἶκος ἐπϊτυχίας·
Βηρσαβεέ· φυγάτηρ δυνατοῦ· Βαθουήλ· ὁ τοῦ ἐρχομένου·
Βάβελ· σύγχυσϊς· Βοσόρ· σάρξ·
Βελΐαρ· ἐκζητητής· Βεελζεβούλ· δαίμων καθη-
Βαμάν· ἡ μήτηρ· Βααλείμ· δαιμόνϊα· [λώσεως·
Βέρεχρα· μυῖα καλεῖται· Βάλ· δαίμων· Βὰρ Ἰωνᾶ· υἱὲ περιστερᾶς·

145: *βγζλ προφήτης* sine articulo; *αδ(ζ) δὶς ὁ προλέγων, βγλ δισσῶς προλέγων*; *ζ Ἀμενεζέρ* (sic); *βγδλ βοηθῶν*; *δ Ἄννα*; *βγ Ἄνα, ζλ Ἀνά*; *ζ* ponit *Ανα* cum etym. post *Ἀδωναί*· *ζ* post *Αβενεζερ* finitur et subiungit *τὰ ὀνόματα τῶν προφητῶν, ὄνοματα τῶν ἀποστόλων, ὀνόματα τῶν ποταμῶν*; addit tamen appendicem primum V5 = Lag. 184, 69—185, 79; v. infra lineam 240. 146: *δ Ἀβαῆλ*; *αβγλ Σειλά*· *δ Σελά*. 147: *αβγδλ Ἀβιγαία*· *πατρὸς ὑψίστου*. 148: *αβγδλ <* ἢ *λαὸς ἦν θεοῦ*; *αβγδλ Ἀββά*; *αβγδλ <* ἢ *φαυλισμὸς κτλ*. 149: *δ Ἀζαῆλ*, *αβγδλ <* ἢ *ἰσχὺς θεοῦ*; *δ Ἀριῆλ*; *δ Ἀαρῶν*. 151: *βγ ἰδοὺ πατέρα* (sic) *ἰδού* [ex *πρᾶ*], *δ ἰδοῦ πρᾶ ἰδοῦ*, *α ὄρος δυνάμεως καὶ πάλιν ἰδοῦ πνᾶ ἰδοῦ*· *ε ἰδοὺ πνᾶ ἰδού*. *αβγδλ Ἀδονιβεζέκ*· *δ Ἀβιῆλ*; *βγ < ὕμνος*. 152: *α Αἰνώς, δ Αἰνῶς*· *αγλ Ἀρία*· *βγλ Ἀμμὼν καὶ κτλ.*; *αβγ Μοαβ*. 154: *αβγδλ < καὶ ἄλληλ κτλ*. 156: *δ Βεθῆλ*. 157: *δ Βιθανία* addit post *δόξης*: *ἢ βιθραακά* [= *βιθαραβα*?]; *βγ Βηθφαγή, δε Βηθσφαγῆ(ή)*. 158: *δ Βαθουῆλ*. 159: *βγδλ < Βάβελ* cum etym., *α Βαβέλ*. 160: *δ ἐκζήτησις*· *δ Βελζεβοῦλ*; *βγλ βακηλώσεως, δ βεβηλώσεως*; *βγ* addunt post *βακηλώσεως*: *τοῦτ' ἔστιν γυναικώδης ἢ μέγας*; *α < Βεελζεβούλ* cum etym. 161: *γ Βαμάλ*; *βγδλ Βααλίμ, α Βαλλείμ*. 162: *α Βαρέχρα, βγδλ Βερεχθρά*· *αβδ Ἰωνά*; *βγ* invertunt etymologias.

ἢ υἱὲ Ἰωνᾶ· (Βαρθολομαῖος· υἱὸς κρεμάσας ὕδατα)· [ἐνός·
Γαμαλιήλ· ὁ λαλητὸς θεοῦ· Γεδεών· Ἔλκων· Γαλαάδ· ἀπὸ
165 Γάζα· πάροικος· Δεγωήν· ἔθνος οὐκ ἔθνος· Δρῦς Μαμβρῆ·
ὁ τοῦ υἱοῦ·
Δάν· ἰσχύς· ἰσχυρά· Δαλιδά· κρίσις ἐμοὶ οὐ· Δρόσος Ἀερμών·
δρόσος δοξαζομένη· Ἐλωί· θεός· Ἐλωεθέ· ὁ θεὸς ἦλθεν·
Ἐφραίμ· παρακλήτου· Ἐλιέζερ· θεοῦ βοήθεια· ὃς καὶ μεθερμη-
νεύεται Δαυίδ· Ἐξ Ἁρμαθαίμ· ἐκ προβολῆς· Ἐξ Ἀναθώμ·
170 ἐξ ἐμοῦ ἐρχόμενος· Ἐφραθά· παρακλήσεως· Εἰς γῆν Μωάβ·
εἰς γένος πατρός μου· Εἰρασοδαλαμίτης· διὰ πνεύματος τοῦ
εἰσερχομένου·
ἐξ ὄρους Ἐφραίμ· ἐξ ὄρους παρακλήσεως· Ἑλκανά· ἰσχύος δόξα·
Ἐλισσαῖος· δύναμις θεοῦ· Ἐν φυτῷ Σαβέκ· ἐν φυτῷ δυνατῷ·
Ἐξ Ἀγέν· ἐξ ἀναπαύσεως· Ἐν γῇ Ναείμ· ἐν γῇ ὑπνούντων·
175 Ἐλιμελέκ· θεοῦ βασίλειον· Ἐξ Ἀρϊρά· ἐξ ἀνισταμένου πνεύ-
Ἔβερ· Ἑβραῖοι· Εὐϊνᾶς· ἑρμηνεύεται δείξας ὄφεις, οὗ [ματος·
ὁ ἀριθμὸς χξς· Ἐλιακείμ· θεοῦ κατακείμενος· Ζακχαῖος·
νικητής· Ζοροβάβελ· ὁ τοῦ Σαλαθϊήλ· ἀπὸ συγχύσεως·
Ἡλιοῦ ἰσχυροῦ αὐθέντου· Ἡσαῦ· ἀνιστάμενος· ἐκλήθη
180 Ἐδώμ ἐκλίπων· Ἦλθεν εἰς Ἐλείμ· ἦλθεν εἰς τόπον θεοῦ·
Ἦλθεν εἰς Ἀφεκκά· ἦλθεν ἐν σκοτεινῷ· Θυγάτηρ Βαθουήλ·
θυγάτηρ τοῦ ἐρχομένου ἰσχυροῦ· Θάμαρ· διαλογίαι·

163: *αβγδλ* < *Βαρθολομαῖος* cum etym. 164: *βγ Γαλαλιήλ*, *δ Γαμαλιῆλ· βγδ Γεδεῶν*. 165: *δ Γαζά*; *α δισμαμβρί*, *δ δισμαμβρί*, *ε δισμαμβρῆ*, *γδλ δρῦς Μαμβρί*, *β δρὺς Γαμβρί*. 166: *αε Δάνισχυ· ἰσχυρά*; *βγδλ* < *Δάνισχυ*; *αβγλ κρίσις ἐμοί*, *ε κρίσις ἐμοὶ ἢ* (?) *δρόσος* [= *οὐ Δρόσος*]; *γδλ Ἀερμῶν*. 167: *γλ ἐνδοξαζομένη*; *α Ἐλωέ*, *βγδλ Ἐλωαί*; *δ Ἐλβεθέ*; *βγλ θεὸς ἦλθεν*. 168: *λ παράκλητος*; *βγ* < *Ἐφραίμ* cum etym.; *ε* < *θεοῦ*; *δ ὡς*. 169: *αβγδλ Ἁρμαθέμ*; *δ Ἀναθῶμ*, *α Ἀναθώθ*. 170: *α παράκλησις*. 171: *α Εἰρασοδολαμήτης*, *δ Εἰρασοδιλαμήτεις*, *ε Ἠρασοδολομίτης*, *βγ Εἴρος ὁδολομίτης*, *λ Εἰροσοδαλαμίτης*. 172: *α* iterat *Ἐφραίμ*; *βγ* invertit: *Ἐλισσαῖους· Ἑλκανά — ἐξ ὄρους Ἐφραίμ*; *λ Ἑλκανᾶ*; *βγλ ἰσχύουσα δόξα*. 173: *ε ἐν τῷ δυνατῷ*; *γ συνδεδεμένος*, *β συνδεμενος*. 174: *αβγδ Ἀγγέν*, *λ Ἀγγέ*; *αβγ Ναΐμ*, *δ Ναήμ*, *λ Ναΐν*. 175: *β Ἐλιμέλεκ*; *γ Ἀριρᾶ*; *β* ∞ *ἐξ Ἀριρά — Ἔβερ*. 176: *βγδλ Ἔβερ*; *αδ Εὐϊνάς*; *α διώξας*, *δ δίξας*, *ε δήξας*; *αδε ὄφις*, *βγ ὀφῆς*. 177: *βγλ Ἐλιακίμ*, *δ Ἐλικιάμ· βγδλ ἀποκείμενος*, *α* praemittit *θεοῦ ἀνάστασις*. 178: *λ Ζορομβαβέλ*; *δ Σαλαθιῆλ*; *α* ponit: *οὗτος ἀνάπαυσις ἀπὸ συγχύσεως ἢ αὐτὸς διδάσκαλος Βαβυλώνος* (sic). 179: *γ Ἠλιοῦ*; *γ Ἡσαῦ*; *ἐκλείθη*. 180: *βγ Λιδώμ*, *δ Ἐδῶμ*; *αβγδλ ἐκλείπων*; *δ Ἐλῆμ*. 181: *βγ Ἀφεκκᾶ*; *δ* < secundum *ἦλθεν*; *δ Βαθουῆλ*; *α* iterat *Βαθουήλ*. 182: *α Θάμαρ· εὐλογία*; *βγδλ* < *Θαμαρ* cum etym.

Θαλά· κοιλάς· Θαρσεῖς· οἱ Βιτϊκοι· Θάρα φωτὸς πνεῦμα·
Θαβώρ· δεῦρο ἀπὸ πνεύματος· Ἰησοῦς· σωτήρ· Ἰωσίας·
σωζόμενος· Ἰαώ· ἀόρατος· Ἰωχαβέλ· ὑπὲρ κϊβωτοῦ· 185
Ἰού· ἴδε ἐξ αὐθέντου· Ἰεφθάε· λαμβάνων·
Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδέκ· σωτὴρ ὁ τῆς εἰρήνης·
Ἰορδάνης· καταβεβηκώς· ἡ γῆ ἐσχάτη· Ἰδουμαῖα· ἐκλείπουσα
ἡ βροῦχος·
Ἱερουσαλήμ· αὐτοῦ πνεῦμα χάριτος· Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ·
σωτὴρ ὁ τῆς δικαιοσύνης·
Ἰσμαήλ· ἀκοὴ ἰσχῦροῦ ἢ ἔπιδε ὁ θεός· Ἰασήρ· αὐθέντου 190
βοήθεια·
Ἰωνάθαν· περιστερὸς ἐρχόμενος ἢ ἔρχεται· Ἰάφεθ· πλατῦσμός·
Ἰασούβ· ἐπιστροφή· Ἰωναδάβ· περιστερὰ ἑνός·
Ἰωνάδαμ· περιστερὸς κρϊτής· Ἰωάννης· (ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ χάρις·)
Ἰωσεδέκ· δικαιοσύνη· Ἰεχονίας· καθαρός· [*βαπτίστης·*
Ἰωακείμ· κατακείμενος· Ἰεσσίας· συσκιάζων· 195
Κηδάρ· ὀστρακίνη· Καρμασῖνόν· ἀμίαντον·
Κάδης· ἅγαμος· Κάδων· ἅγϊος· Καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐξ
Ἀρμαθαὶμ Σϊφάκ· καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐκ προβολῆς φωτισμοῦ·
καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἐλκανά· καὶ ὄνομα αὐτῷ ἰσχύος δόξα·
Κοιλάς· θάλασσα· Λάμεχ· ὁ ταῖς ἐντολαῖς· Μελώθ· 200

183: *δ κυλάς*; *βγλ ἡ Βαιτικὴ*, *δ ἰκετικῆ* [= *η βετικη*]; *α* < etym. et ponit eius loco: *κατασκοπὴ χαρᾶς*; *βγδλ Θαρά*. 184: *δ Θαβῶρ*, *λ Θαβόρ· αβγ Ἰαῶ*, *λ Ἰάω*. 186: *δ Ἰοῦ*; *αγδ Ἰεφθαέ*. 188: *δ Ἰωρδάνης*; *βγ καταβεβηκός*, *δ ἀποβεβηκός*; *δ αἰσχάτη· βγ* post *ἐσχάτη* + *Ἰασόβ· ἐπιστροφή*; *βγ βρόχος*. 189: *βγ Ἱερουσαλίμ*; *α* vertit: *ὅρασις εἰρήνης ἢ πνεῦμα χάριτος*; *α* < *ὁ* (primum); *α Ναυή βγ Ναυί*. 190: *δ Ἰσμαῆλ*; *βγδ ἔφιδε*; *α Ἀσήρ δ βοηθείας*. 191: *δ Ἰωναθάμ*; *γ ἢ ἐρχόμενος*, *α περιστερὰ ἐρχομένη*; *α* post *ἔρχεται* + *ἢ εἰσοδός* (sic) *κυρίου*; *βγ* ponunt *Ἰάφεθ* cum etym. iam post *Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ*. 192: *δ Ἰασοῦβ*; *λ* < *Ἰασούβ* cum etym.; cf. ad *βγ* lineam 188; *α Ἰωναδάμ*; *βγ* < *Ἰωναδαβ* cum etym. 193: *βγ Ἰωναδάβ περιστερὸς κριτής*; *δ Ἰονοδάμ*; *λ* < *Ἰωνάδαμ* cum etym.; *βγ* < *Ἰωάννης* cum etym.; *αδλ* < *ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ χάρις*; *α* + *ἢ χάρις*. 194: *α* ∾ *Ἰωάννης — Ἰωσεδέκ*; *βγδλ καθάριος*. 195: *βγ Ἰωακίμ*, *δ Ἰωακεῖμ*; *βγδλ ἀποκείμενος*; *α ἀνάστασις ἢ ἑτοιμασία κυρίου ἢ κατακείμενος· βλ Ἰεσσίας*, *δ Ἰεσσείας*; *β ἐνσκιάζων*; *βγ* post *συσκιάζων* + *Ἰδουμαῖα χῶρα Ἡσαῦ*. 196: *δ Κίδαρ*; *α* + *ἢ σκοτασμός*; *δ Καρβάσινον*. 197: *δ Καδῆς*; *δ ἁγίαμα ἄγαμος*; *α ἁγιασμός*; *δ καὶ νὴν ἄνθρωπος κτλ.*; *α* < *καὶ ἦν κτλ.* 198: *βγδλ Ἀμαρθεμ*; *δ Σιφακίς*, *λ »Σιφαή* vel *Σιφάκ«*; *δ προσβολὶς φωτισμός· ε φωτισμός*. 199: *γ Ἐλκανᾶ*; *ε ἰσχὺς δόξα*; *α* < *καὶ ὄνομα κτλ.* 200: *β* ponit *Κοιλάς· θάλασσα* post *Κάδων*; *βγ Λαμέχ*; *λ ὁ ἐν ταῖς ἐντολαῖς*; *βγλ Μελλώθ*.

βασίλϊσσα μικρά· Μωσῆς· ὕδατος ἀναίρεσις· Μωυσῆ·
μὴ ὕδωρ ἐστίν· Μερρά· πϊκρία· Μαρία· κυρία ἡμῶν·
Μαμβρῆ· τοῦ υἱοῦ· Μελχισεδέκ· βασιλεὺς εἰρήνης·
Μαελέχ· ἄλαλος· Μαωζείν· τίνα ποτὲ ὃ ἔστιν διογάβαλος·
Μωαβῖται· ἀκρῖς·
Μωάβ· ἐκ τοῦ πατρός μου· Μανᾶ· αὐτῷ· θυσίαν αὐτῷ·
Μανασσῆ· ἀπὸ τοῦ ἀνισταμένου· Μανωέ· ποτέ· Μεστραίμ·
μέλας·
Αἰγύπτιος· Μαμωνᾶς· πλοῦτος· Μελχώ· βασιλεῖς· Μάν· τί;
Μελχί· βασιλεύς· Μαμζήρ· ἐπίμϊκτος· ἐκλήθη δὲ κύριος·
Μακάριος εἶ Σίμων· μακάριος ὁ ὑπακούων· Ναζάρ· ἄνθος·
Ναζϊραῖος· ἐξηνθϊσμένος (ἐξηγνισμένος·) Ναϊνάμ· νϋστάζων·
Νοομείν· γλυκεῖα· Ναχώρ· ἐμοῦ αὐτοῦ μέλλοντος· Νάβαλ·
κόραξ·
Νεφθαλείμ· ἀντίληψις· Ναχαήν· ἐγὼ θεὸς ἐρχόμενος·
Νομῖν· ὑπνοῦσα· Ναβουθαί· ἀπὸ πατρὸς ἐρχόμενος·
Ὀλλάμ· εἰσερχομένη· Ὀλίβα· ἐξερχομένη. Πασέκ· λύτρωσις·
Παθούρα· τράπεζα· (πήρ [= πατήρ?]· ἰσχϋρά·) Παρέθεντο ἐν
τῷ βῇ τῷ διαβόλῳ τῷ
ἐρχομένῳ· Ῥακκά· κενός· Ῥάφ· πνοὴ πατρός· Ῥαχήλ· πνοὴ
ἰσχυροῦ·

201: *δ Μωσίς, λ Μωυσῆς, δ Μωσῆ, αβ Μωυσῆ, γ Μωϋσή, ε Μῶν ουσῆ* (?), *λ Μωϋσεῖ*. 203: *αβγδλ Μαμβρί; δ ὁ τοῦ υἱοῦ; γ ἠρήνης*. 204: *Μαελέχ; αβγ Μαώζειν, δ Μααζεῖν; βγλ* < *ὃ ἔστι διογάβαλος; ε Μαελέχ· τίνα ποτὲ ὃ ἔστι· Μαωζείν· διογάβαλος; β* ~ *Μαώζειν — Μωαβίται; λ Μωαβῖται*. 205: *βγ Μαναά; λ Μαναάν; βγ θυσία; αδ* < *Μαναά* cum etym. 206: *αβγ Μανασσή, δ Μανασσί; δ ἐκ τοῦ κτλ.; α Μανωέ· ἀνάπαυσις ἢ ποτέ*. 207: *γλ Μαμωνᾶ, βδ Μαμωνά; α* + *ἢ χρυσός; γδ Μελχῶ; α βασιλῖς; β Μᾶν, γ Μαντί· τί; α τί τοῦτο*. 208: *δ Μελχῆ, λ Μελχί, βγδλ Μαζήρ; α* < *Μαμζήρ* cum etym. 209: *βδ μακάριος εἶ ὁ ὑπακούων; α* < *μακάριος εἶ Σίμων κτλ.; β* ponit *Ναζάρ* iam post *Μελχί*; *α ἄνθος ἀκραιφνές*. 210: *α Ναζωραῖος, βγδλ Ναζηραῖος; αβδλ ἐξηνθισμένος, γ ἐξανθισμένος; αβγδλ Ναεινάμ; δ* subito finitur post *Ναεινάμ· νυστάζων*. 211: *βγ Νοομίν, λ Νομιν; βγλ* < *μέλλοντος*. 212: *βγ Νεφθαλίμ; αβγλ Ναχαήλ*. 213: *α Ναμείν; βγλ* < *Νομιν* cum etym.; *λ Ναβουθὲ ἀπὸ πνεύματος ἐρχόμενος; ε* distincte *απο πρς ἐρχόμενος*, cf. Ambr. exh. virg. 5, 30: Nabuthe = qui venit a patre; *αβγ* < *Ναβουθαί* cum etym. 214: *α Ὀλάμ; γ* exhibet seriem: *Νεφθαλίμ, Ὀλίβα, Ναχαήλ, Ὀλλάμ; λ Πασέκ*. 215: *βγ Παθοῦρα, λ Παθουρά; αβγλ* < *πήρ· ἰσχυρά; ε* < *παρέθεντο ἐν*. 216: *αβγλ λεγομένῳ, γ τολεγομένῳ*, in *ε* super *ἐρχομένῳ* ab eadem manu *λεγομένῳ* scriptum legimus; *λ Ῥακά; γ* < *Ρακκά* cum etym.

Σαβαώθ· τῶν δυναμέων· Σαμψών· ἥλιος· Σϊφά· φωτισμός·
Σιφάν· ἀνιστῶν πρόσωπον· Σϊφᾶ· φωτισμός· Σολομῶν·
χαρίτων·
Σαμαρείτης· ὑπακοὴ λέγοντος· Σωμανῖτης· ὑπακούσας·
Σαμουήλ· αἴτημα ἀπὸ θεοῦ· Σηλώμ· τόπος ὅπου ἡ σκηνή· 220
Σϊών· διψῶσα· Σιλώμ· ἐπίχαρις·
Σελϊά· ἐλπίς· Σιλωάμ· ἀπεσταλμένος·
Σεπφῶρα· χαριστὴ πνοή· Σαλήμ· χάρις· Σήθ· ἀνάστασϊς·
Σῆ· ἀναστῶ· Σωμάν· ὑπακούων· Σαβαείμ· Αἰθίοπες·
Σατανᾶς· θλίβων· Σαμαήλ· διάκονος ἀκούων· Σϊκημα· 225
ἡ ἀναβαίνουσα· Σαούλ· ἠττημένος· Σεραφίμ· πνεῦμα ἀνα-
στάσεως·
Σουμή· πῆξις ὕδατος· Σηγώρ· ἀνισταμένη ἢ ταπείνωσις·
Σαφεκκᾶ· ἐν τῷ σκοτεινῷ· Σεναάρ· σάπρϊα· Σάββατα·
ἁγϊάσματα·
Σεραφίμ· εἱστήκεισαν πνεύματα ἀνιστάμενα φωτός, εἱστή-
κεισαν· Σαλαθιήλ·
χάρις τοῦ ἐρχομένου τοῦ Δανιήλ· Σαβά· ἡ βασϊλϊσσα Αἰθϊοπΐας, 230
ἣν καλοῦσιν τὰ ἔθνη Σϊβύλλαν· Τὸν υἱὸν τοῦ Βαραχΐου· τὸν
υἱὸν τοῦ εὐλογητοῦ·
Υἱοὶ Νοεμείν· Μααλλὼν καὶ Χελαίων, ὅτι εἰσέρχη πορεύου·

217: *γ* Σαμψῶν; *α* Σηφά. 218: *γ* Σιφᾶν; *βγ* ἀντιστῶν, *λ* ἀνθιστῶν; *βγλ προσώπων*; *αβγλ* < Σιφᾶ cum etym.; *λ* Σολομών. 219: *α* Σομανίτης, *λ* Σομανῖτις; *α* ὑπακούουσα. 220: *α* Σιλώμ. 221: *γ* Σιῶν; *βγ* + ὄρος τῆς Ἱερουσαλήμ· *γλ* addit post *διψῶσα*: Σινὰ δίψα, *β* post Σαμουήλ, iterum Σινᾶ post Σιών; *αε* < Σινά cum etym. 222: *αβγλ* Σειλά; *β* post ἐλπίς: Σαβά· πόλις Αἰθιόπων βασιλεική. 223: *α* σεπφώρα, *βγλ* Σεπφόρα; *αλ* χάρις τῇ πνοῇ; *βγ* χάρις ἢ πνοή; *β* ∾ Σεπφόρα — Σαλήμ; *λ* Σὴθ ἀνάστασις. 224: *αγ* Σή, *λ* Σήμ; *βγλ* Σωμᾶν; *α* Σαβαείν. 225: *α* θλίβων ἢ ἀντικείμενος; *λ* Σαμουήλ; *λ* Σίκιμα. 226: *βγλ* < ἡ, *α* ἀνάβασις ἢ ὁμοίωσις; *λ* πνεύματα (secund. Mart.). 227: *αγ* πῆξις; *αλ* Σιγώρ; *α* < ἢ ταπείνωσις. 228: *αβλ* Σαφεκκά; *λ* < τῷ; *α* Σεενναάρ, *λ* Σενναάρ, *γ* Σεννάρ; *β* < Σενναάρ cum etym. 229: *β* ἱστήκεισαν, *γ* ἱστήκησαν; *α* < Σεραφίμ cum etym.; *β* ponit hic (ante Σαλαθιήλ): *υἱὸς Θεκέλ· υἱὸς μέτρου*, *γ* eodem modo post Σαλαθιήλ (sed *υἱὸς Θεβέλ*). 230: *γ* Σαβᾶ; *γ βασίλεισσα*. 232: *βγ* ponunt ante *υἱοὶ Νοεμείν*: *Φενάννα*: *φωτὸς δόξα*, *β* etiam *Φανονήλ· ἐπιφαίνων*; *βγλ Νοεμεῖν*; *βγ Μααλῶν*, *λ Μαλών*; *βλ Χελαιῶν*; *α* < *υἱοὶ Νοεμείν κτλ.*

226: Lag. liest (mit Recht) *ἡττημένος*, doch haben alle HSS bereits unsere corrupte LA.

(*Υἱὸς Βαραχίου· υἱὸς εὐλογητοῦ·*) *Υἱοῦ Ἠλίου· υἱοῦ ἰσχύροῦ αὐθέντου·*
Υἱοῦ Ἰσραήλ· υἱοῦ ὁρῶντος θεόν· Υἱὸς Θελέκ· υἱὸς μέτρου·
Φενάννα· φωτὸς δόξα· Φανουήλ· ἐπιφαίνων·
Φωνὴ ἐκ Ῥαμά· φωνὴ ἐκ τῆς ὑψηλῆς· Χερουβίμ· πτέρυγες·
Χερουβείμ· πτέρυξ· Χελκίας· θεμέλιος· Χεττιείμ· νῆσοι
Χελαίων· πορευόμενος· Ψαλμὸς ὑπὲρ Ἰδιθούμ· πάλων·
ψαλμὸς ὑπὲρ ἑνὸς κριτοῦ·

Περὶ ὀνομάτων τῶν προφητῶν·

Ὡσηέ· σκιάζων· Ἀμώς· γένος· Ἰωήλ· δοῦλος αὐτοῦ ἰσχύς·
Ἀβδίας· δοῦλος· Μιχαίας· δουλεύων· Ἰωνᾶς· περιστερά·
Ναούμ· ἐγὼ πᾶσιν· Ἀββακούμ· πατὴρ ἐγείρων· Σοφονίας· ἀνιστῶν
προσώποις· Ἄγγαιος· ἑορταί· Ζαχαρίας· νικητὴς λέων·
Μαλαχίας· βασιλεύς· Ἡσαίας· σωτήριον κυρίου·
Ἱερεμίας· ὑψούμενος κυρίου ἢ παροχὴ ὕδατος· Ἰεζεκιήλ· κράτος θεοῦ·
Δανιήλ· κρίσις αὐτοῦ ἰσχυρά· Ἀνανίας· δοξάζων· Ἀζαρίας·
βλέπων λέων· Μισαήλ· πῶς ἀνιστᾷ ὁ θεός·

233: *αβγλ* < *υἱὸς Βαραχίου*; *βλ* Ἠλιοῦ; *βγλ* < *υἱοῦ* Ἰσραήλ; *α Θεκέλ*, *λ Θεβέλ* (cf. l. 229). 236: *λ* Ῥαμᾶ; *α φωνὴ ἐν* Ῥαμᾶ· *φωνὴ ἐν γῇ ὑψηλῇ*; *α Χερούβ· πτέρυξ*. 237: *α Χερουβίμ· ἐπίγνωσις πεπληθυμένη*; *βγ* ponit *Χερούβ* (sic)· *πτέρυξ* post *Χεττιείμ*; *βγ παλῶν*; *α Χεττιείμ*: *νησιῶται· Κήτιοι ἢ Ῥόδιοι ἢ Κύπριοι*. 238: *βγ Χελέων*, *λ Χελαιῶν*. 239: *α* addit post *ὑπὲρ ἑνὸς κριτοῦ*: *Ὡβάκ· φιλοστοργία· Ὡβήδ· δουλεύων· Ὡδαΐ· ἄνεσις θεοῦ· Ὠγ· ἀθροίζων· Ὤρ· πόλιστίρος ἢ ὀρινή· Ὠρί β· ἔρημος ἢ ξηρασία· Ὠφάζ· χρυσὸς καθαρός· Ὠφείρ· διασκεδασμὸς θεοῦ μου* [= *Θυμοῦ*]; *βγ* addunt: *Χαρράν· πόλις Ἀσσυρίων ἐν Χώρᾳ Θεμᾶν*; *Χαλάνη· πόλις βασιλείας Νεβρὼθ ἐν Βαβυλῶνι*. 240: Etiam *βγζ* subiungunt collectionibus V3, V4, V5 interpretationes prophetarum, angelorum etc., *ζ* tantum perturbato nominum ordine. Confer cum his explicationibus illas, quas exhibent V1 et Ti., quae passim diverguntur.
βγ ὀνόματα προφητῶν, *ζ τῶν προφ.*! 241: *βγ* Ἀμῶς, *ζ* Ἀμμῶς; *βγζ ἰσχυρός*. 242: *γ Αὐδίας*, *ζ* Ἀβδιοῦ; *βγ* Ἰωνάς. 243: *β* Ἀμβακοῦμ, *γ* Ἀμβακοῦμ, *ζ* Ἀβακούμ; *ε Σοφονίου*. 244: *ζ πρόσωπον*; *γ* ∾ *Σοφονίας* — Ἄγγαῖος. 245: *ε βασιλεύς*· *ἄγγελος*; *γ* Ἡσαίας; *βγ* Ἡσαίας; *ὑψούμενος κυρίου ἢ παροχὴ ὕδατος* [= Ἱερεμίας]; *ζ* < Ἡσαίας cum etym. 246: *βγ* < Ἱερεμίας. 248: *ἀνιστά*; *ζ* add. post *ὁ θεός*: *Κλίμαξ· ὁ λόγος τοῦ θεοῦ· Μαρσίπιον· τὸ πείθεσθαι· Πηλός· ἡ γαστριμαργία· Πλίνθος· ἡ πορνεία*: *Ἀμήν· οὐτῶς ἀληθῶς*· deinde sequuntur nomina angelorum.

Ἀρχάγγελοι ἐπὶ τεσσάρων περάτων τοῦ κόσμου·
Μιχαήλ· στρατηγὸς ἀπὸ θεοῦ· Γαβριήλ· νεανίσκος θεοῦ ἢ 250
ἀνδρεία θεοῦ·
Ῥαφαήλ· ἴασις ἰσχῦροῦ ἢ σωτηρία ἰσχυροῦ ἢ πνεῦμα θεοῦ·
Οὐριήλ· πῦρ θεοῦ·
(Σαμαήλ· διάκονος θεοῦ· ἔστι δὲ ὁ διάβολος ὁ
καὶ τὰς τιμωρίας διακομίζων καὶ προξενῶν τοὺς αὐτῷ ὑπα-
κούουσϊ
καὶ θεὸν [οὐ] παροργίζουσιν· Ὀνόματα ποταμῶν·
Γηών· ὅτι ἀπὸ γῆς ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον· Φεισών· 255
διὰ τὸ
φείσασθαι τὸν θεὸν τῆς ἀνθρωπότητος· Τίγρις· ἐπίρευμα·
Εὐφράτου· αὐθέντου φωτίζοντος πνεῦμα· [ὀξύτητος πνεῦμα·
Ἀναθώμ· ἐμοῦ ἐρχομένου· Ἐκ γῆς Βενιαμείν· ἐκ γῆς
τέκνον ὀδύνης·
Ἐκ Βαβυλῶνος· ἐκ συγχύσεως· Ἰεσσίας ὁ τοῦ Σοφονίου·
συσκιάζων ὁ τοῦ ἀνιστῶντος τὴν γῆν· Ἐφούδ· δήλωσις καὶ 260
ἀλήθεια·
Βηρϊσϊβ Βαραώ· ἐν υἱῷ ἔκτισεν θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ
ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις
ἢ δόξα ἐν ὑψίστοις· Σουσάννα· ἀνιστᾶσαν ἢ ἀνιστᾷ δόξαν·
Ναφθά· ἐγὼ
ἤγγοιξα (sic)· Τλύπρας· ἄμπελος ἁγίά· Φαρία· τοῦ Φαραὼ
ἡ θυγάτηρ·
ἦλθε λούσασθαι καὶ εὑρίσκει τὸν Μωσῆν νήπιον καὶ ἀναβλέψασα
εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν· Εἷς μϋριώνϋμε θεέ· ἔνθεν τὰ ἔθνη 265
καλοῦσϊν

249: *βγ ὀνόματα ἀρχαγγέλων*, ζ *τῶν ἀρχαγγέλων*. 250: ζ < *ἀπό*. 251: ε *Ἴασις ὡς ἰσχυρά*, ζ < secundum *ἰσχυροῦ*, ε < *θεοῦ*; ζ *Οὐριήλ· πνεῦμα θεοῦ*; ζ ∾ *Ῥαφαήλ — Οὐριήλ*; *βγζ* < *Σαμαήλ* cum etym.; ζ sequuntur nomina apostolorum (= V1) et nonnulla alia (v. infra), deinde *ὀνόματα ποταμῶν*. 255: *βγ Γιῶν*, ζ *Γεῶν*; ζ *τῆς γῆς*; *βγζ Φεισῶν*. 256: *βζ Τίγρης*; *β ἐπίρευμα ὀξύτητος πνεῦμα*. 257: *βγζ Εὐφράτης· αὐθέντης φωτίζων πνεῦμα*. 258: Ad *Ἀναθων — Φαρια* cf. etiam λ (= V5a); ζ *Ἰνωθάμ*; *βγζλ Βενιαμίν*. 259: *βζλ Ἰεσσίας*; *βγ ἀνιστόντος*; ζ < etym. 261: ζ *Βηρσαβεέ· ἐν υἱῷ ἔκτισεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· Ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις ἢ δόξα ἐν τοῖς ὑψίστοις*; *βγλ* <; *βγζλ* < *Σουσάννα, Ναφθά, Τλύπρας*. 263: *βγ Φαραῶ*; *βλ ἦλθεν*. 264: *βγ Μωΰσεα*, *λ Μωσῆν*; *βλ νήπιον ὄντα*, *γ νήπι ὄντα*; *βγ ἀνάβλεψας*· ζ < *Φαρία τοῦ Φαραὼ κτλ*. 265: *βγ μυριόννμε*.

αὐτὴν Εἶσϊν· Τειτὰν χξς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἔχοντος τὸν ἀριθμὸν ἐν τῇ
ἀποκαλύψει Ἰωάννου· οὗτός ἐστιν ὁ ἐρχόμενος ἀπὸ Μήδων πολεμῆσαι
τοὺς πιστούς· περὶ οὗ καὶ Ἡσαΐας λέγει· ἰδοὺ ἐπεγειρῶ ἐφ' ὑμᾶς
τοὺς Μήδους καὶ τὰ λοιπά· Βαρούχ· εὐλογητός·
Ἔλωΐ· θεός· Ἀδωναΐ· κύριος· Ἰαώ· ἀόρατος·
Σαβαώθ· τῶν δυνάμεων· Κλίμαξ· ὁ λόγος τοῦ θεοῦ·
Μαρσίππιον· τὸ πείθεσθαι· Ὁ Πηλός· γαστρϊμαργία·
Τῇ Πλίνθῳ· τῇ πορνείᾳ· Χερουβίμ· ἐπίγνωσις πεπληθυμμένη
ἢ πτερύγες· Ἀμήν· πίστευμα ὡς ἀληθῶς·

Τῶν δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματα·

Πέτρος· (λύων ἢ) ἐπιλύων ἢ ἐπιγνούς· Παῦλος· (παῦσϊς σάλου·)
θαυμαστὸς ἢ ἐκλεκτὸς σύμβουλος· Ματθαῖος· δεδωρημένος·
Ματθίας· δόμα θεοῦ· Μάρκος· ὑψηλοῦ ἐντολή·
Λουκᾶς· (ἐν ᾧ ἀνάστασις ἢ) αὐτὸς ἀνϊστῶν· Ἰωάννης· Ἰὼ
ἐχαρΐσατο·
ὅ ἐστϊ χάρις· Ἀνδρέας· δύναμϊς εὐπρεπὴς ἢ ἀποκρινόμενος·
Ἰάκωβος· πτερνιστὴς πόνου· Φίλιππος· στόμα χειρῶν ἢ στόμα
λαμπάδος (ἢ ἡνίοχος)· Βαρθολομαῖος· υἱὸς κρεμάσας ὕδατα·
Θωμᾶς· ἄβϋσσος ἢ δίδυμος· Ἰάκωβος Ἀλφαίου· πτερνισμὸς
μαθήσεως ζωῆς·
Βαρνάβας· υἱὸς παρακλήσεως· Ἰσκαριώθ· μνήμη θανάτου·

266: γ Εἰ τητάν, β Εἰσιτητᾶν, λ Εἰσιτειτάν· ε Εἰσϊν τϊτάν; β Τητᾶν, γ Τητάν, ε Τϊτάν; γ finitur τοῦ ἔχοντος. 267: ζ τοῦ ἁγίου; ε Ἰῶ. 268: ζ ἐφ' ἡμᾶς; ζ finitur: καὶ τὰ λοιπά, sed confer ad seqq. lineam 246. 270: β Ἐλοαί, λ Ἐλωαί; βλ Ἀδοναί; β Ἰαῶ. 271: β ∾ Κλίμαξ — Μαρσίππιον. 272: Μαρσίπιον; ζ < ὁ et ἡ in Ὁ πηλός κτλ. 273: ζ Πλίνθος· ἡ πορνεία; ζ < Χερουβίμ cum etym.; confer lineam 237 (α). 274: βλ πίστωσις; ζ < πίστευμα; ζ οὕτως. 275: β ὀνόματα τῶν ιβ ἀποστόλων; ζ <; confer sequentes apostolorum interpretationes cum illis in V1, a quibus tantum ordine differunt. 276: β < λύων ἤ; β < παῦσϊς σάλου. 278: β δῶμα. 279: β < ἐν ᾧ ἀνάστασις ἤ. 279: β Ἰῶ. 280: Ἰῶ ἔστι χάρις; β κατακρινόμενος. 281: β ∾ Ἰάκωβος — Φίλιππος. 282: β < ἢ ἡνίοχος. 285: β < Βαρνάβας et Ἰσκαρίωθ cum etym.

Βαραώ· εὐλόγητον (sic)· *Τολύπη· ἄμπελος ἀγρία·*
Βαρούχ· εὐλογημένος· Ἐδέμ· τρυφή· Ὡσάννα· σῶσον δὴ ἢ σώσαντος·
Ἀβενεζέρ· τοῦ λίθου τὸ ὄνομα· ὃν ἔχρισεν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ· λίθος βοηθοῦ, ὃν ἔχρισεν Σαμουὴλ ὁ προφήτης· εὐλογίᾳ ὃν Ἰησοῦς ηὐλόγησεν· εὐλογητὸς εἶ κύριος ὁ θεὸς τῶν πραν ἡμῶν· 290
ὁ ἐξαγαγὼν ἄρτον στηρίξαι ἄνθρωπον· ὁ θεὸς ἡμῶν εὐλογητὸς εἶ εἰς
τοὺς αἰῶνας ἀμήν· ὁ ἐνεψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ· ὅδε λέγει· τοιοῦτόν ἐστιν, ὅτι οὐ φονεύθησε ὁ χριστὸς σὺν τοῖς νηπίοις· ὅτε ἕνεκεν αὐτοῦ ἐν Βηθλεὲμ Ἡρώδης ἀνεῖλε τὰ νήπια· οὐχι ἔδει αὐτὸν παθεῖν· πρὶν τέλειον γενέσθαι· ἵνα τοὺς 295
. . . αὐτας σωση.

γ) Unedierte HSS zu V_1 (zu Lag. 172, 44—174, 6 = λ):

Biblioteca Ambrosiana cod. 761, 7^v—8^r (Z. 135 sup.);
14/15. saec. = η
Bibliothèque Nationale (Paris) du fonds grec
2658, fol. 1; 11. „ = κ
Bibliothèque Nationale (Paris) du fonds grec
938, 111^v; 16. „ = ν
Bibliothèque Nationale (Paris) du fonds grec
2610, 217^r; 16. „ = ι
ultimum exhibet tantum fragmentum.

Ἑρμηνεία τῶν ἐν τῇ θεοπνεύστῳ γραφῇ ἐμφερομένων ἑβραϊκῶν ὀνομάτων·
Ἀδάμ· μαρτυρία ἢ γηγενὴς ἢ ἄνθρωπος ἢ χοῦς ἢ αἷμα ἢ γῆ σαρκουμένη

286: accedit ad sequentes etymologias α cum titulo *ἑρμηνεία ὀνομάτων καὶ λέξεων τῶν ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς ἐμφερομένων*; β *Βαραῶ*; αβ *εὐλόγησον*; α + *Ἀγγέ· ἑορτή· Ἀββά· πατήρ*; ε *ἁγία*; α + *Ῥακάς· κενός· κατάπτυστος· Σίκλον· ὁλοκοτίνιν εξαγιν, νοεῖται δὲ ὄβολοι δ̄· Κύαθος· ἔχει οὐγκίαν μίαν· ὅδε μείζων δ̄ ὀβόλων.* 287: α post *εὐλογημένος*: *Ἀδωναΐ· κύριος· Ἐλωΐ· θεός· Σαβαώθ· θεὸς τῶν δυνάμεων τοῦτ' ἔστι στρατιῶν·* α *τροφή*; α post *τροφή*: *Βὰρ Ἰωνᾶ· υἱὸς Ἰωνᾶ*; β *Ὡσαννά*; βε ἢ *ὡσαύτως·* α < *Ὡσαννά*; αβ < *Ἀβενεζέρ.* — 1: κν < *ἐμφερομένων*; η exhibet: *ἀρχὴ τῶν ἑβραϊκῶν ὀνομάτων.* 3: κν *γηγενὴς ἄνθρωπος.*

[ἢ ἐρυθρά]· *Καΐν· κτῆμα ἢ ζηλοτυπία· Ἄβελ· ἀπὸ θεοῦ (ἢ πένθος)·*

[*Ἐκ τοῦ Σήμ·*] *Ἀβραάμ· περάτης· Ἀβραάμ· πατὴρ ἐθνῶν ἢ πατὴρ οἰκτιρμῶν· Ἰακώβ· πτερνιστής· Ῥουβείμ· πνεῦμα θεοῦ· Σῦμεών· ὑπακούων· Λευΐ· ὑπὲρ ἐμοῦ· Ἰούδας· ἐξομολογητής· Ἰσάχαρ· μισθός· Ζαβουλών· δῶρον· Δάν· κρῖσις· Νεφθαλείμ· πλατυσμός· Γάδ· πειρατήριον· Ἀσήρ· πλοῦτος ἢ μακάριος· Ἰωσήφ· [ὀνείδους ἀφαίρεσις]·*

Βενϊαμίν· τέκνον ὀδύνης· Ῥεβέκκα· χαρά· Ῥαχήλ· πρόβατον· Κλῖμαξ· ὁ λόγος τοῦ θεοῦ· Σεπφόρα· χαρὰ καὶ κάλλος· Μαρσῖππιον· τὸ πείθεσθαι· Ὁ πηλός· γαστρϊμαργία· Πλίνθῳ· τῇ πορνείᾳ· Βηθλεέμ· οἶκος ζωῆς· οἶκος ἅγιος· οἶκος ἄρτου· Βηθφαγή· οἶκος ἐπϊτυχίας· Βη-

4: $\eta < \grave{\epsilon}\rho\upsilon\theta\rho\acute{\alpha}$; in $\varkappa$ inter lineas ab alia manu scriptum vides: *Ἀδὰμ ἑρμηνεύεται γήινος· πνεῦμα, τὰ δὲ* [= δ = 4] *γράμματα αὐτοῦ σημαίνει πασ.* $\overline{\pi}$. $\varkappa$(?) *τησ τὸ α* $\alpha\bar{\nu}\bar{\alpha}^{\tau\lambda}$ [= *ἀνατολικόν*], *τὸ δ δῡ* [*δυσιν*] *τὸ α ἄρκτον ὅ ἐστιν ὀρει* (= *Ωρεων*?)· *τὸ μ μεσημβρίαν; η κτίσμα ζηλοτυπίας;* $\varkappa$ superser. *ἢ ζῆλος;* $\lambda\nu < \grave{\eta}$ *πένθος;* $\varkappa$ *ἢ πενθος* superscript., $\varkappa\nu \sim$ *Καιν — Αβελ;* η post *πένθος·* $\varkappa$ in marg. *Σήθ· δῶραν θεοῦ; Νῶε· ἀνάπαυσις.* 5: $\eta\nu < \grave{\epsilon}\kappa$ *τοῦ Σήμ;* $\varkappa$ *Ἀβραάμ· ἐκ τοῦ Σημ· πατὴρ οἰκτιρμῶν·* $\lambda\varkappa \sim$ *Αβραμ — Αβρααμ;* $\varkappa\nu$ *Αβρααμ* loco *Αβραμ;* ν tantum *Ἀβραάμ· περάτης;* $\varkappa$ add. ad *Ἀβραάμ· περάτης· ἢ πατὴρ ἐθνῶν;* $\varkappa$ superser. *Ἰσαάκ· χαρά;* $\lambda <$ *πατὴρ ἐθνῶν;* $\kappa\lambda\nu <$ *Ἰακώβ· πτερνιστής;* $\varkappa$ in marg. *Ιᾱ σηρ* (= *σωτηρ*[*ια*]. 6: $\varkappa$ *Ῥουβήα,* ν *Ῥουβίμ,* λ *Ῥουβήν.* 7: $\eta\kappa\lambda\nu$ *ὑπὲρ ἐμοῦ μισθός;* λ *Ἰσσάχαρ.* 8: $\varkappa\nu$ *Νεφθαλήμ;* $\varkappa\nu$ *Γάδ· πλοῦτος ἢ μακάριος Ἀσσήρ· πειρατήριον.* 9: $\kappa\lambda\nu$ *Ἀσσήρ* η *Ἀσήρ;* λ *ὀνείδου ἀφαίρεσις;* $\eta <$ etymologia. 10: λ *Βενιαμιν;* η *ὠδίνης;* η *Ῥαχίλ.* 11: $\varkappa\nu$ *ἢ λόγος τοῦ θεοῦ.* 12: η (*Μαρσιππιον·*) *θϋλάκϊον·* $\varkappa\nu$ *ἡ πηλός.* 13: $\kappa\lambda\nu$ *οἶκος ζωῆς ἢ οἶκος κτλ., κλν οἶκος ἁγίου· η Βηθσφαγή,* $\varkappa\nu$ *Βηθσφαγή·* $\varkappa$ *Βηθανία οἳ . . .* reliqua desunt. in margine post *Ιᾱ σηρ* (v. l. 5) inveniuntur: *Ἐμμανουήλ· μεθ' ἡμῶν ὁ θεός· Μιχαήλ· δυνατὸς ὁ θεὸς ἢ θεοῦ· Γαβριήλ· ἄνθρωπος θεός· Μ*(*Ν*?) *. . σύστασις . . . . ἢ ἀνάπαυσις· Ἰακώβ· πτερνισμός· Ἰσραήλ· νοῦς ὁρῶν τὸν θεόν· νοῦς ὁράσεως*(?) *. . . Ἰώβ· υπομᾱ . .* (?) quattuor lineae (i. e. ca. duo vel tria nomina) e MS sunt excisae, dein: *παροχὴ ὕδατος ἢ θρῆνος* [= *Ἱερεμίας*]· *Δανήλ· κρῖσις θεοῦ· Ἡσαΐας . . . . . χομενον· Ιω κατάβασις ἢ χάρισμα υσης* [*υψης*?]· *ὕδωρ ἢ . . . . . .*

Θανία· οἶκος δόξης· Βηρσαβεέ· θυγάτηρ δυνατοῦ· Λεβόρρα·
μέλϊσσα· [Σάρα· ἀρχομένη]· Σάρρα· ἄρχουσα· Μωϋσῆς· νοῦς
εὐσεβὴς ἢ ἔρευ-
να κυρίου· Ἀαρών· ὁρῶν ὅρασιν· Γεδεών· πειράζων ἀδικίαν·
Ὡσηέ· σκιάζων ἢ φύλαξ· Ἀ-
μῶς· καρτερὸς ἢ πιστὸς ἢ λαὸν ἀποσπῶν· Μϊχαίας· τίς
οὗτος βα-
σιλεύς· Ἰωήλ· ἀγάπη θεοῦ· ἀπαρχὴ θεοῦ· Ἀβδϊοῦ· δουλεύων
κυρίῳ·
Ἰωνᾶς· περιστερά· Ναούμ· παράκλησις· Ἀβακούμ· πατὴρ
ἐγείρων·
Σοφωνΐας· σϋνϊεὶς αὐτόν· Ἀγγαῖος· ἑορτάζων· Ζαχαρΐας·
νικη-
τὴς λέων (ἢ μνήμη θεοῦ)· Μαλαχΐας· ἄγγελος ἢ σωτήρϊον
κυρίου· Ἱερε-
μΐας· ὑψούμενος κυρίου· Ἡσαΐας· σωτήρϊον κυρίου· Βαρούχ·
εὐλογΐα ἢ εὐ-
λογεῖτε· Ἰεζεκιήλ· κράτος θεοῦ· Δανιήλ· κρῖσϊς ἰσχυρά·
Σεραφίμ· πνεῦμα ἀναστάσεως ἢ ἐμπρηστὰς ἐμφαίνει ἢ θερμαί-
νοντας· Χερουβΐμ· ἐπίγνωσις πεπληθυμμένη ἢ πτέρυγες
ἢ χΰσις σοφΐας· Ἀμήν· πίστευμα ἀληθείας· Ἀλληλούϊα· αἰνεῖτε
τὸν κύριον· Μιχαήλ· στρατηγὸς ἀπὸ θεοῦ· Γαβριήλ· νεα-
νΐσκος θεοῦ·
Οὐριήλ· πῦρ θεοῦ· Ἐλιέζερ· θεοῦ βοήθεια· Γαλϊλαία· ἀπο-
κάλυψις·
Ἰεχονΐας· καθαρός· Πέτρος· ἐπιλύων ἢ ἐπιγνούς· Παῦλος·
θαυμαστὸς ἢ
ἐκλεκτὸς σύμβουλος· Ματθαῖος· δεδωρημένος· Ματθΐας· δόμα
θεοῦ· Μάρκος· ὑψηλοῦ ἐντολή· Λουκᾶς· αὐτὸς ἀνιστῶν· Ἰωάν-

14: *η Βυρσαβεέ*; *η* < *θυγάτηρ*; *η Λεβύρρα*; *λν* ponunt *Λεβορρα* post *Σαρρα*. 15: *η* < *Σαρα· ἀρχομένη*. *ν* < *Σαρα*, tantum *ἀρχομένη*, quasi ad *Βηρσαβεε* pertinens; *λ νοῦς ἢ εὐσεβής*; *ν* < *ἢ ἔρευνα κυρίου*. 16: *η* < *Γεδεών* cum etym.; *λ* praem.: *Ὀνόματα προφητῶν*; *λν Ὡσϊέ*. 17: *λ Ἀμώς*; *η* < primum *ἢ*. 18: *λ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἢ ἀπαρχὴ θεοῦ*. 19: *λ Ἀμβακούμ*. 20: *λ συνιέντα· λ ἑορτάζοντος*. 21: *η* (*νικητὴς*) *λόγου*; *λ* < *μνήμη θεοῦ*. 22: *λ σωτηρία*; *λ* ∾ *Ιερεμιας — Ησαιας*. 23: *λ κρίσις αὐτοῦ ἰσχυρά*. 24: *η ἐμπρυστάς*; *λ ἤτοι*. 25: *λ πεπίστευμαι ὡς ἀληθῶς*; *λ αἰνεῖτε τὸν ὄντα ἤτοι τὸν κύριον*. 29: *ιλ* ponunt ante *Πέτρος· τῶν ιβ ἀποστόλων ὀνόματα*; *η πιλύων* cf. Ott. 14, 275 (*βζε*).

νης· ἐχαρίσατο Ἰῶ, ὅ ἐστι χάρις θεοῦ· Ἀνδρέας· δύναμις
εὐπρεπής
ἢ ἀποκρινόμενος· Ἰάκωβος πτερνιστὴς πόνου· Φίλιππος·
στόμα
χειρὸς ἢ στόμα λαμπάδος· Βαρθολομαῖος· υἱὸς κρεμάσας
ὕδατα· Θωμᾶς· ἄβυσσος ἢ δίδυμος· Ἀνανίας· δοξάζων·
Ἀζαρίας· βλέπων λέων· Μισαήλ· πῶς ἀνίστᾳ ὁ θεός·
Ἐφούδ· δή-
λωσις ἀληθείας· Ἰησοῦς· σωτὴρ ἀνιούμενος· Ἠλίου· ἰσχυροῦ αὐ-
θέντου· Ἐλισσαῖος· θεοῦ δύναμις· Ζακχαῖος· νικητής· Κά-
δις· ἁγιασμός· Κάδων· ἁγίων· Σιγώρ· ταπείνωσις· Σιών
σκοπευτήριον ἢ οἶκος τοῦ πνεύματος· Ἀαρών· ὄρος ἰσχυρὸς ἢ ὁ-
ρῶν ὅρασιν· Ἱερουσαλήμ· ὅρασις εἰρήνης· (Ἰσραήλ· νοῦς
ὁρῶν τὸν θεόν)· Βαβυλών· σύγχυσις· Βάσαν· αἰσχύνη·
Ὤγ· διάφραξις· Ἀδονιβεζέκ· κυρίου βοήθεια· Ἰάκωβος Ἀλ-
φαίου·
πτερνισμὸς μαθήσεως ξωῆς· Νάδ [= Δαυιδ] ἀγαπητός· Σολο-
μών· ἐ-
λεήμων ἢ ἱκανὸς ἢ εἰρηνικός· Ῥαχήλ· πνοὴ ἄνωθεν ἰσχυρά·
Ῥεβέκκα· πνοὴ ἄνωθεν· Χαναναῖοι· προσκυνοῦντες ἀνομίαν·
[Χετταῖοι· ἐξιστῶντες ἀνόμων]· Ἀμορραῖοι· πικραίνοντες·
Φερεζαῖοι· σκορπίζοντες· Εὐαῖοι·
σκολιοὶ ὡς ἐπὶ ὄφεις· [Γεργεσαῖοι· κατοίκησις ματαία·
Ἰεβουσαῖοι· καταισχυνόμενοι· Φεισών· διὰ τὸ φείσασθαι τὸν
θεὸν τῆς
ἀνθρωπότητος· Γειών· ὅτι ἀπὸ τῆς γῆς ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν
ἄνθρωπον·
Τίγρις· πίστευμα ὀξύτητος πνεῦμα· Εὐφράτης· αὐθέντης
φωτίζοντος πνεῦμα·

32: *η δ ἐχαρίσατο Ἰώ, ὅ ἐστι χάρις*; cf. Ott. 14, 279 < *θεοῦ*. 33: *λν* post *ἀποκρινόμενος*: *Ἰάκωβος Ἀλφαίου πτερνισμὸς μαθήσεως ζωῆς*, cf. Ott. 14, 283. 34: *λν χειρῶν*; *η κρεμμάσας* 35: post *δίδυμος λν* spatium. 36: *η λέον*; in *ν* desunt *Ἐφούδ – Ἰεβουσαῖοι*. 37: *λ καὶ ἀλήθεια*. 38: *λ Κάδης*. 39: *λ Κάδων· ἁγίας*. 40: *λ ἰσχύος*; *λ* < *ἢ ὁρῶν ὅρασιν*. 41: *λ* < *Ἰσραήλ* cum etym. 43: *η διάφεξις*; *λ ν.* supra 33. 44: *λ Δαυὶδ υἱὸς ἀγαπητὸς ἢ ἱκανὸς χειρί* (sic et *η* restituendum, cf. Coisl. 10, 45). 45: *ἱκανὸς* [*χειρί*] pertinet ad *Ναδ*. 47: *η* < *Χετταῖοι*; *η Φερεζέοι*; *η Ἐβραῖοι* [= *Εὐαῖοι*]. 48: *η ὡς ἐπὶ ὄφεοι*; Lag. corr. *ὥσπερ ὄφεις*; quae sequuntur sumpta sunt ex Lag.; sed et Coisl. 10 omnia continet quae *λ*.

Ὡσαννᾶ· σῶσον δὴ ἢ σώσαντος· Ἐνώχ· ἐγκαινισμός· Ἰεσσαί· ἀνάψυξις·
Αἴγυπτος· θλῖψις ἢ σκότος· Διάβολος· θλίβων ἢ πρόσκαιρος· Ἀββᾶ· ὁ πατήρ·]

δ) Unedierte HSS zu V_2 (Lag. 174,5—177,62 = λ):

α (s. S. 685) fol. 271v—272r	= α
β „ „ „ fol. 168r—170v	= β
ζ „ „ „ fol. 203v—204r	= ζ
Bibliotheca Ambros. cod. 321 (F 1 sup. olim T 9) 206v—208v, initium 14. saec.	= ϑ
ι (s. S. 703) fol. 207v—209r	= ι
Biblioth. Vallicellana cod. 107 (F 84) 122v—123r ex anno 1158	= ο
Biblioth. Ottoboniana cod. 215f 220c 10. vel 11. saec.	= ρ

Λέξεις ἐγκείμεναι τοῖς ἁγίοις εὐαγγελίοις· ἐν τῷ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίῳ· Βαρθολομαῖος· υἱὸς κρεμάσας ὕδατα·
Βηθσαιδά· οἶκος ἐπισιτισμοῦ ἢ οἶκος ἐλαίας· Βὰρ Ἰωνᾶ· υἱὸς περιστερᾶς· Βηθφαγή· οἶκος στόματος ἢ φάραγγος· Βηθανία· οἶκος ὑπακοῆς· Βαραχία· εὐλόγησε κύριος· Βαραββάν· υἱὸν διδασκάλου ἢ υἱὸν πατρός· Γεννησαρέτ· κῆποι ἀρχόντων· Γεέννης·
φάραγγος. Γεργεσηνῶν· προαστείων ἢ προσηλύτων· Γαδαρήνων·

1) ϑο tantum *λέξεις ἐν τῷ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίῳ, β λέξεις τῶν εὐαγγελίων· ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον, ι τοῖς ἁγίοις εὐαγγελισταῖ[ς]· λέξεις ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου; ζ < ἐν τῷ κτλ.*, sed in marg. *Ματθαῖος.* 2: ζ praem. *Ἄννας, πηγὴ δυναμέως· Ἀρχίλαος, ἐπιγινώσκων ἢ λέων; ζ κρεμμάσας, < ὕδατα.* 3: ϑ *ἐλαᾶς, ρ ἐλλάας; β < ἢ οἶκος ἐλαίας; ζ Βηθσαιδᾶ, οἶκος θηρευτῶν· Βηθεσθά, οἶκος ἐπισιτισμοῦ ἢ οἶκος ἐλέου; β* post *Βηθσαιδα Βαραχία εὐλόγησε κύριος; βο Βαριωνά.* 4: *βζ Βηθσφαγῆ, ϑ Βησφαγή, ο Βισφαγί; α στόματος* erasum, attamen legibile est; *α ἢ οἶκος φάραγγος, βζι φάρυγγος; ϑ < ἢ φάραγγος; ο Βιθανία;* ϑ *< Βηθανια* cum etym.; *ι Βαραχία, οἶκος ὑπακοῆς.* 5: *αζϑο ηὐλόγησεν; α Βαραμβάν, ι Βαραβμάν, ζ Βαρραβᾶν, ρ Βαραβαν.* 6: *ζρ Γινησαρετ.* 7: ϑ *φάρυγγος;* ζ add. post *φάραγγος: Γελγέλ, τροχός· Γεθσημανῆ, φαλὸς γῆς λιπαρῶν. αθιλορ Γεργεσινῶν, β Γεργεσίων, ζ Γεργισηνῶν; βϑορ προαστιων, λ παροαστείων, ρ προσκλίτων, ζ προσυλήτων; βορ Γαδαρινῶν, ζ Γαδαρήνων.*

γενεᾶς οἰκὴν αὐτή. Γολγοθά· κρανίου. Ζεβεδαίου· παροικίζοντος· Ζαχαρίας· μνήμη κυρίου· Ζακχαῖος· δίκαιος· Ἡλιακίμ· θεοῦ ἀνάστασις. Ἡλιοῦ· θεός μου αὐτός. Ἡλίας· θεός μου κύριος. Ἡλὶ Ἡλὶ λειμὰ σαβαχθανί· θεέ μου, θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες; Θωμᾶς· ἄβυσσος ἢ δίδυμος. Ἰησοῦς· σωτὴρ ἢ σώζων ἢ σώζει. Ἰεσσαί· νήσου κάρπωμα· Ἰωσήφ· προστιθῶν. Ἱερουσαλήμ· ὅρασις εἰρήνης. Ἰσκαριώθ· σκηνὴ θανάτου ἢ μνημόσυνον ἢ μνεία θανάτου. Ἰεριχώ· κατάβασις ἀγροῦ ἢ ἐξορία ἢ ὄσφρησις ἢ σελήνη. Καιάφας· ἰχνευτής. Κοδράντην· λεπτὸν ἢ σκοτασμὸς αὐτῶν. Κορβᾶν· προσφορὰ ἢ δῶρον. Καναναῖος· κεκτημένος. Λεββαῖος· καρδία. Μαριάμ· φωτίζουσα. Ματθαῖον· δοματισθέντα. Μαγδαληνή· ἐκ πύργου. Ναζαρέτ· ἀκρεμόνος αὐτοῦ ἢ καθαρός. Ναζωραῖος καθαρός. Ναζηραῖος· ἐξηνθισμένος. Νάζαρ ἀν-

8: ζ *γενεὰ οἶκον αὖτη, ο λενεα οἶκον, β γενεᾶς οἰκῶν αὐτῆς; αιλ* < *Γαδαρηνων* cum etym.; *αζ Γολγοθᾶ, ζρ κρανίου τόπος. βι* < *Γολγοθα* cum etym.; *ο Ζεβαιδέου, ρ Ζεβεδαίος· παροικίζοντα; β* invertit *Ζαχαρια* cum *Ζακχαιος*. 9: ζ add. post *Ζαχαρια*: *Ζαβουλων, κατοικητήριον δυνάμεως; ρ Ζακχέος δεδικαιομένος,* ζ < *Ζακχαιος* cum etym.; *θρ Ἡλιακείμ. β Ἐλιακίμ, ζ Ἐλιακειμ.* 10: *βθορ* invert. *Ηλιας* cum *Ηλι Ηλι κτλ.; ο Ἡλεί Ἡλεί, αβ λεμά, ο λαμα, ρ λιμᾶ, βο σαβαχθανεῖ, ρ σαβακθανῆ.* 11: *αρ τοῦτ' ἔστιν; βι ἐγκατέλειπες;* ζ < *Ηλι Ηλι κτλ.; ρ Θωμάς.* 12: *β δίδυμος* (sic); ζ add. post *Θωμας*: *Θαδδαῖος ἄνασις; ιλ Ἰᾱ, α Ἰησούς, βορ Ἰησοῦ; αλ* om. primum *ἢ*; ζ < *ἢ σώζων, βθο* invert. *ἢ σώζων ἢ σώζει; ρ* tantum *ζωη* [h. e. *σωζη*] *ἢ σώζων.* 13: *βιλ προστίθων; αβθιορ Ιλῆμ;* ζ add. post *ειρηνης*: *ἢ ἀνάβασις.* 14: *βζθιορ* loco *μνεια*: *μνήμη. θ* invert. *μνημόσυνον* et *μνήμη.* 15: desunt seqq. in *ρ*; *αζο Ἰεριχῶ;* ζ add. post *ἐξορία*: *ἢ κατακυλισμὸς ἢ ἀνάθεμα* (חרם v. §42) *κτλ.; ο ὄσφρισις, ι ὄσφισις.* 16: *ι Κοδράντιν; αβ σκοτασμόν; αβζο* < *αὐτῶν.* 17: *ζθιο Κορβάν, β Κορβονάν; αθο προσφοράν;* ζ invert. *Κορβαν* et *Καναναιος* et explicat primum: *δῶρον καθ' Ἕλληνας, προσφορὰν ἤτοι κοιβώτιον τῆς προσφορᾶς θεοῦ, θεῷ δῶρον; β ἢ δόλων αὐτῶν* [= *δῶρον αὐτῶν*]; in *β Λεββαιος* cum etym. immediate seq. *Καιαφας; θ Λεβαῖος,* ζ *Ζεβαιδαῖος* (, *καρδία*). 18: ζ add. post *φωτίζουσα*: *χάρις, κυρία. Μάλχος, βασιλεύς. Μαμωνᾶς, πλοῦτος; βζθ δογματισθέντα, λ δωματισθέντα.* 19: *αβζλο Μαγδαλινή, ι Μαγδαλινῆ; αζο Ναζαρέθ, β* < *ἀκρεμόνος αὐτοῦ, α* tantum *ἄνθος ἀκρεφνές;* ζ add. post *καθαρος*: *Ναΐν, ὡραίαν.* 20: *αβζο* < *Ναζηραῖος* cum etym.; *θ* < *Ναζηραῖος*, sed etym. subiuncta est *Ναζωραῖος; αβζθο* < *Ναζαρ* cum etym., *ι* invert. cum *Νεφθαλιμ.*

θος. *Νεφθαλίμ· συνανέστρεψέν με.* ᾽*Ραμά· ὑψώθη ἡ ἀρχή.* ᾽*Ραχήλ· πρόβατον.* ᾽*Ραάβ· ἐπλατύνθη.* ᾽*Ρούθ· σπεύδουσα ἢ ὁρῶσα.* ᾽*Ρακά· κενός.* ᾽*Ραββί· διδάσκαλέ μου.* *Ποντίου· κλίναντος βουλήν.* *Πιλάτου· στόμα σφυροκόπου.* *Πέτρος· ἐπιλύων ἢ διαλύων· Σιδών· θήρευμα ἀνωφελές.* *Τὸ ἅλας·* 25 *τὰ ἅλα.* *Τὸ κρέας· τὰ κρέα.* *Ταλιθὰ κούμι· τὸ κοράσιον ἀνάστηθι.* *Χαναναῖοι· μετάβολοι.*

᾽*Εν τῷ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίῳ· ᾽Αριμαθαῖος· ὕψους αὐτῶν.* ᾽*Αββᾶ· πατὴρ ἢ πατρός.* *Βαρτιμαῖος· υἱὸς τυφλός.* *Βοανηργές· υἱὸς βροντῆς.* *Βεελζεβούλ· καταπίνων μυίας.* ᾽*Ισραήλ· ἀνὴρ βλέπων θεὸν ἢ νοῦς ὁρῶν θεόν.* ᾽*Εφφαθά· διανοίχθητι.* 30

᾽*Εν τῷ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίῳ. Αὐγούστου· ἑορτάζοντος ἢ ἑορτὴν προστιθεμένου.* ᾽*Αβιά· πατήρ μου κύριος.* ᾽*Ααρών· ὄρος δυνάμεως.* ᾽*Αμήν· πεπιστωμένως, γένοιτο.* *Ἄννα· χάρις* 35 *αὐτοῦ.* ᾽*Αγγέ· ἑορτή.* ᾽*Αδαί· ὁ ἱκανός.* ᾽*Ενώχ· ἐγκαινισμός.* ᾽*Ενώς· ἄνθρωπος.* ᾽*Εμμαοῦς· λαὸν ἀπορρίψαντος.* ᾽*Ελισάβετ· θεοῦ μου πλησμονή.* ᾽*Ηρώδης· δερμάτινος ἐπίδοξος.* ᾽*Ιτουρία·*

21: ζ*θο Νεφθαλειμ*; *λ συνανέστραψεν*; ζ add. *συναναστροφή*; ζ invert. *Νεφθαλειμ* et ᾽*Ραχηλ*; *λ* add. *καὶ Νεφθαλεὶν ἀντίληψις ἀοράτου. τὸ ἐν ταῖς κατὰ στοιχεῖον λέξεσιν τῆς ἑβραΐδος διαλέκτου κάτωθεν μετὰ τοῦτο* Mart.; *ιλ* ponit nomina *Ποντιου — Πετρος* ante ᾽*Ραχηλ*; *β ἡ ἀρχή, λ ἡ χείρ*; *β* invert. ᾽*Ραμα* et ᾽*Ραχηλ*; *β* invert. ᾽*Ρουθ* et ᾽*Ρακα*. 23: *α* ᾽*Ρακάς, ο* ᾽*Ρακκέ, θ* ᾽*Ρακᾶ*; *λ κενέ*; *ιλ* ᾽*Ραββεί*; *βζθο < μου, ο διδάσκαλος*; in ζ desunt *Ποντιου — Πιλατου*, loco eorum invenis: *Παῖσας, δοὺς τύψας. Προσκλησις* [= *Πρόκλη* uxor Pilati?] *στόμα σφυροκόπου*. 24: *ο στῶμα, λ φυροκοπου*. 25: *ι ἐπιλύον*; ζ loco *διαλύων*: *ἐπιγινώσκων*; ζ add. post *ἐπιγινωσκων*: *Σύρος* (= *Συρτος*), *συνοχή*; *ο Πηδῶν* (= *Σιδων*); *βζθο < τὸ ἅλας* cum etym. 26: *α τὰ ἄλλα*; *αβζθο < τὸ κρέας· τὰ κρέα*; ζ ante *Ταλιθα* praem. *Τυφόμενος· καταγνιζόμενος*(?); ζ *Τάβηθα*; *βζθο κούμ*. 27: ζο *ἀνάσθητη* (sic). 28: ζ *Μάρκος· ὑψηλοῦ ἐντολή* loco inscriptionis; *βι ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον* (*εὐαγγελίου ι*), *ο ᾽Αριμαθαίας*. 29: ζ post *αὐτῶν*: *ἢ ὑφούμενος*; *ο < ἢ πατρός*; ζ ante *Βαρτιμαῖος*: *Βεθαρᾶ· υἱὸς* (sic) *τοῦ ὑψηλοῦ· βζ Βοανεργές*. 30: *αζθιο ᾽Ιῆλ*; *λ Εἰσραήλ*; ζ *τὸν θεόν* (primum). 31: *α* ante *Ἐφφαθά*: *Σαλόμη· εἰρήνη*; *ι Σαλώμη· εἰρήνη*; ζ *Κεντηρίς· ἑκατόνταρχος· Λευίς· προσληπτός· Κλεοπᾶς· ἔνδοξα ὄρων*; *β διανυχθητι*; *ζ < Ἐφφαθά* cum etym. 33: ζ *Λουκᾶς· αὐτος ἀνιστῶν*; *βι ἐκ τοῦ κατα λουκάν* (*εὐαγγελίου ι*). 35: *ιο ὄρος*; ζ post *γένοιτο*: *Αβιλινῆς· πενθούσης*; *βο Ἄνα*. 36: *βζ Ἀγγαί, ι Ἀγγεαί*; *β < ὁ*; *ζι ἐγγαινισμός*. 37: *αβζο ἀπερρίψαντο, θ ἐπιερρίψαντο*; in *β Ενως* et *Εμμαους* convertuntur. 38: In *βζ* convert. *Ηρωδης* et *Ιτουρια*; ζ post *ἐπίδοξος*: *ἢ δερματίνη δόξα καὶ ἔμπληξις.*

ὀρεινή. Ἰορδάνης· κατάβασις αὐτῶν. Ἰωάννης· ἐν ᾧ ἐστι χά-
ρις. Ἰάειρος· φωτισθείς. Καίσαρος· κτήσεως ἀρχοντικῆς. Κυ-
ριναίου· κληρονομοῦντος. Καπερναούμ· κώμης παράκλησις.
Λευεί·
προσκείμενος. Λάμεχ· πλήξαντος ἢ ταπείνωσις. Λάζαρος·
προσ-
βοηθούμενος. Λώτ· λελυτρωμένος ἢ ἀποκλίνων. Μαρία
κυριεύουσα. Μάρθα· προσερίζουσα. Ναούμ· παράκλησις. Νά-
θαν· ἔδωκεν ἢ δόσις ἢ διδόντος. Νῶε· ἀνάπαυσις. Νινευῆ·
γονῆς ὡραιότης. Ῥαμά· ὑψηλή. Σαρεφθά· πυρωτὴ ἢ θλῖψις
ἄρτου. Σίμων· ἀκούων λύπην. Σόδομα· βόσκημα ἢ πύρωσις.
Σατάν· ἀντικείμενος ἢ ἀποστάτης. Σαβά· αἰχμαλωσία. Τιβε-
ρίου· ὁράσεως αὐτῶν. Τραχωνίτιδος· ἐμπορίας λύπη. Φα-
πρόσωπον θεοῦ. Φαρισαῖος· διακεχωρισμένος. [νουήλ·
Ἐν τῷ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίῳ. Αἰνών· πηγὴ δυνάμεως.
Γαλιλαία· ἀποκάλυψις ἢ κυλιστὴ ἢ μετοικισμός. Ἐφραίμ· ηὐ-
ξημένος ἢ καρποφορῶν. Κανά· κτῆσις ἢ ἐκτήσατο. Μεσσίας·
ἠλειμμένος ἢ χριστός. Ναζαρέθ· καθαριότης. Σαλείμ· βρύοντα.

39: *ι* tantum *χαρις*; ζ *ἐν ᾧ ἔστιν ἡ χάρις ἢ ὑπακούων κυρίου χάρις*; ζ convert. *Ιωαννης* et *Ιαειρος*; *β* ponit *Ιαηρος* ante *Ιορδανης*. 40: *ο Ἰάιρος*; ζ praem. *Κανά· κτίσις*; *βζι κτίσεως*; *ϑ Καίσαρος Κυρηναίου κληρονομοῦντος*; *ο Κυρεναίου*, *ϑο Κυρηναίου*; *ϑ* convert. *Καισαρος* et *Κυρηναιου*. ζ insert *Καίσαρ· κτίσις ἀρχοντική*. 41: *αβζϑο Καπερναούμ*; *α παράκλησιν*; *β κόμης παρακλήσεως*; ζ *πόλις χώριον ἢ κώμη παρακλήσεως καὶ ἄγρος ἀναπαύσεως*; add. ζ *Λυσάνιας· γέννησις πικρασμοῦ*; *βζϑ Λευί*. 42: *ο* finitur nomine *Λαμεχ*; *βϑι πρς* (= *πατρος*) *βοηθούμενος*, *λ πατρὸς βοηθούμενος*, ζ *πατρὶ βοηθούμενος ἢ προσβοηθούμενος*. 43: *β ἀποκλίνον*, ζ *κατακλίνων*; ζ convert. *Λαζαρος* et *Λωτ*. 44: ζ *κυριεύουσα χάρις*; *ζι* convert. *Μαρθα* et *Μαρια*; *β* < *Μαρία* cum etym.; *β Νουμ*. 45: ζ *δόσις*, *δόντος*, *β δόντας*; *ζϑ Νινευή*; *ι Νινευῆ· ὑψηλή* [= *Ῥαμά*]. 46: *ι* < *Ῥαμά*; ζ insert *Ῥαφαήλ· ἴατρος θεοῦ*; *βϑ Σαρεπτα*, ζ *Ἰαρεφθα*, *ι Σαρεθα*; *ι πυρωση*; *β* convert. *Σαρεπτα* et *Σιμων*. 47: ζ *Σόδομα· τύφλωσις ἢ στείρωσις ἢ ἑστηκυῖα σιωπὴ ἢ βόσκημα ἢ πύρωσις*. 48: ζ *Σαββά*; *β* convert. *Σαταν* et *Σαβα*. 50: ζ insert. post *θεοῦ Τιβερίας· καλλονή*; *β διακεχρισμένος*, ζ *κεχωρισμένος*. 51: *αϑι ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου*: *β τοῦ κατὰ Ἰωάννην*; ζ tantum in marg. *Ιωαννης*; ζ praem. *Αἰνων*: *Ἀνδρέας· δύναμις εὐπρεπής*. 52: *βι* < *ἢ κυλιστή*; ζ *Εὐφραίμ*, *ι Ἐφραλλώς*. 53: *βζ κτίσις*; *ι* < *Κανα* + *Μεσσιας* cum etymm.; *αβζϑ Μεσίας*. 54: *αβ ἠλιμμένος*, ζ *εἰλημμένος*; *βϑ Ναζαρέτ*, *α Ναρέθ*; ζ insert. post *καθαριότης*; *Προβάς· ἐκθορῶν· Πότεζον· εἰ ἄρα*; *α Σαλίμ*, *ζϑ Σαλήμ*; *ξ* add. *Ναθαναήλ· δώρημα θεοῦ· Νικόδημος· χαίρων σιωπῇ*.

Συχάρ· συσκιασμός. Σιλωάμ· ἀπεσταλμένος. Θεόν· ἀπὸ τοῦ 55
θέειν καὶ περιτρέχειν καὶ μηδαμῆ ἑστάναι, ἀλλὰ πάντα πληροῦν.

ε) Bibliothèque Nationale (Paris) Coislin 128, 4^{v} (13. saec.):

Ἑρμηνεία λέξεων ἑβραϊκῶν τῶν κατὰ Ματθαίου εὐαγγέλιον
ἐκφερομένων
Ἀμιναδάβ· λαοῦ ἑκουσίου λαός· Ἀβία· πατρός μου κύριος·
Ἀσά· χαίρων·
Ἀρά· τί ἄρα· Ἀβιοῦ· πατέρα μου αὐτόν· Ἀζώρ· βοηθούμενος·
Ἀρχέλαος·
ἐπιγινώσκων λέων· Ἀνδρέας· δύναμις εὐπρεπής· ὡς οἱ ἑβδο-
μήκοντα·
Ἀλφαῖος· μάθησις ἢ οἴκησις· Ἄβελ ἀτμὸς ἢ οἶκος· Βοόζ·
ἐν ᾧ ἰσχὺς
ἢ ἐν αὐτῷ ἰσχύς· Βαρθολομαῖος· υἱὸς κρεμάσας ὕδατα· Βὰρ 5
ἰωνᾶ
υἱὸς περιστερᾶς· Βηθανία οἶκος κακουχίας· Βαραχίας· εὐλό-
γησε κύριος ἢ
εὐλογημένος· Βαραββᾶς· υἱὸς διδασκάλου ἡμῶν· Γενησαρέτ·
κῆπος
ἀρχόντων· Γεθσημανή· φάραγξ λιπαρῶν· Γολγοθά· κρανίου
τόπος· Ἐσρῶμ·
βέλος ἰδεῖν ἢ τόξον ὁρᾶν· Ζαρά· ἀνατολή, ἡ (sic) ἀνέτειλε·
Ζοροβάβελ· διδάσ-
καλος οὗτος συγχύσεως. Ζεβεδαῖος· προικίζων ἢ προικι- 10
σμός (sic). Ζαχαρίας· μνή-
μη κυρίου ἢ μνησθεὶς κυρίου· Ζακχαῖος· δεδικαιωμένος ἢ δί-
καιος· Ἡλιοῦ θεός μου
αὐτὸς ἢ πατρός (sic) μου θεὸς ἢ ζῆλος θεοῦ· ἠλὶ ἠλὶ λιμὰ
σαβαχθανί· θεέ μου, θεέ
μου εἰς τί με ἐγκατέλιπες· Θάμαρ· φοῖνιξ· Θωμᾶς· ἄβυσσος
ἢ δίδυμος·

55: ϑ *Σιχάρ*; β *σισκιασμός*; ζ *τόπος τοῦ συκῆμ* [= *Σικιμα*]; in β sequuntur nomina hoc ordine: *Σαλειμ, Κανα, Μεσιας, Ναζαρετ, Συχαρ*; ζ *Θεός*. 56: ζ *τρέχειν*; ζϑ *τὰ πάντα*; β *πληροῦν τὰ πάντα*; ϑ add. in fine: *Στοά· καμάρα ὑπόθολος* (sic). — 1: lege *αἴρων*. 4: lege *οἶκτος*. 10: *παροικίζων ἢ παροικισμός*. 12: *ζῆλος θεοῦ* =?

Ἰησοῦς· σωτὴρ ἢ σώζει ἢ σώζοντα· Ἰωβάβ· θεοῦ λαὸς ἢ θεοῦ κλῆρος· Ἰω-
15 ράμ· ποῦ ἔστι ὑψηλός· Ἰώθαμ· τέλειος ἢ τελειωθείς· Ἰωσίας· ποῦ
ἔστι κάρπωμα θεοῦ· Ἰεχωνίας· ἑτοιμάζων κυρίῳ ἢ ἡτοιμασμένος κυρίῳ· Ἰω-
ακείμ· ἀνάστασις ἢ ἀνιστῶν· Ἱερεμίας· ὕψωμα κυρίου αὐτοῦ ἢ ὕψος κυρίου· Ἰωνᾶς·
οὗ ἔστι χάρις, ᾧ ἐχαρίσατο· Ἰεσσαί· σωτηρία κυρίου ἢ σωτήριον κυρίου· Ἴσκαρα· μνημ[οσυνη]
Ἰεριχώ· κατάβασις ἢ χθαμαλὴ ἢ κάθοδος· Ἰδουμαῖος· πυρὸς ἢ γήϊνος
20 ἢ αἱματώδης· Καϊάφας· σκοτασμός· κορβάν· πρόσφορος· Καναναῖος· κεκτημένος ἢ κτισθεὶς ἢ κατεχόμενος· Λεββαῖος· καρδία·
Λισάνιος· γεέννης πειρασμός· Λευΐ· πρόσκειται ἢ προσκείμενος· Λάμεχ·
ταπεινοῦ ἢ πληγέντος (sic)· Λάζαρος· προσβοηθούμενος ἢ δεδεμένος ἢ φιλούμενος· Μανασσῆς· τί ἐπλημμέλησεν ἢ διατί ἐνάρκησεν· Ματθάν·
25 δῶμα ἢ δῶρον ἢ δόσις· Μαρίαμ· φωτίζουσα· Μαρία· κυρία· Μαγδαλήνή· πύργος ἢ περιωπή· Ναασσών· ἀναπαυομένου ἦχος· Ναζαρέτ·
ἀκρέμονος αὐτοῦ ἢ καθαρότητος αὐτοῦ· Ναζωραῖος· καθαρὸς ἡγιασμένος· Νεφθαλείμ· διεσχισμένος ἢ συνεστραμμένος· Ῥαμά· ὑψώθη ἢ ὑψηλὴ
ἢ ἐφ ὑψηλοῦ· Ῥαχήλ· πρόβατα ἢ ὁρῶσα ἀρχήν· Ῥαάμ (sic) πλησμονὴ ἢ
30 πλατεῖα ἢ χωροῦσα· Ῥαχάβ· ἐπέβη, ἐπῆλθε· Ῥηχάβ· ἐπιβαίνουσα ἢ ἐπικειμένη· Ῥακά· κενὸς ἢ μωρός· Ῥαββί· διδάσκαλος ἢ διδάσκων
ἢ ἀπαγγέλλων νόμοις· Σαλμών· αἰσθητὸς ἢ αἴσθησις· Σαλομῶν· εἰρηνικός·

14: θεοῦ κλῆρος pertin. ad Ιωραμ. 17: Ιωνας = Ιωαννης. 19: πυρρός. 20: σκοτασμος [= Κοδραντης]. 24: Μανασσης: מה, אשם ἢ מה, מצא? (Ο' ἀρκεῖν). 25: δομα. 26: πύργος. 27: διεσχισμενος pertin. ad Ναζωραιος.

εἰρηνεύων· Σαλαθιήλ· αἴτημά μου ὁ θεός· Σιδών· θήραμα ἀνωφελὲς ἢ
θήραμα δύσκολον· Τύρος· συνοχή· Τιβέριος· ὅρασις αὐτῶν ἢ ὄψις αὐτῶν·
Ταλιθακούμ· τὸ κοράσιον ἀνάστηθι· Τραχωνῖτις· ἐμπορία ἢ λύπη ἢ ἐμ-
πόρευμα ἢ προσφιλής· Φαρές· διακοπὴ ἢ διέκοψεν ἢ διακόπτων·
Φαρισαῖοι· διακεχωρισμένοι ἢ διαχωρίζοντες ἢ χωριστοί·
Ἐφφαθά· δι-
ανοίχθητι ἢ ἀνεώχθητι ἢ δὸς ὀπήν· Φίλιππος· στόμα λαμ-
πάδος ἢ στόμα
χηρῶν· Χαναναία· μεταβολὴ ἢ μεταβλητὴ ἢ διανευομένη ἢ ταπείνωσις
ἢ αὐτὴ πένης ἢ πεινῶσα ἢ λιμώττουσα· Χαναναῖοι· μετάβολοι·
Χωραζεὶν ὧδε μυστήριον· νόμου· Ὠβήδ· δουλεύων· Ὡσαννᾶ
δὴ ἢ ἔρχου κύριε. [σῶσον

Der Anfang dieser Liste ist noch erhalten in:

Suppl. Grec 919, 11v (13. saec.) = Suppl. 13.

Ἀμιναδάβ· λαοῦ μου ἑκουσίου λαός· Ἀβϊά· πατρός μου κύριος·
Ἀσά· χαίρων· Ἀρά· τιάρα· Ἀβϊοῦ· πατέρα μου αὐτόν·
Ἀζώρ· βοηθούμενος· Ἀρχέλαος· ἐπιγινώσκων λέων·
Ἀνδρέας· δύναμις εὐπρεπὴς ὡς οἱ ἑβδομήκοντα ἢ κατα-
κρινόμενος ὡς Σύμμαχος καὶ οἱ λοιποί·
Ἀλφαῖος· μάθησις ἢ οἴκησις· Ἄβελ· ἀτμὸς ἢ οἶκτος·
Βοόζ· ἐν ᾧ ἰσχὺς ἢ ἐν αὐτῷ ἰσχύς·
Βαρθολομαῖος· υἱὸς κρεμάσας ὕδατα· βὰρ σημαίνει υἱός·
κρεμαστὴρ τῶν ὑδάτων· μάα τὸ ὕδωρ· [θόλος ὁ
Βηθσαϊδά· οἶκος ἐπισιτισμοῦ ἢ οἶκος θηρευτοῦ ἢ οἶκος τροφῆς
Βηθφαγῆ· οἶκος στόματος φάραγγος· Βὰρ ἰωνᾶ· υἱὸς περι-
Βηθανία· οἶκος κακουχίας αὐτῆς ἢ οἶκος ὑπακοῆς· [στερᾶς·
Βαραχίας· εὐλόγησε κύριος ἢ εὐλογημένος ἢ εὐλογία κυρίου[1].

35: προσφιλης: רחם. 39: μεταβλητη, πεινωσα et λιμωττουσα male conclusit autor ex μεταβολη (»Handel«) et πενης (»arm«). 41: μυστήριόν μου. 42: ἔρχου κυριε = Μαραναθα.

1) ultimas lineas vix legere potes.

ζ) Bibliothèque Nationale (Paris) Coislin 394 fol. 2—6 (10/11. saec.) = Coisl. 10:

Ἀδὰμ· μαρτυρία ἢ γηγενὴς ἢ
ἄνθρωπος ἢ χοῦς ἢ αἷμα ἢ γῆ
Ἀβραὰμ· πατὴρ οἰκτιρμῶν[1] σαρκουμένη ἢ ἐρυθρά·
Ἄβελ· ἀπὸ θεοῦ·
Κάϊν· κτῆμα ἢ ζηλοτυπία·
Ἄβραμ· περάτης·
Ἀαρὼν· ὁρῶν ὅρασιν . . .
Ἀβδιοῦ· δουλεύων κυρίῳ·
Ἀγγαῖος· ἑορτάζοντος·
Ἀγγὲ· ἑορτή·
Ἀδονοΐ· κύριος·
Ἀδονιβέζεκ· κυρίου βοήθεια·
Ἀζαρίας· βλέπων λέων
Αἰγύπτιος θλῖψις ἢ σκότος·
Αἰδὲμ· τρυφή·
Ἀμβακοὺμ· πατὴρ ἐγείρων·
Ἀμμωραῖοι· πικρένοντες, καρτερὸς ἢ πιστὸς ἢ λαὸν ἀποσπῶν·
Ἀνανίας· δοξάζων·
Ἀνδρέας δύναμις εὐπρεπὴς· ἢ ἀποκρινόμενος·
Ἀσὴρ· πλοῦτος ἢ μακάριος·
Βαβυλῶν σύγχυσις (geschr. σύγχησης)
Βαραῶ· εὐλόγισον
Βαρθολομαῖος· υἱὸς κρεμάσας ὕδατα
Βὰρ Ἰωνὰ· υἱὸς Ἰωνά·
Βαρουὲχ· εὐλογημένος ἢ εὐλογητός
Βασὰν· αἰσχύνη
Βενιαμὶν· τέκνον ὀδύνης
Βηθλεαίμ· οἶκος ζωὴς ἢ οἶκος ἁγίου ἢ οἶκος ἄρτου
Βηθφαγῆ· οἶκος ἐπιτυχίας ἢ οἶκος στόματος ἢ φάραγγος·
Βηρσαβεὲ· θυγάτηρ δυνατοῦ·

1) ab eadem manu hic insertum.

Βηθανία· *οἶκος δόξης.*
Γαβριὴλ· *νεανίσκος θεοῦ*
Γὰδ· *πιρατήριον·*
Γαλιλαία *ἀποκάλυψις·*
Γεργεσαῖοι· *κατοίκησις ματαία·*
Γείων *ὅτι ἀπὸ γῆς ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον·*
Δὰν· *κρίσις*
Δανιὴλ· *κρίσις αὐτοῦ ἰσχυροῦ·*
Δαυὶδ· *υἱὸς ἀγαπητός· ἐλεήμων ἢ ἱκανὸς χειρί·*
Δεβῶρα· *μέλισα* (sic)
Διάβολος· *θλίβων ἢ πρόσκειρος* (sic).
Ἐλιέζερ· *θεοῦ βοήθεια·*
Ἐλισσέος· *θεοῦ δύναμις·*
Ἐλωΐ· *θεός·*
Ἐνὼχ· *ἐγκαινισμός*
Εὐαῖοι· *σκόλιοι . . .*
Εὐφράτης· *αὐθέντου φωτίζοντος πνεῦμα·*
Ἐφοὺδ· *δήλοσης καὶ ἀλήθεια·*
Ζαβουλὼν· *δῶρον·*
Ζακχαῖος· *δίκαιος*
Ζαχαρίας *νικητὴς λέων·*
Ἡλιοῦ *ἰσχυροῦ αὐθέντου·*
Ἡλίαν τὸν ἱερέα
Ἡσαίας· *σωτίριον κυρίου·*
Θωμᾶς· *ἄβυσσος ἢ δίδυμος·*
Ἰάκωβος Ἀλφαίου *πτερνισμὸς μαθήσεως ζωῆς·*
Ἰεβουσαῖοι· *καταισχυνόμενοι·*
Ἰεζεκιὴλ· *κράτος θεοῦ·*
Ἱερεμίας *μετεωρασμὸς ἐξομολόγησης·*
Ἱερουσαλὴμ· *ὅρασις εἰρήνης·*
Ἰεσσαΐ· *ἀνάψυξις·*
Ἰεχονίας *καθαρός·*
Ἰούδας *ἐξομολόγησις·*
Ἰσάχαρ *μισθός·*

Ἰωάννης· Ιω ἐχαρίσατο ᾧ ἔστιν χάρης·
Ἰωὴλ· ἀγαπητὸς θεοῦ ἢ ἀπαρχὴ θεοῦ·
Ἰωνὰς· περιστερά·
Ἰωσὴφ· ὀνίδου (sic) ἀφαίρεσις·
Κάδης· ἁγιασμός·
Κάδων· ἁγιασμῶν·
Κλίμαξ· ὁ λόγος τοῦ θεοῦ·
Λευΐ· ὑπὲρ ἐμοῦ μισθός·
Λουκᾶς· αὐτὸς ἀνιστῶν.
Μαλαχίας· ἄγγελος ἢ σωτηρία κυρίου
Μάρκος· ὑψηλοῦ ἐντολή.
Μαρσίππιον· βαλάντιον
Ματθαῖος· δεδωριμένος·
Ματθία· δῶμα θεοῦ·
Μελχισεδὲκ· βασιλεὺς δικαιοσύνης·
Μισαὴλ· πῶς ἀναστᾶ ὁ θεός·
Μιχαὴλ· στρατηγὸς ἀπὸ θεοῦ·
Μιχαίας· τίς οὗτος βασιλεύς·
Μωϋσῆς· ψηλάφημα·
Ναοὺμ· παράκλησις·
Νεφθαλίμ· πλατυσμός·
Οὐριὴλ· πῦρ θεοῦ
Παῦλος· θαυμαστὸς ἢ ἐκλεκτός·
σύμβουλος καὶ κατὰ Λεωνίδα(?) ἀνάπαυσις·
Πέτρος· ἐπιλύων ἢ ἐπιγνούς·
Πλίνθος· ἡ πιλός (sic)·
Ῥαφαὴλ· πνεῦμα θεοῦ·
Ῥαχὴλ· πνοὴ ἄνωθεν ἰσχυρά·
Ῥαχὴλ· πρόβατον·
Ῥεβέκκα· χαρά·
Ῥουβὴμ· πνεῦμα θεοῦ·
Σαβαὼθ· θεὸς τῶν δυνάμεων·
Σαλὴμ· τοῦτ᾽ ἔστιν στρατιῶν·

100: *κατα Ληνιδα* cod.? nomen exhiberi videtur: *ἀνάπαυσις* sumptum est ex CGr.

εἰρήνη ὡς ἀπὸ τῆς πόλεως·
Σάρα· ἄρχουσα·
Σεπφόρα· χαρὰ καὶ κάλλος·
Σεραφὶμ· πνεύματα ἀναστάσεως·
Σηγὼρ· ταπείνωσις·
Σηῶν· σκοπευτήριον·
Σολόμων· εἰρηνικός·
Σοφονίας· συνιέντα αὐτόν·
Συμεὼν· ὑπακούον (sic)·
Τήγρις· πίστευμα ὀξύτητος πνεῦμα·
Φερεζαῖοι· σκορπίζοντες·
Φεισῶν· διὰ τοῦ φείσασθαι τὸν θεὸν τῆς ἀνθρωπότητος ἢ στόμα πυρὸς διὰ γὰρ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἦλθεν βαλεῖν πῦρ ἐν τῷ κόσμῳ τὴν θάλψιν τῆς αὐτοῦ ἀγάπης καὶ τὸ ἀναλυτηκῶν τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων·
Φίλιππος· στόμα χειρὸς ἢ στόμα λαμπάδος·
Χαναναῖοι· προσκυνοῦντες ἀνομίαν·
Ὠγ· διάφραξις·
Ὡσηὲ· σκιάζων·
Ὡσάννα· σῶσον δὴ ἢ σώσαντος·

η) Cod. Leidens. Voss. var. argum. 20 in 4°, 7, 234—252; 15. saec. = Voss.

Ἑρμηνεῖαι ἑτέρων ὀνομάτων καὶ λέξεων ἑβραικῶν κατὰ ἀρχὴ τοὺ ἄλφα·[1] [ἀλφάβητον·
Ἀδωναί· κύριε· 2
Ἄδων· προφήτης δισσῶς προλέγων·
Ἀβενέζερ· λίθος βοηθῶν·
Ἀβαήλ· ἀπὸ θεοῦ· 5
Ἀββᾶ· πατήρ·
Ἀβιήλ· αἶνος· ὑμνός·
Ἀβιγαία· πατρὸς ὑψίστου·
Ἀββακούμ· πατὴρ ἐγέρσεως· ἀββᾶ γὰρ πατήρ· [κοὺμ ἔγερσις]·
Ἀσήρ· μακαρισμός· 10

125: cod. *των*.

1) innectitur immediate *Σουσαννα· χαρὰ αὐτῶν κτλ.*; v. Ott. 14, 87.

Ἀσαήλ· ἰσχυρὸς πατρὸς ἰσχυροῦ·
Ἀσενέθ· μισούμενος·
(Κούμ· ἔγερσις) vide l. 9.
Ἀβιούδ· πατὴρ ὁ ἐρχόμενος·
Ἀβεσαλώμ· ἀπωσμένος·
Ἀβενήρ· ἄφρων·
Ἀγγαῖος· ἑορτή·
Ἀδαμαθά· γῆ πυρρά·
Ἀδωνιβέζεκ· κυρίου βοήθεια·
Ἀδδά· μαρτυρουμένη·
Ἄδα· γῆ·
Ἀαρών· ἰδοὺ πατέρα· ἰδού
Ἀρφαξσάδ· προφητεία ὁρωμένη·
Ἀμιναδάβ· ἔθνος ἐπιθυμητόν·
Ἀσάφ· ἔθνος συναγόμενον ἢ συναγόμενος ἢ μύρτον ὥσπερ γὰρ τὸ μύρτον θεωρεῖται καὶ χειμῶνος εὐθαλὲς καὶ εὐῶδές ἐστιν, οὕτως καὶ ἡ ἱστορία τῶν δικαίων·
Ἀρφαξάθ· ὁρώμενος ἐκ παντός·
Αἴγυπτος· ἄλαψις ἢ σκότος· in marg. Αἶνως· ἄνθρωπος
Ἄχαζ· κραταίωμα κυρίου·
Ἀσούρ· Μεσοποταμία·
Αἰλάμ· οἰκουμένη·
Ἀράμ· ὑψηλός·
Ἀθτίαι· καταβαίνοντες·
Ἀθουραδάμ· ὁρατὸν ὑψηλόν·
Ἀράμ· ἔσχατος·
Ἀμαρφάδ· συμβολία πονηρά·
Ἀριωήλ· λέων ἢ ὄνομα βασιλέως· (in marg. Ἀριήλ· λέων [ἰσχύρος])·
Ἀμορραίων· μικρῶν·
Ἀσαρά· ἀχάριστος·
Ἄννα· δόξα ἢ χάρις·
Ἀμμανῖται· κάμπη·
Ἀζαήλ· ἐξαποστολή
Ἀριά (Ἀριηλ)· λέων·
Αἶνως· ἄνθρωπος·
Ἀμμὼν καὶ Μωάβ· ἐκ τοῦ γένους μου καὶ ἐκ τοῦ πατρός μου·
Ἀλληλουία· αἰνεῖτε, ὑμνεῖτε τὸν κύριον·
Ἀμώς· γένος·
Αὐδίας· δοῦλος·

Ἀνανίας· δοξάζων·
Ἀζαρίας· βλέπων λέων·
Ἀναθώμ· ἐμοῦ ἐρχομένου·
Ἀμήν· πίστωσις ὡς ἀληθής·
Ἀμούλ· ἔλεος·
ἀρχὴ τοῦ β′ στοιχείου·
Βαρούχ· εὐλογητός, εὐλογημένος·
Βενιαμίν· τέκνον ὀδύνης ἢ υἱὸς δεξιός·
Βοόζ· ἔλευσις δυνατή·
Βεθήλ· οἶκος θεοῦ ἢ οἶκος ἰσχυρός·
Βηθλεέμ· οἶκος ἄρτου·
Βηθανία· οἶκος δόξης·
Βηθσφαγή· οἶκος ἐπιτυχίας·
Βάτιος(?)· μῖσος·
Βαθουήλ· παρθένος ἰσχυρά (in marg.)
Βαραχίας· εὐλογητός (in marg.)
Βεχώρ· πρωτότοκος (in marg.)
Βηρσαβεέ· θυγάτηρ ὅρκου·
Βαθουήλ· ὁ τοῦ ἐρχομένου·
Βοσόρ· σάρξ·
Βελιάρ· ἐκζητητής·
Βαμάν· ἡ μήτηρ·
Βεελζεβούλ· δαίμων βαληλώσεως· τουτέστιν γυναικώδης ἢ μέγας·
Βααλίμ· δαιμόνια·
Βάλ· δαίμων·
Βερέχθρα· μυῖα καλεῖται·
Βάαλ· εἴδωλον δαιμωνιῶδες·
Βῆλ· εἴδωλον Βαβυλώνιον ὃ Δανιὴλ ὁ προφήτης κατέστρεψε·
Βάρ· υἱός·
Βαριωνᾶ· υἱὲ Ἰωνᾶ· ἢ περιστερᾶς·
Βαβυλών· ἑβραικῶς Βαβέλ· ἥτις ἑρμηνεύεται σύγχυσις· ἐκεῖ γὰρ αἱ γλῶσσαι συνεχύθησαν ἐπὶ τῆς πυργοποιίας·
Βαρθολομαῖος· υἱὸς κρεμάσας ὕδατα·
Βαραώ· εὐλόγησον·
Βαάθ· ἐκκλησιαστής·
ἀρχὴ τοῦ γ′ στοιχείου·
Γαβριήλ· δανίσκος θεοῦ ἢ ἀνδρία θεοῦ·

63: *Βατος* v. Ott. 14,139. 84: corrupt. ex *Κααθ*. 86: lege *νεανίσκος*.

Γάδ· ἐπίτευγμα ἢ ἐρχόμενος·
Γάζα· πάροικος·
Γηρσάν· πάροικος·
Γαλαάδ· ἀπὸ ἑνός· (ἢ μαρτυρία in marg.*)·*
Γαλαλιήλ· ὁ λαλητὸς θεοῦ·
Γεδεών· ἕλκων·
Γεήλ· ἔλεος κυρίου·
Γελβουέ· ἐπανελιγμός·
Γαιδάδ· τετειχισμένη·
Γεργεσαίων· κατοίκησις ματαία·
Γαβόρ· ληνός·
Γομόρ· θώρακες·
Γονιεί· ἀπ᾽ ἐμοῦ αἰώνιος·
Γηών· ὅτι ἀπὸ γῆς ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον·
Γόμορρα· ἢ Γομόρρα· πόλις ἐμπρησμοῦ διὰ ἀνδρομανίαν·
Γέλ· τάγμα ἀγγελικὸν πολυόμματον ἑρμηνευόμενον Ἑβραϊστὶ ἀνακυκλισμὸς ἢ γονυτροχὸς περὶ οὗ φησιν ὁ Ἐξεκιήλ· ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ ζῷα ἐπορεύοντο καὶ οἱ τροχοὶ καὶ ἐν τῷ ἑξαίρετον αὐτά, ἐξήροντο καὶ οἱ τροχοί· καὶ ἐν τῷ ἑστάναι τὰ ζῷα ἵσταντο καὶ οἱ τροχοί, ὅτι πνεῦμα ζωῆς ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς·
ἀρχὴ τοῦ δ᾽ στοιχείου·
Δᾱδ· θεοῦ πατὴρ ἢ πραό/υτης· ἢ πεποθημένος ἢ ἠλεημένος·
Δάν· κρίσις ἢ ὄψις δάκνων ἐπὶ ὁδοῦ· ἢ ἱκανὸς χειρὶ ἢ ᾧ ἡτοίμασται τὰ ἀπόκρυφα·
Δανιήλ· κρίσις αὐτοῦ ἰσχυρά·
Δεγωήν· ἔθνος οὐκ ἔθνος·
Δαλιδά· κρίσις ἐμοί·
Δρῦς Μαυβρῆ· ἡ τοῦ υἱοῦ·
Δρόσος Ἀερμών· δρόσος ἐνδοξαμένη·
Δαθάν· . . . . . .
Δαγών· εἴδωλον·
Δεβύρα· μέλισσα·
Δάμασκος· ἀνάβασις σιωπηρά·
Δαρών· κιβωτός·
Δωήκ· δυνατὸς ἢ ἐγκαυχώμενος ἐν κακίᾳ·

91: *Γαμαλιηλ.* 97: *Γαμορ*, v. Ott. 14, 128.

ἀρχὴ τοῦ ε΄ στοιχείου·
Ἐδέμ· τρυφή· (*ἢ αἱμάτωσις* in m.)·
Ἐνώς· ἐπιλανθανόμενος·
Ἐσρώμ· δέησις ἐσχάτη· ἢ τόξον αἰώνιον· ἢ ὕλη·
Εὔα· ζωή·
(*Ἐμμά· ἀριθμούμενος* in m.)·
Ἐνώχ· ἀνακαινισμός·
Ἔβερ· (*φίλος ἢ* in m.) *Ἑβραῖος· γνώμη ἢ διαπερῶν ἢ διάβασις·*
Ἑβραῖος· ἐκ τοῦ Ἔβερ·
Ἐσρώμ· ὕλη ἢ δέησις ἐσχάτη ἢ τόξον αἰώνιον·
Ἐλώμ· αἰώνιος·
Ἐφραίμ· πλατυσμός·
Ἐθάμ· ὑψηλός·
Ἐλισάρ· ἐπ᾽ ἐμὲ ἦλθεν·
Ἐλισσαιέ· σωτὴρ ἢ σωτηρίου θεοῦ·
Ἐθεηβάλ· νεφελώδης·
Εὐιλάτ· δεῖξον ὧδε·
Ἐσχώλ· βοθρύς·
Εὐαίων· σκολίων ὡς ἐπὶ ὄφεων·
Ἐλωείί· [*θεός*]·
Ἐλωεθέ· θεὸς ἦλθεν·
Ἐλιέξερ· θεοῦ βοήθεια ὃς (Var. ὡς) *καὶ ἑρμηνεύεται Δᾶδ·*
Ἐξ Ἀναθώμ· ἐξ ἐμοῦ ἐρχόμενος·
Ἐλισσαῖος· δύναμις θεοῦ·
Ἐξ Ἀρμαθαίμ· ἐκ προβολῆς·
Ἐφραθά· παράκλησις·
Ἔρος ὁ Δολαμίτης· διὰ πνεύματος τοῦ ἐρχομένου·
Ἐξ ὄρους Ἐφραίμ· ἐξ ὄρους παρακλήσεως·
Ἐλκανά· ἰσχύουσα δόξα·
Ἐν φυτῷ Σαβέκ· ἐν φυτῷ δυνατῷ·
Ἐξ Ἀγγέ· ἐξ ἀναπαύσεως·
Ἐν γῇ Ναείμ· ἐν γῇ ὕπδοῦν·
Ἐλιμελέκ· θεοῦ βασιλεία·
Ἐξ Ἀριρά· ἐξ ἐναντίου πνεύματος·
Ἐλιακείμ· θεοῦ ἀποκείμενος·

134: h. e. *Αθαμ* [= *Αραμ*]· *ὑψηλός* Ott. 14, 89 (Lag. 179, 36). 135: *Ἐλισαν.* 148: *Εἰροσοδαλαμιτης* Ott. 14, 171 (Lag. 182, 6). 153: lege *ὑπνοῦν* [= *ὑπνούντων*]; v. Ott. 14, 174 (Lag. 182, 9/10).

Εὐινᾶς· ἑρμηνεύεται ὁ δείξας [*ἀφῆς* in marg.] *οὗ ὁ ἀριθμὸς χξ΄*
Εὐφράτης· αὐθέντης φωτίζων πνεῦμα·
Ἐκ γῆς Βενιαμίν· ἐκ τῆς [= *γῆς*] *τέκνου ὀδύνης·*
Εἰς γῆν Μωάβ· εἰς τέκνον πατρός μου]·
Ἐκ Βαβυλῶνος· ἐκ συγχύσεως·
Ἐφούδ· δήλωσις καὶ ἀλήθεια·
Ἐφαθά· [*διανοίχθητι*]·
Ἐλμωδάδ· κινούμενος·
Ἐλείμ· τόπος θεοῦ·
ἀρχὴ τοῦ ξ΄ στοιχείου·
Ζαβουλών· δῶρον ἢ εὐόδωμα·
Ζαρά· ἐπιφανής·
Ζακχαῖος· νικητής·
Ζοροβαβελ ὁ τοῦ Σαλαθιήλ· ἀπὸ συγχύσεως·
Ζωφήθ· ζωὴ πλατεία·
ἀρχὴ τοῦ η΄ στοιχείου·
Ἡσαῦ· λιθολόγιον ἢ ποίημα ἢ δρύινος ἢ ἀνιστάμενος· ἐκλήθη
Ἠλίας· ἰσχυρὸς κυρίου· [*δὲ Ἐδώμ· ἐκλείπων·*
Ἠλίου· ἰσχυροῦ αὐθέντου·
Ἡσαίας· σωτήριον κυρίου·
Ἦλθεν εἰς Ἐλείμ· ἦλθεν εἰς τόπον θεοῦ·
Ἦλθεν εἰς Σαφεκκά· ἦλθεν ἐν σκοτινῷ·
Ἤρ· δρυμοὶ τόπου θηριώδους·
ἀρχὴ τοῦ θ΄ στοιχείου·
Θάρρα· εὐωδία βραδεῖα [*ἢ φωτὸς πνεῦμα* in marg.]·
Θωδά· σκώληξ·
Θουαφιλεί· ἡ φύσις μου·
Θουσιλείμ· τέλειος·
Θυείμ· εἰκασμός·
Θουαρά· κατάβασις ἐξ ὁδοῦ·
Θάμαρ· ἀλλάξασα ἢ ἤλλαξεν ἢ φοῖνιξ ἢ πικρασμός·
Θῆρας· δορατιστής·
Θαρσεῖς· λογχόβολοι ἢ βενετικοί·
Θαβώρ· δεῦρο ἀπὸ πνεύματος·
Θαλαά· κοιλάς· ὡς τὸ καὶ ἐπλήρωσαν τὴν θαλαὰ ὕδατος·
Θυγάτηρ Φανουήλ· ἡ τοῦ ἐρχομένου ἰσχυροῦ·

186: scriptor male intellexit etym.; *ἐξ ὁδοῦ* = *ἐξόδου* erat inscriptio, vide Ott. 14, 65! 192: lege *Θυγάτηρ Βαθουήλ.*

Θωμᾶς· ἄβυσσος ἢ δίδυμος·
Θοβέλ· πρόθεσις·
Θεκέλ· υἱὸς μέτρου·
ἀρχὴ τοῦ ἰῶτα στοιχείου·
Ἰάρεδ· κατάβασις·
Ἰάφεθ· πλατυσμός·
Ἰσαάκ· γέλως καὶ χαρά·
Ἰακώβ· πτερνιστὴς ἢ ἔσχατα κρατῶν·
Ἰούδας· ἐξομολόγησις·
Ἰσάχαρ· μισθός·
Ἰωσήφ· προσθήκη (-θεσις)·
Ἰεμουήλ· δεξιὰ ἰσχυροῦ·
Ἰεμίν· δεξιά·
Ἰαχήλ· ἕτοιμος·
Ἰώβ· ἀγαπητὸς κυρίου·
Ἰεσμά· δύναμίς μου·
Ἰεσσαάρ· ἰσχυρός·
Ἰεσουά· ἀξιούμενος·
Ἰσουήλ· ἀξίωμά μου·
Ἰοθόρ· περισσεία·
Ἰωβήδ· ὑποτασσόμενος·
Ἰεσσαί· ἀνάψυξις·
Ἰάρερ· ἐπίβλεψις κυρίου·
Ἰωσάφ· κύριος κριτής·
Ἰωαράμ· κύριος ὑψίστου·
Ἰωναθάμ· κύριος ἄμωμος·
Ἰωαννά· περιστερά·
Ἰεσβά· τηρουμένη·
Ἰεφθονεί· ἐπιφάνειά μου·
Ἰεκτάν· μικροφυής·
Ἰωβάφ· ἀγαπῶν κύριον·
Ἰσχώρ· δέησις ἐσχάτη·
Ἰσραήλ· ὁρῶν θεὸν ἢ λαὸς ἰσχυρός·
Ἰεβουσαί· κατησχυμίων· Ἰεβοὺς γὰρ πρότερον ἐλέγετο ἡ Ἰερουσαλήμ·
Ἰησοῦς· σωτήρ . . . . . .

216: Ἰωσαφάτ. 223: Ἰωβάβ. 224: corrupt. ex Ναχωρ. 226: κατησχυνομενος.

Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδέκ· σωτὴρ ὁ τῆς εἰρήνης (in marg. ὁ τῆς δικαιοσύνης)·
Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ· σωτήρ ..... ὁ τῆς δικαιοσύνης
Ἰωσίας· σωζόμενος· (in marg. ὁ τῆς εἰρήνης)
Ἰαώ· ἀόρατος·
Ἰωχαβέλ· ὑπὲρ κιβωτοῦ·
Ἰοῦ ἴδε· ἐξ αὐθέντου·
Ἰεφθαέ· λαμβάνων·
Ἰορδάνης· καταβεβηκώς·
ἢ γῆ ἐσχάτη ἢ γῆ κατωτάτη·
Ἰασόβ· ἐπιστροφή·
Ἰδουμαία· ἐκλείπουσα ἢ χώρα Ἠσαῦ ἢ βρόχος·
Ἰερουσαλήμ· πνεῦμα χάριτος ἢ ὅρασις εἰρήνης·
Ἰσμαήλ· ἀκοὴ ἰσχυροῦ ἢ ἔπιδε ὁ θεός·
Ἰασήρ· αὐθέντου βοήθεια·
Ἰωναδάβ· περιστερὸς ἑνός·
Ἰωνάθαν· περιστερὸς ἐρχόμενος ἢ ἔρχεται·
Ἰωδάμ· περιστερὸς κριτής·
Ἰωσεδέκ· δικαιοσύνη·
Ἰεχονίας· καθάριος·
Ἰωακείμ· ἀποκείμενος·
Ἰεσσίας· συσκιάζων·
Ἰωήλ· δοῦλος αὐτοῦ ἰσχυροῦ·
Ἰωνᾶς· περιστερά·
Ἰεσσίας ὁ τοῦ Σοφονίου· συσκιάζων, ὁ τοῦ ἀνιστῶντος τὴν γῆν·
Ἰάκωβος· πτερνιστὴς πόνου·
Ἰάκωβος Ἀλφαίου· πτερνισμὸς μαθήσεως ζωῆς·
Ἰεζεκιήλ· κράτος θεοῦ·
Ἰέβερ· διαπτερῶν·
ἀρχὴ τοῦ κ΄ στοιχείου·
Κάδης· ἄγαμος·
Κάδων· ἅγιος·
Καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐξ Ἀρμαθάιμ Σιφάκ· τουτέστιν προβολῆς·
Καὶ ὄνομα αὐτῷ Ελκανά· ἤγουν ἰσχύος δόξα· [φωτισμοῦ·
Κοιλάς· θάλασσα·

228/9: quod in marg. invenis, confusione vocabuli δικαιοσυνη ortum intelligas. 233: Ἰοῦ· ἴδε ἐξ αὐθέντου. 244: Ἰωναδαν secund. etymologiam; 249: sumptum ex Ott. 14, 193 = Αβδιου· δοῦλος αὐτοῦ ἢ ἰσχυροῦ. 255: lege Ἔβερ· διαπερῶν.

Κηδάρ· ὀστρακίνη ἢ σκοτασμός·
Καρμάσινον· ἁμίαντον·
Καίμαξ· ὁ λόγος τοῦ θεοῦ·
Καίν· κτῆμα ἢ ζηλοτυπία·
Καινάν· κτῆσις·
Κίς·
ἀρχὴ τοῦ λ΄ στοιχείου·
Λάβαν· κόσμος· ἦν δὲ Λάβαν πατὴρ μὲν Ῥαχὴλ καὶ Λείας· αὗται δὲ αἱ γυναῖκες Ἰακώβ· καὶ λαμβάνονται ὁ μὲν Λάβαν εἰς τὸν κόσμον, ἡ Ῥαχὴλ δὲ εἰς τὴν θεωρητικὴν ἀρετήν· ἡ Λεῖα δὲ εἰς τὴν πρακτικήν· ἠγάγετο δὲ ὁ Ἰακὼβ πρῶτον τὴν Λείαν εἶτα τὴν Ῥαχήλ· πρᾶξις δὲ θεωρίας ἐπίβασις· ἑρμηνεύεται δὲ Λεία κόπωσις ἤτοι πρᾶξις ἐπίπονος· Ῥαχὴλ δὲ ἀνάβασις διὰ κόπου πρὸς θεωρίαν· δι' ὧν ὁ Ἰακώβ, ὃς καὶ Ἰσραὴλ ὠνόμαστο, ἑνοῦς ὁρῶν τὸν θεὸν γέγονεν·
Λαμέλ· εὐγνώμων ἢ ὁ τῶν ἐντολῶν·
Λευί· αὐτὸς ἢ ὑπὲρ ἐμοῦ·
Λεία· κοπιῶσα ἢ ἐμόχθησεν ἢ ἀνανεύουσα·
Λώτ· λελυτρωμένος·
Λίς· ἀδελφός μου·
Λευείδ· ὑπουργός·
ἀρχὴ τοῦ μ΄ στοιχείου·
Μαρία· κυριεύουσα ἡμῶν [ἢ πικρὰ θάλασσα m. alt.*]*
Μαρίαμ· φωτιζομένη ἢ φωτίζουσα αὐτοὺς ἢ σμύρνα θαλασσία ἢ κυρία ἐκ γένους μου·
Μελχισεδέκ· ἀπόστολος δίκαιος ἢ βασιλεὺς εἰρήνης·
Μελώθ· βασιλίσσα μικρά·
Μαλελέχ· ἄλαλος·
Μαυρῆ· τοῦ υἱοῦ·
Μαναά· θυσία·
Μανωέ· ποτὲ ἐκλήθη δὲ κύριος·
Μακάριος εἷς Σίμων ἦγουν ὁ ὑπακούων·

264: = *κλιμαξ*. 267: adde [*σκληροτης*]. 276: *Λαμέχ*. 289: *Μαμρῆ*. 291: *ἐκλήθη δὲ κύριος* pertinet ad omissum *Μαμζήρ· ἐπίμικτος*!

Μανασσῆς· πεπραμένος·
Μαλιήλ· ἐγγὺς ἰσχὺς ἢ ἀκοὴ θεοῦ·
Μοσόχ· τοξευτής·
Μαδαί· Πάρθοι·
Μεσραίμ· Αἴγυπτος·
Μαδιάμ· κάθου ὧδε·
Μανασσῆ· ἀπὸ τοῦ ἀνισταμένου·
Μερρά· πικρία·
Μερραρί· πικραινόμενος·
Μαμωνᾶς· πλοῦτος ἄδικος·
Μελχώ· βασιλίς·
Μελχόλ· Δαδ θυγάτηρ (γυνὴ Σαούλ m. r.).
Μῶς· τὸ ὕδωρ παρ᾽ Αἰγυπτίοις·
Μωσῆς· ἐξ ὕδατος ἀναληφθεὶς ὡς τὸ καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα Μωσῆν λέγουσα ἐκ τοῦ ὕδατος ἀνειλόμην αὐτόν· [*αὐτοῦ*
Μωάβ· ἐκ τοῦ πατρός μου·
Μωαβῖται· ἀκρίς·
Μωυσῆς· μῶς ὕδωρ ἐστίν, ὡς εἴρηται Μωσῆς οὖν καὶ Μωυσῆς ὕδατος ἀναίρεσις (in marg. infer. *ἢ νοῦς εὐσεβὴς ἢ ἔρευνα κυρίου* m. r.)
Μαλαών· εἰσέρχου, χελέων πορεύου·
Μιχαίας· δουλεύων·
Μαλαχίας· βασιλεύς·
Μιχαήλ· στρατηγὸς ἀπὸ θεοῦ·
Μισαήλ· πῶς ἀνιστᾶ ὁ θεός·
Μαρσίπιον· τὸ πείθεσθαι·
Ματθαῖος· δεδωρημένος·
Μάρκος· ὑψηλοῦ ἐντολή·
Μαλελεήλ· ἀντάλλαγμα ἰσχυροῦ·
Μηρέ· μάρτυς μου·
Μομφίν· ὁμοιότης μου·
Μελχιήλ· ἀπεσταλμένος·
Μαθουσαλά· ἀπεσταλμένος·
Μαγών· πᾶν ἔθνος ἢ Παμφυλία.
Ματθίας· δόμα·
Μεστραίμ· μέλας Αἰγύπτιος·
ἀρχὴ τοῦ ν΄ στοιχείου·

294: ⇀ *Μαιηλ* v. Ott. 14, 110. 312: *Χελέων* v. Ott. 14, 232.

Νῶε· ἀνάπαυσις·
Ναασών· ἀνάπαυσις αἰώνιος·
Ναζάρ· ἄνθος·
Ναζαρέτ· οἶκος ἁγιασμοῦ·
Ναζωραῖος· ἐκ Ναζαρέτ·
Ναζιραῖος· ἐξηνθισμός·
Ναχαήλ· ἐγὼ θεὸς ἐρχόμενος·
Ναθαναήλ·
Ναχώρ· δεσμὴ ὁρατὴ ἐρχομένη·
Νεφθαλείμ· ἀντίληψις ἢ προσευχή·
Νελεά· δέησις παρακειμένη·
Νοειμίν· ψάλλουσα ἐν οὐκ ὀργάνῳ·
Νοομίν· γλυκεῖα·
Νεβρώδ· ἀνθερῶν·
Νεβρώθ· ἐν Βαβυλῶνι·
Νινευί· δεομένη·
Ναούμ· ἐγὼ πᾶσιν
ἀρχὴ τοῦ ο΄ στοιχείου·
Ὀλλάμ· εἰσερχομένη·
Ολίβα· ἐξερχομένη·
Οὐδεδάν· ἀποκρινόμενος·
Ὀρέκ· μακράν·
Ὀζάλ· ἐλαφρός·
Ὀζάν·
Ὀζίας· ἀδελφός (ἢ *ἐπιφανής* in marg.)
Ὁ πηλός· γαστριμαργία·
Οὐαρώς· ἀρχηγός·
Οὐαριλεί· κατάβασίς μου·
Οὐβρία· δυνατός·
Οὐσεήλ· περισσευόμενος·
Ὀφάζ· χρυσίον τὸ καθαρὸν καὶ δεδοκιμασμένον·
Οστία· ἱερὰ πύλη τοῦ ναοῦ ἡ λεγομένη ὡραία·
Οὐριήλ· πῦρ θεοῦ·
ἀρχὴ τοῦ π΄ στοιχείου·
Παθοῦρα· τράπεζα·
Πασέχ· λύτρωσις·

337: cf. 224. 360: ostia = Act. 3, 2 (10): *θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην ὡραίαν*, portam templi quae dicitur speciosa.

Παρέθεντο ἐν Τωβήλ· τῷ διαβόλῳ των λεγομένων·
Πιθών· στόμα αἰώνιον·
Πέτρος· ἐπιλύων ἢ ἐπιγνούς·
Παῦλος· θαυμαστὸς ἢ ἐκλεκτὸς σύμβουλος·
Πηλός· γαστριμαργία ἢ πηλὸς ἢ σάρξ·
Πλίνθος· πορνεία·
Πεττερφή· ὁρατός·
Περᾶ· πάροικος·
ἀρχὴ τοῦ ρ΄ στοιχείου·
Ῥουβείμ· πατὴρ θεοῦ·
Ῥαβαῦ· ψάλλων ἡδέως·
Ῥαγουήλ· φίλος ἰσχυρός·
Ῥαμεσσῆ· ἁρπαγή·
Ῥεβέκκα· πολλὴ ὑπομονή·
Ῥαχήλ· πρόβατον ἢ πνοὴ ἰσχυρά(οῦ)·
Ῥούθ· πνοὴ ἢ σπεύδουσα·
Ῥοβοάμ· ἐν πλήθει λαοῦ·
Ρωμελίου· κυρίου ἀνάπαυσις ἔνθεν·
Ῥαασσών· φῶς θεοῦ·
Ῥακκά· κενός·
Ῥάφῃ πνοὴ πατρός·
Ῥαάβ· πόρνη·
ἀρχὴ τοῦ σ΄ στοιχείου·
Σαβαώθ· τῶν δυνάμεων·
Σαρά· δεσμὴ ἀποβλεπομένη ἢ στεῖρα ἢ ἄργουσα·
Σάρρα· τέκνου μήτηρ ἐξ ἐπαγγελίας·
Σαμουήλ· αἴτημα ἀπὸ θεοῦ·
Σαμψών· ἥλιος·
Σαβά· πόλις Αἰθιόπων βασιλική.
Σαλήμ· χάρις·
Σαβαείμ· Αἰθίοπες·
Σαμαήλ· πρωτάγγελος ὑπακούων θεοῦ ἢ διάκονος·
Σατανᾶς· ἀντικείμενος ἢ θλίβων·
Σατάν· ὁ αὐτὸς τῷ Σατανᾷ·
Σαούλ· ἠτιμένος·
Σάββατον· κατάπαυσις·

365: τῳ *Βη*[λ]. 369: cf. 354. 374: fortasse ex $\pi\overline{\rho\alpha}$ (= *πατερα*) = $\pi\overline{\nu\alpha}$ (= *πνευμα*). 375: corrupt. ex *Ναβαν* (= נבון v. p. 66).

Σάββατα· ἁγιάσματα καὶ σαββατισμός, ἁγιασμός·
Σαββάτου· ἔχων ὁδόν ἡμέρας ὁδόν·
Σαλαθιήλ· χάρις τοῦ ἐρχομένου·
Σαμάρεια· ἀναπαυομένη·
Σαμαρείτης· ὑπακούων λέγοντος·
Σαφεκκά· ἐν τῷ σκοτεινῷ·
Σαβά· ἡ βασίλισσα Αἰθιοπίας ἣν καλοῦσιν (τὰ ἔθνη in marg.) σιβύλλαν·
Σεπφόρα· ἐπίσκεψις ὡραία ἢ χάρις καὶ ἔλεος (ἢ πνοή in marg.)
Σελλά· σκέπουσα ἑαυτόν·
Σάβαν· ἆρον καὶ ἔρχου·
Σενναάρ· εἶδος θηριῶδες (ἢ σαπρί in marg.)
Σεβήρ· πῦρ ἐρχόμενον·
Σαλέλ· ἀπεσταλμένος·
Σαλμών· λάβε σκεῦος ἐκλεκτόν·
Σειλά· ἐλπίς·
Σεέρ· πεπαιδευμένα·
Σεδώκ· ἐπίσκοπος·
Σήθ· φύτευμα ἢ ἀνάστασις·
Σήμ· τέλειος·
Σιλώμ· τόπος ὅπου ἡ σκηνὴ ἢ ἐπίχαρις (ἢ ἀνομία in marg.)·
Σῆ· ἀναστῶ·
Σηγώρ· ἀνιστάμενος ἢ ταπείνωσις·
Σιφά· φωτισμός·
Σιφάν· ἀντὶ τῶν προσώπων·
Σιών· διψῶσα· ὄρος τῆς Ἱερουσαλήμ·
Σιν'· δίψα ἢ ὅρασις αἰωνία·
Σιλωάμ· ἀπεσταλμένος·
Σιφάκ· προβολὴ φωτισμοῦ·
Σίκιμα· ἀνάβασις ἢ ἀναβαίνουσα ἢ ὠμίασις· ὁ γὰρ ὦμος ἰσχύος καὶ πόνου σύμβολον·
Σεραφείμ· πνεῦμα ἀναστάσεως·
Σεραφείμ· εἱστήκεισαν πνεύματα ἀνιστάμενα φωτὸς εἱστήκεισαν·
Σεδεκίας· δικαιοσύνη κυρίου·
Σοφονίας· ἀνιστῶν προσώποις·
Σώμαν· ὑπακούων·

413: Σαλεθ v. Ott. 14, 14. 417: Σεφων v. Ott. 14, 46. 424: lege ἀνθιστῶν προσώπων, cf. Ott. 14, 218. 428: v. 259.

Σωμανίτης· ὑπακούσας·
Σολομών· χαρίτων ἢ τηρούμενος ἢ εἰρηνικός·
Σουθαλά· ἀξιώμα ἀποστολικόν·
Σαλαήλ· καταπινόμενος·
Σούμη· πῆξις ὕδατος· in marg.)
Σαβαχάρ· πρωτότοκος·
Σωσάννα· χαρὰ αὐτῶν ἢ ἀποστολικὸν κρίνον ἢ ἀνάστασις
Σωέ· λευκός· [*δόξης·*
Σωμιείν· δευτερότης μου·
Συμεών· ὑπακούων·
Σίδων· ἔξελθεν ἐν κρίσει·
Σίμων· ὑπακούων·
Συχέμ· ὠμός·
Σιβύλλα· βασιλίσσα Αἰθιόπων·
Σισάρα·
ἀρχὴ τοῦ τ′
Ταβηθά· δορκάς·
Τῇ πλίνθῳ· τῇ πορνείᾳ·
Τολύπη· ἄμπελος ἀγρία·
Τίγρης· ἐπίρρευμα· ὀξύτητος πνεῦμα·
Τωβήτ· καὶ Τωβίας·
Τὸν υἱὸν τοῦ Βαραχίου· τὸν υἱὸν τοῦ εὐλογητοῦ·
ἀρχὴ τοῦ φ′·
Φαρές· φρυαγμὸς ἢ φραγμός·
Φανουήλ· ἐπιφαίνων·
Φενάννα· φωτὸς δόξα·
Φελώχ· θαυμαστός·
Φερεζαίων· σκορπιζόντων·
Φουά· ὧδέ εἰμι·
Φούα· προφήτης·
Φούδ· ἐκβαλλόμενος·
Φαραώ· μόσχος κερατιστής·
Φαρία· τοῦ Φαραὼ ἡ θυγάτηρ ἦλθε λούσασθαι καὶ εὑρίσκει τὸν Μωυσέα νήπιον ὄντα· καὶ ἀναβλέψασα εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν· εἶς μυρίω με

439: = *Σαλαι* Ott. 14, 61; v. p. 66. 449: cf. 407.

θεέ· καὶ ἔνθεν τὰ ἔθνη καλοῦσιν αὐτὴν Εἰσί . τῇ τὲ χξς τοῦ ἀνθρώπου
τοῦ ἔχοντος τὸν ἀριθμὸν ἐν τῇ ἀποκαλύψει Ἰωάννου τουτ-ἔστιν ὁ ἐρ-
χόμενος ἀπὸ Μήδων πολεμῆσαι τοὺς πιστούς· περὶ οὗ καὶ Ἡσαίας·
ἰδοὺ ἐπεγείρω ἐφ' ὑμῶν τοὺς Μήδους καὶ τὰ λοιπά·
Φεισσών· διὰ τὸ φείσασθαι τὸν θεὸν τῆς ἀνθρωπότητος·
Φίλιππος· στόμα χειρῶν ἢ στόμα λαμπάδος·
Φωνὴ ἐκ Ῥαμά· φωνὴ ἐκ τῆς ὑψηλῆς·
Φαλέκ·
ἀρχὴ τοῦ χ'·
Χάμ· τολμηρὸς ἢ προπετής·
Χανάαν· προσκυνῶν ἀνομίαν· προσκυνοῦντες ἀνομίας·
Χαρμίν· ἀμπελών μου·
Χαλδαῖοι· μάντεις· μάγοι·
Χαρράν· πόλις Ἀσσυρίων ἐν χώρᾳ Θαιμὰν ἐν ᾗ ᾤκει Ἀβραάμ·
Χαβέλ· σκυμνός·
Χαλάνη· πόλις βασιλείας ἢ πύργος Βαβυλωνίων ἐν ᾧ γέγονεν ἡ σύγχυσις τῶν γλωσσῶν·
Χερουβείμ· πτέρυξ·
Χερουβίμ· ἐπίγνωσις πεπληθυμμένη ἢ πτέρυγες·
Χεβρών· ὅρασις αἰωνία·
Χεττείμ· πάτησις ἐν ληνῷ ὅ ἐστι πόλεμος·
Χεττᾶοι· ἀνομοῦντες ἀνομίας·
Χεττείμ· νήσοις παχών·
Χελκίας· θεμέλιος·
Χελέων· πορευόμενος·
Χοῦς· Αἰθίοψ·
Χωβάλ· ἀρκεῖ·
Χετοῦρα· μικρά·
Χέτ· σκεῦος·
Χεφαθάθ· ἁμαρτάνων·
ἀρχὴ τοῦ ψ'·
Ψαλτήριον· ὄργανον ἐμμελὲς δεκάχορδον, ὃ ἐποίησαν αἱ χεῖρες Δᾶδ πρὸς

470: τῇ τὲ χξς τοῦ ἀνθρώπου κτλ. = Τειτὰν χξς Ott. 14, 266. 477: adde [μερισμός], cf. Ott. 14, 15. 484: lege Χαλεβ. 492: lege παλων.

ὑμνῳδίαν θεοῦ δι᾽ οὗ ἐμελῴδει τοὺς ψαλμούς· ἀναλογοῦν ταῖς πέντε δυνάμεσι τῆς ψυχῆς, αἵτινες εἰσί· νοῦς, διάνοια, δόξα, φαντασία καὶ αἴσθησις· ἀναλογοῦν δὲ καὶ ταῖς πέντε αἰσθήσεσι τοῦ σώματος αἵτινές εἰσιν αὗται· ὅρασις, ὄσφρησις, ἀκοή, γνῶσις καὶ ἁφή· δι᾽ ὧν ὡς διὰ χορδῶν δέκα γίνεται ὁ ἄνθρωπος δεκάχορδον ὑμνῶν τὸν θεόν· [ψαλτήριον

Ψαλμὸς ὑπὲρ Ἰδιθούμ· ὑπὲρ ἑνὸς κριτοῦ·
ἀρχὴ τοῦ ω′·
Ὡσηέ· σκιάζων·
Ὡφέθ· φῶς θεραπείας·
Ὡναάν· ἀνομία·
Ὡέλ· σκήνωμα·
Ὡσκανάθ· ὡς πῦρ καιόμενος·
Ὡσαννά· σῶσον δὴ ὡσαύτως·
Αὕτη τετρακτός ἐστι τῶν ἀρχαγγέλων·
Μιχαήλ· οὗτος στρατηγός ἐστιν ἐκ θεοῦ μέγας· Γαβριήλ· ὁ Γαβριὴλ νεανίσκος·
δὲ καὶ θεοῦ κράτος· Ῥαφαήλ· ὁ Ῥαφαὴλ ἴαμα ἢ ἔμπνευμα θείας ἰσχύος·
Οὐριήλ· ὁ δὲ Οὐριὴλ πῦρ ἐστι τοῦ θεοῦ φλέγον·
Τετρὰς ποταμῶν ἐξ Ἐδὲμ τοῦ χωρίου·
Γηών· ἐκ γῆς μὲν Ἀδὰμ γηων τε πλασις·
Φεισών· δὲ φειδοῦς ἔργον ἐνθέου βλέπει·
Τίγρης· γὰρ ὥσπερ ὀξύρους παρερρύη·
Ἀλλ᾽ Εὐφράτης· ἔδειξε φωτὸς δεσποτῶν·
Γηὼν ὅτι ἀπὸ γῆς ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον· Φείσων διὰ τὸ φείσασθαι τὸν
θεὸν τῆς ἀνθρωπότητος· Τίγρης ὅτι ἐπίρρευμά ἐστι καὶ πνεῦμα Εὐφράτης αὐθέντης φωτίζον πνεῦμα· [ὀξύτητος·
Κλήσεις προφητῶν ὀκτάδος δισσουμένης·
Ὡσηέ· σκιάζων· Ἀμώς· γένος· Ἰωήλ· δοῦλος αὐτοῦ ἰσχυρός· Ἀβδίου· δοῦλος·
Μιχαίας· δουλεύων· Ἰωνᾶς περιστερά· Ναούμ· ἐγὼ πᾶσιν· Ἀββακούμ· πατὴρ ἐγείρων·
Σοφονίας· ἀνιστῶν προσώπῳ· Ἀγγαῖος· ἑορτή· Ζαχαρίας· νικητὴς λέων·
Μαλαχίας· βασιλεύς· Ἡσαίας· σωτήριον κυρίου· Ἰεζεκιήλ· κράτος θεοῦ· Λανιήλ· κρίσις
αὐτοῦ ἰσχυρά· Ἱερεμίας· ὑψούμενος κυρίου ἢ παροχὴ ὑδάτων·

Ἡ δωδεκὰς αὕτη δὲ τῶν ἀποστόλων·
Πέτρος· ἐπιλύων ἢ ἐπιγνούς· Παῦλος· θαυμαστὸς ἢ ἐκλεκτὸς σύμβουλος·
Ματθαῖος· δεδωρημένος· Ματθίας· δῶμα θεοῦ· Μάρκος· ὑψηλοῦ ἐντολή·
Λουκᾶς· αὐτὸς ἀνιστῶν· Ἰωάννης· Ἰὼ ἐχαρίσατο, Ἰὼ δέ ἐστιν χάρις· Φίλιππος·
στόμα χειρῶν ἢ στόμα λαμπάδος· Ἀνδρέας· δύναμις εὐπρεπὴς ἢ κατακρινόμενος·
Ἰάκωβος· πτερνιστὴς πόνου· Βαρθολομαῖος· υἱὸς χρεμάσας ὕδατα·
Θωμᾶς· ἄβυσσος ἢ δίδυμος· Ἰάκωβος Ἁλφαίου· πτερνισμὸς μαθήσεως·

Die S. 314 namhaft gemachten »*Λέξεις ἑβραϊκαί*« habe ich nun durch die gütige Vermittlung des Hr. E. Tisserant erhalten (coll. greco cod. 3, fol. 120, l. 23—29, 14. saec.); es lautet nach der Abschrift dieses Gelehrten: *ἡ ὁ ἢλ θς· ἡ ὁ ἐλωὲ θς ἀεὶ· ἡ ὁ ἡλὶ· θς μου· ἡ ὁ σαδδαὶ/ἱκανός· ἡ ὁ ῥαβουνὶ· διδάσκαλος· τὸ ἰὰ· κς· ἡ ὁ ἀ/δωναῖ· ὁ ὢν κς· ἡ ὁ ἰάβὲ· δς ἦν καὶ ἔσται καὶ ἀεὶ ἔ σται καὶ ὁ ὢν. ἡ ὁ ἑλλϊῶν, ὁ ὕψιστος· ὁμοίως καὶ τὸ/σαβαὼθ, δυνάμεων ἑρμηνεύεται. ἀδωναῖ σαβαὼθ· ὁ ἐστιν ὁ ὢν κς τῶν δυνάμεων.*

Excerpte aus Philo[1].

Ἀαρών· ὀρεινός, de ebr. 32, 377.
Ἀβέλ· ἀναφέρων ἐπὶ θεόν, sacrif. Ab. 1, 164; quod det. 10, 197.
πενθῶν, migr. Abr. 13, 477.
Abimelech: paternus rex, quaestt. in Gen. IV, 167.
Ἀβιούδ· πατήρ μου, migr. Abr. 31, 462.
Ἀβράμ· πατὴρ μετέωρος, leg. all. III, 27, 104; mut. nom. 8, 587; cher. 4.
pater excellens, quaestt. in Gen. III, 43.

540: sequitur *παρὰ τοῖς εὐαγγελισταῖς οὕτως ἔχουσι τὰ τῶν ιβ′ ἀποστόλων ὀνόματα·* enumerantur apostoli secund. Mth., Mc. et Lc., sed sine etymm.

1) Die Citation erfolgt nach C. Siegfried: »Die hebr. Worterklärungen des Philo«, Magdeburg 1863; wo Ergänzungen angebracht werden konnten, erfolgten sie nach Wendland (W.).

Ἀβραάμ· πατὴρ ἐκλεκτὸς ἠχοῦς, cher. 2, 140; mut. nom. 9, 588; quaestt. in Gen. III, 43.
Ἀχειμάν· ἀδελφός μου, post. Cain 17, 236.
Ἀδά· μαρτυρία, post. Cain 23, 230.
Ἀδάμ· γῆ, leg. all. I, 29, 62.
Αἰλείμ· πυλῶνες, profug. 32, 573.
Αἰθιοπία· ταπείνωσις, leg. all. I, 21, 57.
Αἰθιοπίσσα· μέλαινα, leg. all. II, 17, 78.
Ἄγαρ· παροίκησις, leg. all. III, 87, 135; sacrif. 10, 170; congr. erud. 5, 522.
peregrina, quaestt. in Gen. IV, 174.
Ἀμαλήκ· λαὸς ἐκλείχων, leg. all. III, 66, 124; migr. Abr. 26, 458.
Ἀμμανῖται· ἐκ τῆς μητρός, leg. all. III, 25, 103.
Ἀμορῥαῖοι· λαλοῦντες, leg. all. III, 82, 133; quis rer. div. 60, 516.
Ἄννα· χάρις αὐτῆς, quod deus immut. 2, 273.
Arboc: quattuor, quaestt. in Gen. IV, 72.
Ἀρνῶν· φῶς αὐτῶν, leg. all. III, 82, 133.
Ἀρφαξάτ· συνετάραξε ταλαιπωρίαν, mut. nom. 35, 607.
Ἀσήρ· μακαρισμός, somn. II, 5, 663.
Ἀσσύριοι· εὐθύνοντες, leg. all. I, 27, 57.
Αὐνάν· ὀφθαλμοί, migr. Abr. 30, 462.
Βαβυλών· μετάθεσις, gig. 15, 272.
σύγχυσις, conf. ling. 36.
Βαλαάμ· μάταιος λαός, cher. 10, 144; conf. ling. 31, 429; migr. Abr. 20, 453.
Βαλάκ· ἄνους, conf. ling. 15, 494.
Βάλλα· κατάποσις, leg. all. II, 24; congr. erud. 6, 523.
ἐγκατάποσις· leg. all. III, 50, 116.
Βαράδ· ἐν κοινοῖς (*κακοῖς* W.) profug. 38, 577.
Basemath: nominata, quaestt. in Gen. IV, 10.
Βεελφεγώρ· ἀνωτέρω στόμα δέρματος, mut. nom. 18, 595.
Βενιαμίν· υἱὸς ἡμερῶν, mut. nom. 15, 592; somn. II, 5, 664.
Βεσελεήλ· ἐν σκιᾷ θεοῦ, somn. I, 35, 652.
ἐν σκιαῖς ποιῶν, plant. Noe 6, 333.
Βαιθουήλ· θυγάτηρ θεοῦ, profug. 9, 553; quaestt. in Gen. IV, 97.
Χάλεβ· πᾶσα καρδία, mut. nom. 21, 597.
Χάμ· θερμή, sobriet. 10, 399; quaestt. in Gen. II, 65.
Χαμώς· ὡς ψηλάφημα, leg. all. III, 82, 133.
Χαναάν· σάλος, sobriet. 10, 399.

Χαρράν· τρώγλη, migr. Abr. 34, 465; *τρῶγλαι*, profug. 8, 552.
Χεβρών· συζυγὴ δὲ καὶ συνεταιρίς, quod det. 6, 194; poster. Cain 17, 236.
Χερουβίμ· ἐπίγνωσις καὶ ἐπιστήμη πολλή, vita Moys. III, 8.
Χέτ· ἐξιστάντες, somn. II, 3, 670.
Χετοῦρα· θυμιῶσα, sacrif. Abr. 10, quod det. 43 W.
Δαμασκός· αἷμα σάκκου, quis rer. div. 11, 480.
Δάν· κρίσις, leg. all. II, 24, 84; agric. 21, 315.
Δεβών· δικασμός, leg. all. III, 83, 133.
Δεῖνα· κρίσις, migr. Abr. 39, 471.
Δωθαείμ· ἔκλειψις ἱκανή, quod det. pot. 9, 169; profug. 23, 565.
Ἑβραῖος· περάτης, migr. Abr. 5, 439.
Ἐδέμ· τρυφή, leg. all. I, 14, 52; poster. Cain 32 W.; plant. Noe 38; somn. II, 242.
Ἐδώμ· γήϊνος, quod deus imm. 30, 294; migr. Abr. 26, 458.
Εἴρ· δερμάτινος, leg. all. III, 22, 100.
Ἐλιέζερ· ὁ θεός μου βοηθός, quis rer. div. 12, 481.
Ελιφάς· ὁ θεός με διέσπειρεν, congr. erud. 11, 527.
Ἐμώρ· ὄνος, migr. Abr. 30.
Ἐνώχ· χάρις σου, poster. Cain 11, 232; conf. ling. 25, 423.
κεχαρισμένος, de Abr. 3.
Ἐνώς· ἐλπίς (*ἄνθρωπος*), quod det. pot. 38, 218.
ἄνθρωπος 2, 2 (3, 3).
Ἐφραΐμ· καρποφορία, leg. all. III, 30, 105; resip. Noe 6, 397; migr. Abr. 37, 468.
Ἐφρών· χοῦς, conf. ling. 17, 417; terra sive pulvis, quaestt. in Gen. VI, 79.
Ἦρ· δερμάτινος, poster. Cain 53, 260; leg. all. III, 22, 100.
Ἠσαῦ· (ἀνὴρ) δασύς, leg. all. II, 15, 77.
ποίημα θεοῦ ἢ δρῦς, congr. erud. 12, 528.
factura vel quercus, profug. 7, 522; quaestt. in Gen. IV, 161.
Εσχωλ· πυρὸς (*ἔχον ὄνομα*), migr. Abr. 30, 462.
Ἐσεβών· λογισμοί, leg. all. III, 80, 132.
Εὔα· ζωή, agric. 21, 315.
Εὐιλάτ· ὠδίνουσα, leg. all. I, 24, 59.
εὐμενὴς καὶ πραεῖα καὶ ἵλεως κατάστασις, leg. all. I, 20, 56.
Εὐφράτης· καρποφορία, leg. all. I, 23, 58.

Γαδ· (*ἐπιθέσεως δὲ καὶ ἀντεπιθέσεως*) *πειρατικῆς* (*σύμβολον*), de somn. II, 5, 664.
Γαϊδάδ· ποίμνιον, poster. Cain 19, 237.
Γαλαάδ· μετοικία μαρτυρίας, leg. all. III, 6, 91.
Γεδεών· πειρατήριον, conf. ling. 26, 424.
Γεών· στῆθος ἢ κερατίζων, leg. all. I, 21, 57.
Gerara: septum (sepes), quaestt. in Gen. IV, 176.
Γομόρρα· μέτρον, somn. 193 (W.).
mensura, quaestt. in Gen. IV, 23 (Gomor).
Ἰακώβ· παλαίων καὶ κονιόμενος καὶ πτερνιζων, migr. Abr. 36, 467. (*ὁ*) *πτερνιστής* passim.
Iaphet: latitudo, quaestt. in Gen. II, 80.
Ἱερουσαλήμ· ὅρασις εἰρήνης, somn. II, 38, 692.
Ἰησοῦς· σωτηρία κυρίου, mut. nom. 21, 597.
Ἰορδάνης· κατάβασις, leg. all. II, 22, 83.
Ἰωβάλ (*Ἰουβάλ* W.) *μετακλίνων*, poster. Cain 30, 244.
Ἰωβήλ· μεταλλοιῶν, poster. Cain 24, 241.
Ἰωσήφ· πρόσθεμα, mut. nom. 14, 592.
πρόσθεσις, somn. II, 6, 665.
κυρίου πρόσθεσις, Joseph 6.
Ἰοθόρ· περισσός, agric. 10, 307.
Ἰσαάκ· γέλως, leg. all. III, 28, 104; 77, 130; de Abr. 36; praem. et poen. 5; plant. Noe 169 W; mut. nom. 157 (W.).
Ἰσσάχαρ· μισθός, plant. Noe 33, 349.
Ἰσμαήλ· ἀκοὴ θεοῦ, profug. 38, 577; mut. nom. 37, 609; quaestt. in Gen. III, 32.
Ἰσραήλ· ὅρασις θεοῦ, ebriet. 20, 369; cf. conf. ling. 16, 415; 28, 427; migr. Abr. 8, 442; 36, 467.
ὁρῶν θεόν, quis rer. div. 15, 484; quaestt. in Gen. III, 49 (corrupte »die« pro »deum«).
Ἰούδας· κυρίῳ ἐξομολόγησις, plant. Noe 33, 349.
ᾠδῶν καὶ ὑμνῶν, somn. II, 5, 663.
ἐξομολογούμενος leg. all. 1, 80 W.; quod det. 124 W.
Iudith: laudatrix, quaestt. in Gen. IV.
Καίν· κτῆσις, cherub. 15, 148; 20, 151.
Κάδδης· ἅγιος, profug. 35, 575; 38, 577; quaestt. in Gen. III, 36; IV, 59.
Λάβαν· λευκός, profug. 8, 552.
albedo, quaestt. in Gen. IV, 117, 239.

λευκασμός, agric. 42 W.
ὄνομα δὲ ποιότητος τοῦτ' ἔστιν, migr. Abr. 6, 440.
Λάμεχ· ταπείνωσις, poster. Cain 12, 233; 21, 239.
Λεία· λεῖα, leg. all. II, 15, 77.
κοπιῶσα, migr. Abr. 26, 458.
Λευί· αὐτός μοι, plant. Noe 15, 339.
Λώτ· ἀπόκλισις, migr. Abr. 27, 459.
Μαχείρ· πατρός, congr. erud. 8, 525.
Μαδιάμ· ἐκ κρίσεως, mut. nom. 18, 594.
Μαιήλ (Μεήλ)· ἀπὸ ζωῆς θεοῦ, poster. Cain 20, 238.
Maieleth: ex principio, quaestt. in Gen. IV, 245.
Μαμβρῆ· ἀπὸ ὁράσεως, migr. Abr. 30, 462.
Μανασσῆς· ἀνάμνησις, leg. all. III, 30, 106.
ἐκ λήθης, migr. Abr. 37, 468; resip. Noe 6, 397; mut. nom. 16, 593.
Μασέκ· ἐκ φιλήματος, quis rer. div. 8, 478.
Μαθουσάλεμ (Μαθουσάλα)· ἐξαποστολὴ τοῦ θανάτου, poster. Cain 12, 233; 13, 234; 21, 239.
Μελχά· βασίλισσα, congr. erud. 9, 525.
Μελχισεδέκ· (βασιλεὺς εἰρήνης,) βασιλεὺς δίκαιος, leg. all. III, 25, 103.
Μέρρα· πικρία, congr. erud. 29, 543.
Μωάβ· ἐκ πατρός, leg. all. III, 80, 132; 82, 133; somn. I, 15, 364.
ex patre meo, quaestt. in Gen. IV, 58.
Μωυσῆς· λῆμμα, mut. nom. 22, 597.
διὰ τὸ ἐκ ὕδατος αὐτὸν ἀνελέσθαι, vita Moys. I, 4 (*ἐκ ὕδατος ἀνελόμενος*).
Ναχώρ· φωτὸς ἀνάπαυσις, congr. erud. 9, 525.
lucis quies, quaestt. in Gen. IV, 93.
Ναδάβ· ἑκούσιος, migr. Abr. 31, 462.
voluntarium (Nabad), quaestt. in Exod. II, 27.
Ναΐδ· σάλος, cherub. 4, 140; poster. Cain 32 W; plant. Noe 38 W., somn. II, 242 W.
Νεβρώδ· αὐτομόλησις, gigant. 15, 272.
Νεφθαλείμ· πλατυσμὸς ἢ διανεῳγμένον, somn. II, 5, 663.
Νῶε· ἀνάπαυσις ἢ δίκαιος, leg. all. III, 24, 102; Abr. 5.
δίκαιος, quod det. pot. 111 (W.); poster. Cain 48; agric. 2.
Νοεμάν· πιότης, poster. Cain 35, 248.
Ὠν· βουνός, συμβολικῶς ὁ νοῦς, poster. Cain 16, 236.

Ὡρ· φῶς, leg. all. III, 15, 96.
lux (Hor), quaestt. in Exod. II, 44.
Ὡσηέ· ποῖος οὗτος, mut. nom. 21, 597.
Πάσχα· διάβασις, migr. Abr. 5, 440.
διαβατήρια, septenar. 18.
Φανουήλ· ἀποστροφὴ θεοῦ, confus. ling. 26, 424; transitus, quaestt. in Exod. I, 4; cf. 3.
Pharan: grando vel far, quaestt. in Gen. III, 36.
Φαραώ· σκεδασμός, somn. II, 31, 686.
Πειθώ· πείθειν, στόμα ἐκθλῖβον, poster. Cain 16, 236.
Philistaei: alienigenae, quaestt. in Gen. IV, 176, 191.
Φινεές· στόματος φιμός, poster. Cain 54, 261.
Φεισών· (παρὰ τὸ) φείδεσθαι, leg. all. I, 20, 56.
στόματος ἀλλοίωσις, leg. all. I, 24, 58.
Φουά· ἐρυθρόν, quis rer. div. 26, 491.
Ψονθομφανήχ· ἐν ἀποκρίσει στόμα κρῖνον, mut. nom. 15, 592.
Ῥαχήλ· ὅρασις βεβηλώσεως, congr. erud. 6, 523.
Ῥαγουήλ· ποιμασία θεοῦ, mut. nom. 18, 594.
Ῥαμεσσή· σεισμὸς σητός, poster. Cain 16, 236; somn. I, 14, 632.
Ῥεβέκκα· ἐπιμονὴ (τῶν καλῶν), cherub. 12, 146.
ὑπομονή, quod det. pot. 9, 197; plant. Noe 40, 354; congr. erud. 7, 524.
perseverantia, quaestt. in Gen. IV, 97.
Ῥουβείμ (Ῥουβίν)· ὁρῶν υἱός, mut. nom. 16, 593; somn. II, 5, 663.
Ῥουμᾶ· ὁρῶσά τι, congr. erud. 9, 525[1].
Σάββατον· ἀνάπαυσις, cherub. 26, 154; cf. Abr. 5 (II, 6).
Σαλήμ· εἰρήνη, leg. all. III, 25, 102.
Σαλομών· εἰρηνικός, congr. erud. 31, 544.
Σαμουήλ· τεταγμένος θεῷ, quod deus imm. 2, 273; ebriet. 36, 379.
Σάρα· ἀρχή μου, cherub. 1, 139; congr. erud. 1, 519.
ἄρχουσα καὶ ἡγεμονίς Abr. 20, (II, 15); cherub. 12, 146 (= *Σαρρα*!).
principatus meus, quaestt. in Gen. III, 53.
Σάρρα· ἄρχουσα, congr. erud. 1, 519.

1) = Remma vel Ruma (רומה Gen. 22, 24) videns aliquid (vel excelsa) Hr. 9, 24. Der Name fehlt also bei Hr. nicht (CS. 33); vgl. auch Or. I *Ῥεέμα* S. 673.

Sarra: princeps (= *ἄρχουσα*), quaestt. in Gen. III, 53.
Σαττεῖν· ἄκανθαι (παθῶν), somn. I, 15, 364.
Σέλλα· σκιά, poster. Cain 32, 246 (et saepius).
Σήμ· ὄνομα, sobriet. 11, 400.
Sema: nominata, quaestt. in Gen. IV, 10.
Σενναάρ· ἐκτιναγμός, conf. ling. 15, 415.
Σηών· διαφθείρων, leg. all. III, 81, 132.
Σεπφώρα· ὀρνίθιον, cherub. 12, 146; quis rer. div. 26, 491.
Σεσεῖν· ἐκτός μου, poster. Cain 17, 236.
Σήθ· ποτισμός, poster. Cain 36, 249.
irrigatus, quaestt. in Gen. I, 78.
Συχέμ· ὦμος, quod det. pot. 4, 193.
ὠμίασις (πόνου σύμβολον), migr. Abr. 39, 468.
Σίκιμα· ὠμίασις, leg. all. III, 8, 92.
Συμεών· ἀκοή, εἰσακοή, ebriet. 23, 371; mut. nom. 16, 593; somn. II, 5, 663.
Sina: inaccessum, quaestt. in Exod. II, 45.
Σόδομα· στείρωσις καὶ τύφλωσις, ebriet. 53, 391; quaestt. in Gen. II, 43 (et Gomorrha); quaestt. in Gen. IV, 23.
Σούρ· τεῖχος ἢ εὐθυσμός, profug. 37, 576.
Συρία· μετέωρα, leg. all. III, 6, 91.
Ταγίς· ἐντολὴ ἀποκρίσεως, poster. Cain 17, 236.
Θαλμεῖν· κρεμάμενός τις, poster. Cain 17, 236.
Θάμαρ· φοῖνιξ, leg. all. III, 23, 101.
Θαμνά· ἔκλειψις σαλευομένη, quis rer. div. 60 (W.).
Θάρρα· κατασκοπὴ ὁδμῆς, somn. I, 9, 627.
Θόβελ· σύμπασα, poster. Cain 33, 247.
Ζαβουλών· ῥύσις νυκτερίας, somn. II, 5, 663.
Ζέλφα· πορευόμενον στόμα, congr. erud. 6, 523.
Zoor: audit mons, quaestt. in Gen. IV, 50.

c) Excerpte aus Origenes.

Abarim transitus, hom. 27 in Num. M. 12, 799 [1]
Ἀβιασάφ· πέτρος συναγωγή, Comm. in Matth., tom. 14, M. 13, 1185
Abiasaph congregatio patris, Comm. in ep. ad Rom. l. 10 M. 14, 1262

1) = M. P. Gr. 12 pag. 799.

Abiezer patris mei auxilium, hom. 8 in l. Jud. M. 12, 983
Abimelech pater meus rex, hom. 14 in Gen. M. 12, 238
Abinoem patris responsio, hom. 6 in l. Jud. M. 12, 973
Ἀβραάμ· *πατὴρ ἐκλεκτὸς τῆς ἠχοῦς, κατα Κελσου* V, 45, Or. 2, 49, 11[1]
περάτης, Sel. in Gen. M. 12, 113
Ἀβρήχ· *ὃ κυρίως σημαίνει πατὴρ ἀπαλός* Sel. in Gen. M. 12, 133
Ἄγγαί· *ἑορταί*, Johannescomm. VIII, 39 Or. 4, 338, 31
Achiman frater meus extra consilium, hom. 20 in Iesu Nave M. 12, 926
Acrabin scorpiones, hom. 20 in Iesu Nave M. 12, 917
Ἀδάμ· *ἄνθρωπος*, Johannescomm. I, 1, Or. 4, 23, 7
Αἰθιοπία· *ἑβραϊστὶ χούς, σημαίνει δὲ σκότωσιν* Sel. in Gen. M. 12, 100
Αἰλαμίτης· *παραβεβλημένος, ψεκτός*, Jeremiashomilien, Fragm. XXV, Or. 3, 210, 23
Αἰνών· *ὀφθαλμὸς βασάνου*, Johannescomm., Fragm. LXXVI, Or. 4, 543, 22.
Aioth laus, hom. 4 in l. Jud. M. 12, 967
Amalec ablingens populum vel declinans populum, hom. 19 in Num. M. 12, 720; hom. 8 in l. Jud. M. 12, 981
Amorrhaei in amaritudinem adducentes vel loquentes, hom. 12 in Num. M. 12, 664
amarescentes, hom. 14 in Iesu Nave M. 12, 896
Amorrhaeus amarus vel amaritudo, hom. 24 in Iesu Nave M. 12, 939
Ἀναθώθ· *ἐπακουσμός*, Jeremiashomilien X, Or. 3, 74, 8.
Ἀναμεήλ· *χάρις θεοῦ*, Jeremiashomilien Fragm. LX, Or. 3, 227, 28
Ἀννά· *χάρις*, Comm. in Matth. tom. 12, M. 13, 1053
Anna gratia, hom. 11 in Gen. M. 12, 222; hom. 1 in l. Reg. M. 12, 1000
Araba insidiae, hom. 14 in Iesu Nave M. 12, 895
Arnon maledictiones eorum, hom. 13 in Num. M. 12, 667
Asenna os vel ossa, hom. 27 in Num. M. 12, 796
Ἀσήρ· *παιδιά*, Comm. in Matth. tom. 14, M. 13, 1185
Aser eruditio, Comm. in ep. ad Rom. l. 10, M. 14, 1262

1) *κατα Κελσον*, Origenes Werke, 2. Bd., Seite 49, Zeile 11.

Aseroth domus perfecta, hom. 7 in Num. M. 12, 617
atria perfecta vel beatitudo, hom. 27 in Num. M. 12, 794
Asor aula, hom. 14 in Iesu Nave M. 12, 894; hom. 15 in Iesu Nave M. 12, 900
Assyrii dirigentes, hom. 19 in Num. M. 12, 724
Βαβυλών· σύγχυσις, κατα Κελσου VII, 23, Or. 2, 174, 12; Jeremiashomilien XIX, Or. 3, 170, 19. 31; 171, 26; 172, 21 u. ö.
Babylon confusio, hom. 15 in Iesu Nave M. 12, 900
Βαβυλώνιος συγχυτικός, Jeremiashomilien Fragm. XXVI Or. 3, 212, 1
Βαιθήλ· οἶκος θεοῦ, Johannescomm. XX, 10, Or. 4, 338, 29
Bethel domus Dei, hom. 5 in l. Jud. M. 12, 791
Βαλαάμ· ματαιὸς λαός, Sel. in Num. M. 12, 580
Balaam populus vanus, hom. 14 in Num. M. 12, 682
Balach exclusio vel devoratio, hom. 14 in Num. M. 12, 682
excludens vel devoratio, hom. 17 in Num. M. 12, 702
Bamoth adventus mortis, hom. 12 in Num. M. 12, 663
Banaim fontes vel excolationes, hom. 27 in Num. M. 12, 797
Barac coruscatio, hom. 5 in l. Jud. M. 12, 971
Basan turpitudo, hom. 13 in Num. M. 12, 669
Beelphegor cum requireremus attentius inter Hebraea nomina hoc tantum invenimus scriptum, quia Beelphegor species sit turpitudinis, hom. 20 in Num. M. 12, 732
Beelsephon ascensio speculae vel habens speculam, hom. 5 in Ex. M. 12, 338
ascensio speculae vel turris, hom. 27 in Num. M. 12, 791
Βεηρεί· φρέατα, Johannescomm. II, 1, Or. 4, 52, 20
Βενιαμίν· υἱὸς δεξιᾶς, Jeremiashomilien XIX, Or. 3, 168, 26; Fragm. XI, Or. 3, 202, 22
Βεώρ· δερμάτινος, Sel. in Num. M. 12, 580
Βηθαραβά· οἶκος κατασκευῆς, Johannescomm. VI, 10, Or. 4, 149, 25
Βηθανία· οἶκος ὑπακοῆς, Johannescomm. VI, 40 Or. 4, 149, 25; Fragm. LXXX Or. 4, 547, 19; Comm. in Matth. tom. 16 M. 13, 1432
Bethania domus oboedientiae, hom. 38 in Luc. M. 13, 1895
Βηθσαϊδά· οἶκος θηρευτῶν, Johannescomm. Fragm. XXIII Or. 4, 503, 2

Βηθφαγή· οἶκος σιαγόνων, Johannescomm. X, 30, Or. 4, 203, 34; Comm. in Matth. tom. 16 M. 13, 1380
Bethphage domus maxillarum, hom. 38 in Luc. M. 13, 1895
Βοανέργες· υἱοὶ βροντῆς, Comm. in Matth. tom. 16, M. 13, 1380
Buthan convallis, hom. 27 in Num. M. 12, 790
Caath confirmatio vel patientia, hom. 27 in Num. M. 12, 796
Cades sanctificatio vel sanctum, hom. 19 in Num. M. 12, 720; hom. 20 in Iesu Nave M. 12, 917
Caleb quasi cor, hom. 18 in Iesu Nave M. 12, 914
Κανά· κτῆμα, κτῆσις, Johannescomm. XIII, 62, Or. 4, 294, 28; 295, 7
Καφαρνάουμ· ἀγρὸς παρακλήσεως, Johannescomm. X, 8, Or. 4, 178, 23; XIII, 59, Or. 4, 290, 19
Ceneroth quasi lucernae, hom. 14 in Iesu Nave M. 12, 895
Cethura Thymiama, hom. 11 in Gen. M. 12, 221
Chanaan mutabiles vel mobiles, hom. 6 in Ex. M. 12, 336
Chananaei velut conmòti, hom. 14 in Iesu Nave M. 12, 896
Chananaeus mobilis, incertus, hom. 21 in Iesu Nave M. 12, 929
Χαναναία (γυνή)· ἡτοιμασμένη ταπεινώσει, Comm. in Matth. 11, M. 13, 957
Charadath idoneus effectus, hom. 27 in Num. M. 12, 796
Chebron coniunctio vel coniugium, hom. 13 in Iesu Nave M. 12, 890; hom. 18 M. 12, 915
Χελκίας· μερὶς θεοῦ, Jeremiashomilien, Fragm. LX, Or. 3, 227, 26
Chenner spretio, hom. 20 in Iesu Nave M. 12, 927
Cherubin multitudo i. e. perfectio scientiae, hom. 10 in Num. M. 12, 640
plenitudo scientiarum, Comm. in ep. ad Rom. l. 3 M. 14, 948
Chursarsaton (Chusarsathon) humiliatio eorum, hom. 3 in l. Jud. M. 12, 962
Cinaeus possidens, hom. 19 in Num. M. 12, 724
Citthii plaga finis, hom. 19 in Num. M. 12, 725
Κορβάν· δῶρον. Comm. in Matth. tom. 11, M. 13, 929
Dabir loquela, hom. 20 in Iesu Nave M. 12, 926
Debbora apis sive loquela, hom. 5 in l. Jud. M. 12, 970
Dibongad apiarium tentationum, hom. 27 in Num. M. 12, 799
Ἑβραῖοι· περατικοί, Comm. in Matth. tom. 11, M. 13, 913
Hebraei transeuntes, hom. 19 in Num. M. 12, 725

Ebrona transitus, hom. 27 in Num. M. 12, 797
Ἐδέμ· ἡδύ, Sel. in Gen. M. 12, 100
Ἐδώμ· ἐρυθρὰ γῆ, Klagelieder, Fragm. XXIX, Or. 3, 249, 2
Edom terrenus, hom. 6 in Ex. M. 12, 336
Eglon rotatus vel orbita, hom. 4 in l. Jud. M. 12, 967
Eliphas Deus me dispersit, hom. 19 in Num. M. 12, 720
Ἐλισάβετ· θεοῦ μου ὅρκος ἢ θεοῦ μου ἑβδομάς, Johannescomm. II, 33, Or. 4, 90, 23
Ἐλκανά· Χριστοῦ κτῆσις, Comm. in Matth. tom. 14, M. 13, 1185
Elcana possessio Dei, Comm. in ep. ad Rom. l. 10 M. 13, 1262
Helcana Dei possessio, hom. 1 in l. Reg. M. 12, 1000
Elom arietantes, hom. 24 in Iesu Nave M. 12, 939
Enach humilitas inanis vel responsio inanis, hom. 20 in Iesu Nave M. 12, 925
Epauleum ascensio tortuosa, hom. 5 in Ex. M. 12, 328
Ephraim fructificatio, hom. 1 in l. Reg. M. 12, 1000
Ephrem fructificatio, hom. 13 in Num. M. 12, 667
Ἐφραίμ· καρποφορία, Jeremiashomilien Fragm. LVI, Or. 3, 226, 7; Johannescomm. XXVIII, 24, Or. 4, 420, 16; Fragm. LXXXVI, Or. 4, 551, 16
Esau ut aiunt qui Hebraea nomina interpretantur vel a rubore vel a terra i. e. rubrus sive terrenus vel ut aliis visum est factura dictus videtur, hom. 12 in Gen. M. 12, 277
Esebon cogitationes, hom. 13 in Num. M. 12, 667
Ethon i. e. Heliopolis civitas solis, hom. 1 in Ex. M. 12, 303
Euim belluinus vel ferinus, hom. 25 in Num. 12, 765
Faneandor conversio, hom. 14 in Iesu Nave M. 12, 896
Pharam os visibile, hom. 27 in Num. M. 12, 794
Pharan os visibile, hom. 7 in Num. M. 12, 617
Pharancades fructificatio sancta, hom. 27 in Num. M. 12, 798
Φαρές· διῃρημένος, Johannescomm., Fragm. XXXIV, Or. 4, 510, 6
Φαρισαῖοι· διῃρημένοι, Johannescomm. VI, 22, Or. 4, 132, 1; XIII, 55, Or. 4, 285, 34
Fenenna conversio, hom. 11 in Gen. M. 12, 222
Phenenna conversio, hom. 1 in l. Reg. M. 12, 1000
Pherezaei fructificatio, hom. 22 in Iesu Nave M. 12, 932
Phicol os omnium, hom. 14 in Gen. M. 12, 238
Philistim cadentes populi, hom. 6 in Ex. M. 12, 336

Phinees oris obturatio vel ori parcens, hom. 1 in l. Reg. M. 12, 1003
Phinon oris parsimonia, hom. 27 in Num. M. 12, 798
Φεισών· στόμα κόρης, Sel. in Gen. M. 12, 100
Phithom os defectionis, vel os abyssi hom. 1 in Ex. M. 12, 303
Fogor delectatio, hom. 17 in Num. M. 12, 702
Φογώρ· ἡδυσμὸς ἢ στόματος δέρμα, Sel. in Num. M. 12, 58
Phua rubens vel verecunda, hom. 2 in Ex. M. 12, 306
Gai chaos, hom. 27 in Num. M. 12, 799; vgl. Hai
Galgad testamentum sive constipatio, hom. 27 in Num. M. 12, 797
Γαριζεῖν· διατομὴ ἢ διαίρεσις, Johannescomm. XIII, 13, Or. 4, 237, 21
Gasiongaber consilia viri, hom. 27 in Num. M. 12, 797
Gazer constructio, hom. 22 in Iesu Nave M. 12, 932
Gelmon Deblathaim contemptus ficuum, hom. 27 in Num. M. 12, 799
Gerara maceria sive sepes, hom. 13 in Gen. M. 12, 230
Γέργεσα· παροικία ἐκβεβληκότων, Johannescomm. VI, 41, Or. 4, 150, 17; ibid. X, 12, Or. 4, 182, 24
Gessen proximitas vel propinquitas, hom. 16 in Gen. M. 12, 252
Gog super tecta, hom. 17 in Num. M. 12, 710
Γώγ· δόματα, Sel. in Num. M. 12, 581
Gothoniel responsio Dei, hom. 20 in Iesu Nave M. 12, 927
tempus mihi Deus, hom. 3 in l. Jud. M. 12, 963
Hai chaos, hom. 8 in Iesu Nave M. 12, 864[1]
Halus labores, hom. 27 in Num. M. 12, 794
Heli Arabs sive extrarius, hom. 1 in l. Reg. M. 12, 1003
Helim arietes, hom. 27 in Num. M. 12, 792
Iabin sensus sive prudentia, hom. 14 in Iesu Nave M. 12, 894; ibid. hom. 15 M. 12, 900; hom. 4 in l. Jud. M. 12, 969
Iaboc luctamen, hom. 13 in Num. M. 12, 667
Iacob luctator et supplantator, hom. 11 in Ex. M. 12, 378
nomen a luctando accepit, hom. 12 in Gen. M. 12, 227
Ἰακώβ· πτερνιστής, κατα Κέλσου V, 45, Or. 2, 49, 12
Iael ascensio, hom. 5 in l. Jud. M. 12, 972
Ianam ascensus sive vertex montis, hom. 12 in Num. M. 12, 663
Iaphet latitudo, hom. 4 in Iesu Nave M. 12, 840

1) Vgl. zu H noch unter E.

Ἰαρέδ· καταβαίνων, Johannescomm. VI, 42, Or. 4, 151, 12
Ἰδουμαία· γῆινος, Klagelieder, Fragm. CXVI, Or. 3, 277, 26
Idumaea terrena, hom. 20 in Iesu Nave M. 12, 916, 927
Ἰεβούς· πεπατημένη, Jeremiashomilie XIII, Or. 3, 103, 21
Iebusaeus conculcatio, hom. 21 in Iesu Nave M. 12, 929
Ieffone conversio, hom. 18 in Iesu Nave M. 12, 914
Ἱερεμίας· μετεωρισμὸς θεοῦ, Jeremiashomilien, Fragm. LX, Or. 3, 227, 26
Ἱεροβοάμ· δικασμὸς λαοῦ, Johannescomm. XIII, 13, Or. 4, 237, 24
Ἱερουσαλήμ· ὅρασις εἰρήνης, Jeremiashomilie IX, 11, Or. 3, 65, 21 u. ö.; Johannescomm., Fragm. LXXX, Or. 4, 547, 19
Ierusalem visio pacis, hom. 21 in Iesu Nave M. 12, 930; Comm. in ep. ad Rom. l. 10, M. 14, 1274
Iessaar mandati adimpletio, hom. 12 in Num. M. 12, 666
Iesse est mihi, Comm. in ep. ad Rom. l. 10, M. 14, 1265
Iezrael semen Dei, hom. 8 in l. Jud. M. 12, 982
Iobab inimicitiae, hom. 14 in Iesu Nave, M. 12, 894
Ἰορδάνης· κατάβασις αὐτῶν, Johannescomm. VI, 42, Or. 4, 151, 11
κατάβασις, ibid., Fragm. LXXVI, Or. 4, 543, 3. 20
Iroth vicus, hom. 27 in Num. M. 12, 791
Ἰσαάκ· γέλως, κατα Κελσου V, 45 Or. 2, 49, 12; Jeremiashomilie XX, 20, Or. 3, 185, 23
Israel mens videns Deum, hom. 11 in Num. M. 12, 648
Iudas confessio, hom. 17 in Gen. M. 12, 255
Ἰουδά· ἐξομολογούμενος, Jeremiashomilien, Fragm. XI, Or. 3, 202, 20
Ἰουδαία· ἐξομολογουμένη, Jeremiashomilien, Fragm. LVIII, Or. 3, 227, 5
Ἰουδήθ· αἴνεσις, περὶ εὐχῆς 13, 3, Or. 2, 327, 18
K s. C.
Lachis iter, hom. 13 in Iesu Nave M. 12, 890
Lebna dealbatio, hom. 27 in Num. M. 12, 795
candor, hom. 13 in Iesu Nave M. 12, 890
Λίβανος· λευκασμός, Jeremiashomilien, Fragm. XI, Or. 3, 203, 6
Macelath principatus vel virga, hom. 27 in Num. M. 12, 795
Madianitae extra iudicium, hom. 8 in l. Jud. M. 12, 981
Magdalena magnificatio, Comm. in Matth. M. 13, 929
Magdalum turris, hom. 5 in Ex. M. 12, 328
magnificentia hom. 27 in Num. M. 12, 791

Μανασσῆ· ἀπὸ λήθης, Johannescomm. XXVIII, 24, Or. 4, 420, 17, Fragm. LXXXVI, Or. 4, 551, 17
Manna quid est hoc, hom. 7 in Ex. M. 12, 346
Maron amaritudines, hom. 14 in Iesu Nave M. 12, 894
Mathanaim munera ipsorum, hom. 12 in Num. M. 12, 662
Matheca mors nova, hom. 27 in Num. M. 12, 796
Μαθουσαλά· θανάτου ἐξαποστολή, Sel. in Gen. M. 12, 104
Mathusalem mortis emissio, Comm. in ep. ad Rom. l. 5 M. 14
Mesoroth excludens, hom. 27 in Num. M. 12, 797
Μεσσίας· χριστός, ἠλιμμένος (= *Ακυλας*!), Johannescomm. XIII, 26, Or. 4, 251, 10
Moabitae fluxus sive effusio, hom. 4 in l. Jud. M. 12, 967
Nabau abscessio, hom. 27 in Num. M. 12, 799
Ναβουχοδονοσόρ· ἐγκαθισμὸς καὶ ἐπίγνωσις συνοχῆς, Klagelieder, Fragm. IX, Or. 3, 238, 17
Nahaliel ex Deo, hom. 12 in Num. M. 12, 662
Ναθαναήλ· δόμα θεοῦ, Johannescomm., Fragm. XXVII, Or. 4, 504, 13
Ναζιραῖος ἡγιασμένος, Klagelieder, Fragm. CII, Or. 3, 271, 26
Νωέ· δικαιοσύνη.
Ochozath tenens, hom. 14 in Gen. M. 12, 238
Og inclusio, hom. 13 in Num. M. 12, 669 (Paraphrase mit excludere)
Ophni excessus conversionis, hom. 1 in l. Reg. M. 12, 1003
Or montanus, hom. 27 in Num. M. 12, 798
Othon signa eis, hom. 5 in Ex. M. 12, 327
Πάσχα· διαβατήρια, κατα Κελσου VIII, 22, Or. 2, 239, 22
Πουτιφάρ: Πετερφῆς παρὰ Ἀκύλᾳ καὶ Συμμάχῳ. Πουτιφὰρ εἴρηται ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ, ἐν δὲ ἑτέρῳ Πουτιφαρέ. καὶ ἡ μὲν τοῦ παρόντος ὀνόματος ἑρμηνεία παράκειται τῇ λέξει (bei Origenes fehlt die Etymologie)
Ψομθομφανήχ· ᾧ ἀπεκαλύφθη τὸ μέλλον. Ἀκ' Σαφαμφανή, Σ' Σαφθφανή· κεκρυμμένα ἀπεκάλυψε, Sel. in Gen. M. 12, 136
Raab latitudo, hom. 4 in Iesu Nave M. 12, 840
Rama excelsa, hom. 5 in l. Jud. M. 12, 971
Ramesse commotio turbida vel commotio tineae, hom. 27 in Num. M. 12, 790
Ramesses commotio tineae, hom. 1 in Ex. M. 12, 303
Raphaca sanitas, hom. 27 in Num. M. 12, 793

Raphaim resoluta mater, hom. 22 in Iesu Nave M. 12, 932
Raphidin sanitas iudicii, hom. 11 in Ex. M. 12, 375
laus iudicii, hom. 27 in Num. M. 12, 794
Rathma visio consummata, hom. 27 in Num. M. 12, 794
Rebecca patientia, hom. 12 in Num. M. 12, 658
Remmonphares excelsa intercisio, hom. 27 in Num. M. 12, 795
Ressa visibilis vel laudabilis tentatio, hom. 27 in Num. M. 12, 795
Rocon vanitas, hom. 25 in Num. M. 12, 766
Ruben interpretatus est a maioribus filius qui videtur, hom. 17 in Gen. M. 12, 254
Σαβαώθ· κύριος τῶν δυνάμεων ἢ κύριος στρατιῶν ἢ παντοκράτωρ (διαφόρως γὰρ αὐτὸ ἐξεδέξαντο οἱ ἑρμηνεύοντες αὐτό), κατα Κελσου V, 45, Or. 2, 50, 2
Salamis pacifici, hom. 24 in Iesu Nave M. 12, 939
Σαλήμ· αὐτὸς ἀναβαίνων, Johannescomm., Fragm. LXXVI, Or. 4, 543, 22
Salphaat umbra in ore eius, hom. 22 in Num. M. 12, 742
Σαλώμ· εἰρήνη, Jeremiashomilien, Fragm. LX, Or. 3, 227, 26
Σαμαρείτης· φύλαξ. Johannescomm. XX, 35, Or. 4, 375, 1
Samaritanus custos, hom. 25 in Luc. M. 13, 972
Samuel ibi ipse Deus, hom. 1 in l. Reg. M. 12, 1001
Sara: Puto (ergo) saram quae interpretatur princeps vel principatum agens formam tenere *ἀρετῆς* quod est animi virtus, hom. 6 in Gen. M. 12, 195; ibid. w. u. donec enim uxor (Para) appellatur virtus.
Satanas: adversarius, Comm. in ep. ad Rom. l. 10, M. 14, 1286
Σατανᾶς· ἀντικείμενος, κατα Κελσου VI, 44, Or. 2, 115, 9
Sattin responsio vel refutatio, hom. 20 in Num. M. 12, 731
Selmona umbra portionis, hom. 27 in Num. M. 12, 798
Semegar ibi advena, hom. 4 in l. Jud. M. 12, 967
Σενναάρ· ὀδόντων ἐκτιναγμός, κατα Κελσου V, 30, Or. 2, 31, 23
Seon arbor infructuosa sive elatus, hom. 12 in Num. M. 12, 664
Sephora passer, hom. 2 in Ex. M. 12, 306
Σιδών· θηρῶντες, Comm. in Matth. tom. 11, M. 13, 956
Sidonas venatricem vel venatores, hom. 14 in Iesu Nave M. 12, 895
Silo avulsio vel excalceatio, hom. 1 in l. Reg. M. 12, 1002
Sin tentatio, hom. 11 in Ex. M. 12, 375; hom. 27 in Num. M. 12, 798

tentationes, hom. 20 in Iesu Nave M. 12, 916
rubus sive tentatio, hom. 27 in Num. M. 12, 793
Sisara visio equi, hom. 4 in l. Jud. M. 12, 969; ibid. hom. 5 M. 12, 972
Σίων· σκοπευτήριον, Johannescomm. XIII, 13, Or. 4, 237, 25; Jeremiashomilie V, 3, Or. 3, 46, 4
Sochoth tabernacula, hom. 5 in Ex. M. 12, 327; hom. 27 in Num. M. 12, 790
Σόρ· συνοχή, Comm. in Matth. tom. 11 M. 13, 956
Σωμήρ· φυλάττων, Johannescomm. XX, 35, Or. 4, 375, 6
Σωρήκ· ἐκλεκτὴ καὶ θαυμαστή, Jeremiashomilie XII, Or. 3, 86, 28
Susui extra me[1], hom. 20 in Iesu Nave M. 12, 926 (Paraphrase mit extra!)
Symeon exauditio, hom. 14 in Iesu Nave M. 12, 894
Tabatha bona, hom. 27 in Num. M. 12, 797
Thalami praecipitium vel suspensio, hom. 20 in Iesu Nave M. 12, 926
Thamnas defectio commota, hom. 19 in Num. M. 12, 721
Thara contemplatio stuporis (*ἔκστασις*), hom. 27 in Num. M. 12, 796
Τύριοι· συνέχοντες, Johannescomm. X, 41, Or. 4, 218, 31
Ur irritans, hom. 25 in Num. M. 12, 766
Ζαχαρίας· μνήμη, Johannescomm. II, 33, Or. 4, 90, 22
Zif quomodo fluit[2], hom. 14 in Iesu Nave M. 12, 895

Andere Origenes-Etymologien s. unter Or. I, II, III. Onm. und Onv.

2. Lateinische Listen.

a) Lactanzlisten[3].

La.	Lb.
S. 6. Seth resurrectio	S. 29. Seth resurrectio
Aenas obliviscens	Enos renovatio
Chainan nativitas dei	Cainan natura dei
Malehel mutatio dei	Malelehel plantatio dei

1) = *ἐκτός μου* d. i. *ἔκτος μου* s. S. 23.
2) זוב »fließen«, in keinem On.!
3) Excerpte aus den von Lagarde in den AGGW 38, 3—58 edierten Lactanzhandschriften (s. S. 6 f).

La.	Lb.
Iaret descensio	Iared descensio
Enoch renovatio	Enoch renovans
Matusala missus	Mattusalam missus
Lamech bonae mentis	Lamech bonae mentis
Noe requies	Noe requies
Cainan in perpetuum crescens	S. 30. Cain crescens
Enos	Enos
Naid	
Gedam	Gedam
Malelel auditio fortis	Malelelech auditio for-
	Mattusalam [tis
	Lamech
Ada testimoniata	Ada
Sella adumbrans se ipsam	Sella
S. 7. Noema ipsa est quae psallebat voce non organo	Noemma ipsa est quae psallebat voce non organo
Sem nomen	Sem
Elam saeculum	Elam
S. 8. Arfaxat leo veniens	Arfaxat leo veniens
Lud nascens	Lud nascens
Aram altus	Aram altus
Obs chorus	Canaan natura dei
Ul in perpetuum; El enim deus dicitur i. e. perpetuus	Obs chorus
Gatera exuperans	Ul in perpetuum
Mosoch sagittarius	
Chanaam nativitas dei	S. 31. Catera superans
Sala nuntius	Sala nuntius
Eber trans flumen	Heber trans flumen
Cham calidus	Phalech
Chus	Chus
Saba tolle et veni	Siba tolle et veni

	La.		Lb.
	Ebilad parturiens		Ebilach parturiens
	Sabatha tolle tu		Sebath tolle tu
	Regina clamatus	S. 32.	Regma clamatus
	Sabam condemnatus		
	Iuda confitetur		
	Sabacatha ornatus		Sabacatha ornatus
	Nebrot rebellans		Nebroth rebellans
	Mestrem totum molens		Esraim totum mollens
	Ludim negotii homo	S. 39/95.	Ludin negotii homo
	Emimegim prophetatus est		Cmimcg prophetatus est
	Latisin iracundus		Latin iracundus
	Neptabin inflatus		Neptabiim inflatus
	Patrosin crudus		Patrosyn crudus
	Chaslonin cornutus		Caslonin cornutus
	Phut profectus (Mansi perfectus)		Fut profectus
S. 9.	Chanaan adorans iniquitatem		Chanaan adorans iniquitatem
	Sidona exivit in iudicium venatrix		Sydona exivit in iudicium venatrix
	Chettaeus peccans		Cetteus peccans
	Iebusaeus confusus		Iebusaeus confusus
	Amorrheus biliabundus		Amorraeus viliabundus
	Gergesseus creditus		Gergeseus creditus
	Euueus coluber		Euuaeus colober
	Arucaeus scotomatus		Arucheus scotomatus
	Asenneus non est eius		Asenneus non est eius
	Azyrius iracundus		Assyrius iracundus
	Samareus audivit reum		Samareus audivit reum
	Amattheus delinquens		Amatheus delinquens
	Iafeth dilatio [dilatatio]	S. 33.	Iafet
	Gamer mensuram		Gameri mensuram, ex quo Cappadoces
	Agganaz ignis ardens		Magog: hic optinuit Pamphiliam
	Rifath visio fervens		Magias: hic optinuit Partiam

La.	Lb.
Targam uberatio	Lotā, ex quo Greci
Magog: hic optinuit Pamphyliam	Elisa ad me veni, ex quo Siculi
Madias: hic optinuit Partiam	Thober uuerans, ex quo Hettali
Lotham: hic optinuit Graeciam	Mosoch tollere, ex quo Defantes Inlyrii
Elisa ad me veni	Thiras lanciator, ex quo Thraces et Tyrii etc.
Tharsis gladiator	S. 34. Esrifan, ex quo Saurobatae
Citi calcabo te	Tharsis lanciator, ex quo Hiberii
Rodi condemnatus	Citthim Oalcote, ex quo Macedones
Elisa ad me venisti	Rhodii maius [= *μᾶλλον* Lag.] diis, ex quo Armenii
Thober uberans	Ascanaz, ex quo Sarmatae
Mosoc sagittarius	Tyrrenin, ex quo Romani et Latini
Thyras lanciator	
S. 10. Eber	Heber —
Falech partitus	Phalech partitus
Iecta pusillus	Iectan pusillus
Elmodā agitatus	Elmadan agitatus
Salef alienatus	Saleph alienatus
Sarmoht domus mortis	Soromoth domus mortis
Seruch visibilis	Seruch visibilis
Odorrem satis altum	Odorrem satis altum
Azaer levis	Azaer levis
Declax trans hic	Declaz transi hinc
Abimelech nubilum	Abimelech nubilum
Soba tolle veni	Soba tolle veni
Ufer lumen curationis	Supher lumen curationis
Evilath ostende hoc	Ebilath ostende hoc
Iobab amans deum	Iobab amans deum

La. Lb.

S. 35. Ragau vide nam
Seruch fascis visibilis
Nachor longitudo
Tharra odor suavitatis
.
.
.
.
Loth liueratus
.
.
.
.
Amman aqua paterna
Moab plebs mea
Abraham pater gentium
.
.
.
.
.
.
.
S. 36. Isaac gaudium
Esau odiuilis
Iacob dilectus
.
.
.
.
.
.
.
.
.
S. 38. Iacob novissima tenens
secund. Hebr. dilectus
secund. Grecum

La.	Lb.
	Ruben
	Enos renovatio
	Palus mirabilis
	Asron arcum
	Carmin vinea mea
	Symeon
	Iamuel terra dei
	Iamin dextera
	Aoth habitatio
	Iachim paratus
	Sara aluum
	Salamiel petitum
	Levi
	Gesson inquilinus
	Cath ecclesiastes
	Merarii inundator
	Iuda
	Er silva
	Aunan anomina [= *ανομια*]
	Selom petitio
	Phares divisus
	Zara lucens
	Esrom arcum
	Iemuel misericors
	Zambri fornicarius
	Issachar
	Thola vermis
	Gaū fixum
	Iasub salvatus
Ihm̄ servatus	Zamra servatus
Zabulon	Zabulon
Seder doctus	Seder doctus
Allon sempiternū	Sallon sempiternus
Sem nubilum	Em nubilum
Gad	S. 39. Gad
Sofan	Fonan
Anges	Arces

	La.	Lb.
	Saunis	Saunis
	Soban	Soban
	Ismamelis	Ism Aroelis
	Ariolis	Ariobs
S. 11.	Aser	Aser
	Iemna numeratus	Iemna numerus
	Iesua petitus	Iesua petitus
	Zievi honor meus	Zeut honor
	Baria petens	Baria petens
	Sara i. e.	Sara
	Chober exuperans	Choper exoperans
	Melchiel missus a deo	Melchiel missus a deo
		Dan
		Ason chaldaeà linguâ episcopus, secundum hebrea speculator
		Nepthalyn
		Masiel fortis deus
		Guni fortitudo
		Enzer aeternus
		Silluē
	Ioseph	Ioseph
	Manasses oblivio	Manasses oblibio
	Efrem latus	Efrem latus
	Machir venditus	Machir venundatus
	Gaad testimonium	Galaad testimonium
	Suthalā dignitas apostolica	Sutalam dignitas apostolica
	Thaam nubilum	Cham nubilum
	Edem templum	Aedem templum
	Beniamin	Beniamin
	Bellach gluttitus	Balac gluttitus
	Chober primitivus	Chober primitibus
	Asibel ignis a deo	Afibel ignis a deo
	Adar ospitatio	Arad hospitatio
	Noeman psallens libenter	Noemman psallens
	Iachim frater meus	Iachim frater meus
	Roos initiator	Rhos initiatus

	La.	Lb.
	Afim similitudo	Memphyn similitudo
	Afin secundum faciem meam	Ophimin secundum
	Arad descensio	Arad descensio
	Dan	
	Asom grece ex lingua chaldea episcopus, de hebreo vero in latine speculator	
S. 12.	Neptalim	
	Masiel fortis deus	
	Guni fortitudo	
	Enzer eternus	
	Sillem debitum	
	Fares divisus	Phares divisus
	Esrom altus	Esrom altus
	Aram gens	Aram gens
	Aminadab concupiscentia amans	Aminadab concupiscentia
	Naasson refrigerium	Naasson refrigerium
	Elisafat gratia dei	Elisafat dei gratia
	Salmon fortitudo	Salmon fortitudo
	Boos perfectus	Boos perfectus[1]
	Obed serviens	S. 40. Obeth serviens
	Iesse obliviscens	Iesse obliviscens
	.	.
	.	.
	.	.
	.	.
	.	.
S. 13.	Salomon pacatus	Salamon pacatus
	Roboam multitudo gentium	Roboam
	Abiud patri deo	Abiud patri deo
	Asaf volat	Asaf volat
	Iosafath iudex	
	Ioram visibilis	Ioram visibilis

1) Mit allegor. Deutung, welche »perfectus« (»perfecit Moab«) sichert

La.	Lb.
Ochoziam fortitudo	Ochoziam fortitudo
Ioas mansuetus	Ioas mansuetus
S. 14. Amessian rogans	Amessian rogans (Amessias)
Odiam amans	Ozian amans (Ozias)
Ioathā perfectus	Ionathā perfectus
Achaz tenens	Ahaz tenens
Ezechiā regnum Dei	Ezechiam regnum dei
Manases oblivio doloris	Manassen oblivio doloris
Amos verecundus	Amos verecundus
Iosiam rogans	Iosian rogans
Iochaz similis	Ioachim amans
Iecchonias filius Ioachim, preparatio	Iecchoniam praeparatio
Salatiel misit deus	Salatiel misit deus
Zorobabel victoria dei	Zorobabel seminat deus
S. 19. Abiud pater confessionis	Abiud pater confessionis
Eliachim resurgens	Eliachim resurgens
Azor occisus	Azor occisus
Saddoc iustus	Saddoc iustus
Achim paratus	Achim paratus
Eliud dominus fortis	Eliud fortis
Eliazar deus adiutor	Eleazar adiutor
Mathan munus	Mathan munus
Iacob dilectus	Iacob dilectus
Ioseph congregat	Ioseph congregans
.	.
.	.
.	S. 41. Maria dominatrix
.	Moyses secundum hebraea lingua servans domino, secundum aegyptiaca de aqua susceptus
Ambram dilectio	
Issaar fortis ad fortem	
Chebron amicus aeternus	

La.
Odiel fortis deus
Elisa visitatio
Masiel petitio dei
Soseri abscondens
Gesson inquilinus
Lobon lac
Semei auditio
Moolli mutatio
Omousi fons meus
Maria(m) dominatrix
Iocabeth dignitas domini
Chore nudus
Assyr rogans
Helcana zelus
Abiasar pater meus
Nafeth impietas
Zechris dilectio
Misael misit deus
Aaron arca videns aut visio altissimi
Nadab concupiscentia
Abiud amicus dei
S. 20. Finees sectator
Itamar rancidus
Gersam hospes
Eleazar dei virtus
Seffora visitatio formonsa
Moyses egyptiaca lingua de aqua
acceptus, et ebrea lingua servat domino
Ihs̄ filius Nave salvator.

b) Origenes: fragmenta et biblicae interpretationes e glossario Ansileubi excerpta (spicileg. Solesmense III p. 395).

Achrabin scorpiones
Aman iniquitas
Amatheus delinquens
Amorrhaei in amaritudine[m] adducentes vel loquentes
Amorrhaeus amarus vel amaritudo
Amoth aqua paterna
Aoth habitatio
Araba insidiae

Aram altus
Aaron arcus [= arca]
Arothei scotomathus
Asaph congregans
Aunam moeror eorum
Azer occisus
Balla inveterata
Bamoth adventus noctis [= mortis]
Basan siccitas
Baasa pinguedo
Beelsehon adscensio speculae vel speculum [habens]
Beelfegor species turpitudinis interpretatur ascensio[1]
Butyrum ex animalium lacte colligitur etc.
Cades sanctum vel sanctificans vel sanctificatio
Chaldaei feroces
Caleth quasi cor
Chaos locum vel habitaculum esse novimus contrariarum virtutum, quarum rex et princeps est Zabulus
Carmin vinea mea
Cascana uberatio
Cebron coniunctio vel coniugium
Cobar primitivus
coccum graece nos rubrum seu verniculum dicimus etc.
Eliphaz domini contemtor
Phace os aperiens
Gai chaos
Gog et Magog i. e. gog tectum, magog de tecto
Iacob luctamen
Ioab inimicus
Ioachaz robustus
Iohas sperans vel domini robur
Kahat confirmatio
Maceloth principatus
Machaeras petrinas in Iesu Nave h. e. cultros petrinos (intellegunt)
Magdalum turris
Mateca nova mors
Mesopotamiam elevationem vocationem quidam interpretati sunt
Nabuchodonosor prophetia lagunculae angustae sive prophetans (istius modi signum[2], pro somnio scil. futurorum, quod vidisse narratur et Daniel interpretatus est) sive sessio in agnitione angustiae, pro his qui etc.
Nachor requies luminis
psalterium genus organi musici est, quod artifex manu continet
Raphael vel medicina vel spiritus dei[3]
Rafidim laus iudicio
sanitas iudicii
Ramesse comestio tinea
Rathma visio consummata
Remmonphares excelsa

1) = ascensio facies turpitudinis (*ἀνάβασις εἴδους αἰσχύνης*).
2) Vollständig mißverstanden!
3) Die 2. Etymologie = Rachel.

Ressa visibilis
Salamin pacifici
Salmana umbra commotionis
Senane abundantia
Sidones venatores
Sileat, metuat in Zacharia, sileat omnis caro a facie dei
Sin rubus sive tentatio
Tibin genus est vasculi in modum scrinii, ex virgultis agrestibus textum etc., in lingua aegyptiaca invarius merses dicitur.

c) Liste aus dem opus imperfectum in Matthaeum eines Goten aus der Schule Wulfilas[1], mit gr. Reconstruction.

613,47: Isaac ... risus	*Ἰσαακ· γελως·*
614,16: Iacob ... supplantator	*Ἰακωβ· πτερνιστης·*
614,46: Iudas ... confessor	*Ἰουδα· ἐξομολογουμενος·*
614,56: Thamar ... immutata vel exacerbatio	*Θαμαρ· ἐξηλλαγμενη ἢ πικρασμος·*
615,30: Zaram ... oriens vel nobilis	*Ζαρα· ἀνατολικος ἢ επιφανης·*
615,30: Phares ... praecisio	*Φαρες· φραγμος·*
615,71: Esrom ... iaculum videns	*Ἐσρωμ· τοξον ὁρων·*
616,17: Aram ... visio eorum	*Ἀραμ· ὁρασις αυτων·*
616,46: Aminadab ... gens desiderata vel populi mei voluntarii	*Ἀμιναδαβ· ἐθνος ἐπιθυμητον ἢ λαου μου ἑκουσιου*
616,65: Naason ... refectio i. e. requies sed et colubrinus et serpentinus	*Ναασων· ἀναπαυσις* [sc. *αιωνια*]*· ὀφιωδης·*
618,15: Salmon ... accipe vas	*Σαλμων· λαβε σκευος·*
Raab ... latitudo vel dilatata ...	*Ῥααβ· πλατυσμος ἢ πλατυνθεισα·*
Rachaba ... ascensio	*Ῥαχαβ· ἀναβασις·*
618,69: Booz ... in virtute vel virtus in ipso vel praevalens	*Βοοζ· ἐν ἰσχυι ἢ ἰσχυς ἐν αὐτῳ ἢ ἰσχυων·*
619,39: Ruth ... inspiratio	*Ῥουθ· πνοη·*
619,72: Obeth ... subditus	*Ὀβηθ· ὑποτασσομενος·*

1) Aus Fr. Kauffmann, »Zur Textgeschichte des opus imperfectum in Matthaeum«, Kiel 1909.

620,4:	Iesse ... refrigerium	*Ἰεσσαι· ἀναψυχη·*
620,32:	David ... sufficiens manu vel dilectus	*Δαυιδ· ἱκανος χειρι ἢ ἀγαπητος·*
620,74:	Bersabe ... filia potentis	*Βηρσαβε· θυγατηρ δυνατου·*
	Bersabee ... puteus septimus	*Βηρσαβεε· φρεαρ ἑβδομον·*
621,31:	Salomon ... pacificus	*Σαλωμων· εἰρηνικος·*
621,41:	Roboam ... in multitudine populi	*Ῥοβοαμ· ἐν πληθει λαου·*
622,51:	Abias ... pater veniens vel patris mei	*Ἀβιουδ· πατηρ ἐρχομενος ἢ πατρος μου·*
622,59:	Asaph unguentum (cf. 622,62 ss. qui sicut unguentum et in hieme floridum est et boni odoris et homines suo odore delectat atque impinguat, cum ex eo iuncti fuerint, sic et iustus	*Ἀσαφ· μυρον* (Salbe), leg. *μυρτον·*
622,70:	Iosaphat ... dominus iudex	*Ἰωσαφατ· κυριος κριτης·*
623,46:	Ioram ... dominus altitudo	*Ἰωραμ· κυριος ὑψος·*
624,54:	Ozias ... frater nobilis	*Ὀζιας· ἀδελφος ἐπιφανης·*
624,74:	Ochozias ... possessio invisibilis	*Ὀχοζιας· κτησις ἀορατου·*
624,74:	Ioas ... temporis prolongatio	*Ἰωας· χρονου χρονισμος·*
625,22:	Ioathan ... perfectus vel dominus immaculatus	*Ἰωαθαμ· τελειος ἢ κυριος ἀμωμος·*
625,28:	Achaz ... firmamentum domini aut virtus	*Ἀχαζ· κραταιωμα κυριου ἢ ἰσχυς·*
625,64:	Echezias ... confortavit dominus (65: confortatio domini)	*Ἐζεκιας· ἐκρατησε κυριος·* (*κρατος κυριου*)·
626,6:	Manasses ... ab insurgente vel ex oblivione	*Μανασσης· ἀπο ἀνισταμενου ἢ ἐκ ληθης·*
626,66:	Amos ... fortitudo	*Ἀμως· ἰσχυς·*

627,3: Amos . . . onerantis vel populum abrumpentis	Ἄμως· καταγεμιζοντος ἢ λαον ἀπορριψαντος·
627,32: Iosias . . . ubi hostia domino aut salus domino	Ἰωσια· που καρπωμα κυριῳ ἢ σωτηρια κυριου·
627,57: Eliachim . . . dei adiudicatus	Ἐλιακιμ· θεου αποκρινομενος·
627,59: Ioachim . . . domini praeparatio	Ἰωαχιμ· κυριου ἑτοιμασμος·
627,65. Iechonias . . . praeparans domino	Ἰεχονιας· ἑτοιμαζων κυριῳ·
628,67: Salathiel . . . petitio dei	Σαλαθιηλ· αἰτησις θεου·
629,1: Zorobabel . . . fluitio postposita vel ex commixtitione vel hic doctor Babyloniae	Ζοροβαβελ· ρυσις μετακειμενη ἢ ἀπο συγχυσεως ἢ αὐτος διδασκαλος Βαβυλωνος·

Vorliegender Stammbaum fußt, wie sich auf den ersten Blick erkennen läßt, auf dem wohlbekannten Stemma des Herrn in der LGr. (s. S. 57), zeigt aber einige sehr beachtenswerte Eigenheiten. Zunächst geht er direct auf die gr. Vorlage zurück (*Ἀσαφ*) und zeigt mit der lat. LGr. keinen Zusammenhang: נדב (in Aminadab) concupiscentia (LGr.), desiderata (op. imp.), beides von *ἐπιθυμεῖν* hergeleitet, נחח (in Naason) refrigerium (LGr.), refectio (op. imp.), beides = *ἀναπαυσις* u. a. Gleichzeitig finden sich in unserer Liste noch alte gr. Etymm., die in der lat. LGr. verloren gegangen oder ersetzt worden waren: Salmon accipe vas (*λαβε σκευος*), lat. LGr. Salmon fortitudo (bzw. perfectus s. S. 58); Obeth subditus (*ὑποτασσομενος*), lat. LGr. Obeth serviens; Iesse refrigerium (*ἀναψυχη*), lat. LGr. Iesse obliviscens; Abias pater veniens vel patris mei (*πατηρ ἐρχομενος*), lat. LGr. Abiud patri deo; Asaph unguentum (*μυρον* d. i. *μυρτον*), lat. LGr. Asaf volat; Ozias frater nobilis (*αδελφος επιφανης*), lat. LGr. fortitudo u. a. Die Etymm. des op. imp. stehen also anscheinend der gr. LGr. näher als die lat. LGr. Dennoch finden sich in unserem Stammbaum eine Reihe von echten OGr.-Etymm., welche zum Teil die alten Erklärungen der LGr. verdrängten, zum Teil an diese gereiht wurden:

Iacob supplantator (*πτερνιστης*), LGr. *ἔσχατος ἢ κρατῶν*; Zaram oriens (*ἀνατολικος*, OGr.) vel nobilis (*ἐπιφανης*, LGr.):

Aminadab gens desiderata (LGr.) vel populi mei voluntarii (OGr.);
Booz in virtute (OGr.) vel virtus in ipso (OGr.) vel praevalens (= ?),
LGr. ἔλευσις δυνατη;
David sufficiens manu (OGr.) vel dilectus (OGr.? s. S. 170);
Ioas temporis prolongatio (OGr.);
Amos onerantis vel populum abrumpentis (OGr.);
Iosias ubi hostia domino (OGr.) aut salus domino;
Zorobabel fluitio postposita (OGr.-Coisl.) vel hic doctor Babyloniae.

Diese OGr. schöpfte das op. imp. nicht aus Hr., sondern aus gr. Listen, die zum Teil Hr. überhaupt nicht bekannt waren (Zorobabel). Daß wirklich 2 Listen benützt wurden, beweist auch die zweimalige Erklärung der Namen Amos und Ochozias. Sonderbarerweise füllte der Autor sein Werk noch auf mit Erklärungen aus der VGr.: Bersabe filia potentis (θυγατηρ δυνατου) gegenüber Bersabee puteus septimus (OGr.)[1]; Manasses ab insurgente (ἀπο ἀνισταμενου) vel ex oblivione (OGr.): Zorobabel ex commixtione ([μικρος] ἀπο συγχυσεως).

Hierher gehört wohl auch Eliachim dei adiudicatus d. i. abiudicatus = ἀποκρινομενος [= αποκειμενος], und Ruth inspiratio (πνοη), das ehedem der VGr. angehört haben mag (vgl. Ῥαχηλ in dieser Gruppe).

Dunkel ist die Herkunft von Ἀχαζ virtus (ἰσχυς), so noch im Lex. (s. S. 517), falls nicht κρατος als Grundlage anzunehmen ist (s. S. 360). Vollends unbekannt in allen Onn. ist Ochozias possessio invisibilis d. i. wohl κτησις (O′ = אֲחֻזָּה) ἀορατον (= ia). Es handelt sich offenbar um eine fremde Liste, denn derselbe Name wird vorausgehend bereits unter der Form Ozias nach der LGr. erklärt. Wenn αορατος = invisibilis gesetzt werden darf, dann könnte ein Zusammenhang mit dem Coisl. (vgl. Zorobabel) vermutet werden, das ja ἀορατος sehr häufig verwendet, das aber leider unsern Namen gegenwärtig nicht mehr enthält (s. § 15). Möglich wäre auch eine Erklärung invisibilis = οὐ ὁρατος d. i. אי (vgl. S. 162), חזה.

Der Etym. Aram visio eorum (ὁρασις αὐτων) ist das im Lex. allein untergebrachte Ἀρὰμ ὁρασις gegenüberzustellen.

1) Der Unterschied der Etym. wird naiverweise im doppelten »e« am Schluß gefunden.

eine Etym., die jedenfalls nicht der LGr. entnommen ist (diese erklärt im Stammbaum und auch sonst anders), ebensowenig der hieron. OGr., wohl aber einer sonstigen gr. OGr.-Liste entstammen wird.

In Esrom iaculum videns könnte man Zusammenhang mit hieron. sagittam videns (5, 26 u. ö.) vermuten; in Wirklichkeit wird die LGr.-Etym. *Ἐσρωμ τόξον αἰώνιον* vorliegen, die ja gemäß unserer Darstellung auf S. 384f unvollständig sein muß (*τοξον ὁρων αἰωνιον* zu reconstruieren). Zum Ausfall von *αιωνιον* im op. imp. vgl. Naason. Der Autor hätte also noch eine correcte gr. LGr.-Liste besessen, während alle jetzigen gr. Texte, sowie die sehr alten lat. Übersetzungen bereits den notwendigen Bestandteil *ὁρων* vermissen lassen[1].

Die gr. nicht mehr vorhandene Etym. Amos onerantis könnte aus Hr. stammen; allein wir konnten S. 511 zeigen, daß Hr. diese Etym. gar nicht verstanden hat, infolgedessen konnte er sie nicht gestellt haben. Sie dürfte darum eher aus der ntl. OGr. übernommen sein (gr. wohl *καταγεμιζων*, vgl. *O'* zu עמס). Aus derselben Liste stammen dann noch Echezias confortavit dominus, Josias, Raab u. a. Hr. ist unserem Autor völlig unbekannt geblieben[2].

Die Frage, warum sich unser Stammbaum Ergänzungen aus OGr. und VGr. besorgte, läßt sich schwer beantworten; denn wenn man auch darauf hinweisen könnte, daß der gr. Stammbaum in LGr. mit *Σεδεκιας* abbricht, also von da ab ergänzt werden mußte (was anscheinend geschah), so ist demgegenüber zu betonen, daß auch schon vorher Ergänzungen anzutreffen sind, wo die gr. Vorlage sicher Material bot (Aram, Booz).

Die gr. Vorlagen der lat. LGr. waren noch viel reicher als die gr. LGr.-Vorlagen des op. imp.; dort ist die Weiterführung des Stammbaumes der alten LGr. noch erhalten. Die charakteristische Frauenliste (s. S. 91f) fand der Autor des op. imp. in die LGr. bereits eingearbeitet:

1) Auch die hieron. Etym. sagittam videns u. ä. könnte letzten Endes eine LGr.-Etym. sein (wie Nachor und Chebron), wenngleich sempiternum sich bei ihnen niemals beigefügt findet.

2) Beispiele wie Ioachim domini praeparatio u. a. können dgg. nicht ins Feld geführt werden, da sie überall anzutreffen waren (in LGr. und gr. OGr.).

er konnte sie nach Bedarf bereits verwenden (Thamar, Bersabe, Ruth).

So liefert diese kleine Liste eine treffliche Controlle für die ältere Gestalt der LGr. Vor allem aber bestätigt sie unsere Angaben über das Alter der LGr. und VGr. (§ 6 und 7).

Vita.

Ego Franciscus Xaverius Wutz natus Eystadii 21. oct. 1882 litteris humanioribus occubui in Gymnasio Eistettensi, quibus rite peractis (ao 1902) philosophiae et theologiae in lyceo episcopali eiusdem oppiduli quinque per annos vacavi. Die 29. iunii anni 1907 sacris initiatus curae animarum operam dedi in vico Wolferstadt (in Suevia) et Gnadenberg unum per annum. Quo peracto a Revenderissimo episcopo studiorum causa ad almam matrem Monacensem dimissus per duos annos duce praeclarissimo professore Göttsberger exegesim V. T. exegi. Mense Martii 1910 dissertationem: Untersuchungen zum liber interpretationis nominum hebraicorum des hl. Hieronymus revenderissimae sacrae Theologiae facultati tradidi, qua benigne accepta dignitatem doctoris sacrae theologiae accipere merui 25. febr. 1911.